

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Π. Μ. Σ. : Δημόσιος Λόγος και Ψηφιακά Μέσα

Διπλωματική Εργασία

**Ανάλυση των Διαγγελμάτων της Προέδρου της Δημοκρατίας Κατερίνας
Σακελλαροπούλου ως Επικοινωνιακά Συμβάντα**

**“Analysing Sakellaropoulou’s- president of the Greek Republic- addresses into
communication incidents”**

Διπλωματική Εργασία

Της

Σιάγκα Μαγδαληνής

ΑΕΜ :1213

Επιβλέπων Καθηγητής: Κωνσταντίνος Ντίνας, Καθηγητής Π.Τ.Ν./Π.Δ.Μ.

Εξεταστές: Βαμβακίδου Ιφιγένεια, Σιδηροπούλου Χριστίνα

Φλώρινα 2022

Περιεχόμενα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	5
SUMMARY	6
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	7
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Η ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	8
1.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ.....	8
1.2 ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	10
1.3 Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	13
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΕΙΔΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ.....	17
2.1 ΕΙΔΗ ΛΕΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ.....	17
2.1.1 Η ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ.....	18
2.1.2 Η ΓΡΑΠΤΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ.....	20
2.2 ΜΗ ΛΕΚΤΙΚΑ ΕΙΔΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	22
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΠΡΑΓΜΑΤΟΛΟΓΙΑ.....	25
3.1 ΠΡΑΓΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΥΦΟΣ ΚΕΙΜΕΝΟΥ	25
3.2 ΕΙΔΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΠΕΔΑ ΥΦΟΥΣ.....	27
3.2.1 Ο ΕΚΦΡΑΣΤΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ.....	27
3.2.2. Ο ΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΠΕΙΘΟΥΣ.....	28
3.2.3 Ο ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟΣ ΛΟΓΟΣ.....	30
3.2.4 Ο ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ	31
3.2.5 ΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΥΦΟΥΣ	32
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	33
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ.....	36
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΜΟΝΤΕΛΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	39
6.1 ΤΟ ‘ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ’ ΜΟΝΤΕΛΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ.....	39
6.2 ΤΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΤΟΥ ‘LASSWELL’	40
6.3 ΤΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΤΩΝ ‘SHANNON-WEAVER’	41
6.4 ΤΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΤΟΥ ‘NEWCOMB’	42
6.5 ΤΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΤΟΥ ‘CHARLESE. OSGOOD’	43
6.6 ΤΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ‘WILBURSCHRAMN’	44
6.7 ΤΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ‘GERBNER’	45
6.8 ΤΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ‘WESTLEY-MACLEAN’	46
6.9. ΤΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ‘DAVIDBERLO’	47

6.10 ΤΟ ΜΟΝΤΕΛΟ 'JAKOBSON'	48
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟΥ 'SPEAKING' ΤΟΥ ΗΥΜΕΣ	49
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	54
8.1 ΣΚΟΠΟΣ	54
8.2 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	54
8.3 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	54
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9: ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ	56
9.1 ΔΙΑΓΓΕΛΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ 25 ^Η ΜΑΡΤΙΟΥ 2020	56
9.2 ΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ 28 ^Η ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2020	60
9.3 ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΟ ΜΗΝΥΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥ 2021	62
9.4 ΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ 25 ^Η ΜΑΡΤΙΟΥ 2021 (ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΕΣ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ)	67
9.5 ΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ 28 ^Η ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2021	69
9.6 ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΟ ΜΗΝΥΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥ 2022	71
9.7 ΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ 25 ^Η ΜΑΡΤΙΟΥ 2022 ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΠΑΡΕΛΑΣΗ	75
10. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	79
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	82
ΔΙΑΓΓΕΛΜΑ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ 25 ^Η ΜΑΡΤΙΟΥ 2020	83
ΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ 28 ^Η ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2020	85
ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΟ ΔΙΑΓΓΕΛΜΑ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥ 2021	85
ΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ 25 ^Η ΜΑΡΤΙΟΥ 2021	87
ΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ 25 ^Η ΜΑΡΤΙΟΥ 2021 (ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΕΣ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ)	87
ΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ 28 ^Η ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2021	89
ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΟ ΔΙΑΓΓΕΛΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥ 2022	90
ΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ 25 ^Η ΜΑΡΤΙΟΥ 2022 ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΠΑΡΕΛΑΣΗ	91
ΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ 28 ^Η ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2022	92
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	93
ΕΛΛΗΝΙΚΗ	93
ΑΓΓΛΙΚΗ	95
ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ	99

Πίνακας Σχημάτων

Σχήμα 1: Η διαδικασία της πολιτικής επικοινωνίας	34
Σχήμα 2: : Το 'Αριστοτέλειο' Μοντέλο Επικοινωνίας.....	41
Σχήμα 3: Το μοντέλο επικοινωνίας του 'Lasswell'	42
Σχήμα 4: Το μοντέλο επικοινωνίας 'Shannon-Weaver'	43
Σχήμα 5: Το επικοινωνιακό μοντέλο του 'Newcomb'	44
Σχήμα 6: Το μοντέλο του 'CharlesE. Osgood'	45
Σχήμα 7: Το μοντέλο 'WilburSchramn'	46
Σχήμα 8: Το μοντέλο 'Gerbner'	47
Σχήμα 9: Το μοντέλο 'Westley-MacLean'	48
Σχήμα 10: Το μοντέλο 'SMCR' του BERLO	49
Σχήμα 11: Το μοντέλο 'Jacobson'	50

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η μελέτη των διαγγελμάτων της Προέδρου της Δημοκρατίας αποτελεί μια διαδικασία στην οποία αναλύονται τα μηνύματα του εκπροσώπου ενός θεσμού με το μεγαλύτερο αξίωμα στην Ελλάδα. Ωστόσο, προκειμένου να μπορέσει να υπάρξει ένα επαρκές υλικό μελέτης, επιλέχθηκαν προς μελέτη τα διαγγέλματα της Προέδρου της Δημοκρατίας για την έλευση του 2021 και του 2022. Εκτός όμως από τα διαγγέλματα αυτά, επιλέχθηκαν τα μηνύματα της Προέδρου της Δημοκρατίας με την ευκαιρία των Εθνικών Επετείων της 25^{ης} Μαρτίου και της 28^{ης} Οκτωβρίου, συγκεκριμένα για τα έτη 2020, 2021 και 2022.

Εντούτοις, για την επιτυχή μελέτη των επικοινωνιακών αυτών συμβάντων θεωρούνται απαραίτητες, αρχικά η μελέτη της έννοιας της επικοινωνίας και η ανάλυση των μοντέλων επικοινωνίας, όπου και θα πραγματοποιηθούν στα δύο πρώτα κεφάλαια της διπλωματικής εργασίας.

Εν συνεχεία, στα κεφάλαια τρία και τέσσερα θα γίνει αναφορά στην έννοια της πραγματολογίας και των ειδών του λόγου αλλά και στην σχέση της πολιτικής με την επικοινωνία. Επιπροσθέτως, στο πέμπτο κεφάλαιο κρίθηκε απαραίτητη και η αναφορά στον θεσμό της Προέδρου της Δημοκρατίας, έτσι ώστε να κατανοηθεί ο πομπός των επικοινωνιακών γεγονότων που θα μελετηθεί εκτενέστερα.

Η ανάλυση των διαγγελμάτων και των μηνυμάτων θα πραγματοποιηθεί σύμφωνα με το μοντέλο 'SPEAKING' του Hymes, προκειμένου να μελετηθούν κάτω από ένα πλήρες πλαίσιο επικοινωνιακής μελέτης. Συγκεκριμένα, το μοντέλο του Hymes αναλύεται λεπτομερώς στο 7^ο κεφάλαιο. Όμως, πριν την λεπτομερή αυτή ανάλυση κρίνεται ιδιαίτερα σκόπιμη μια σύντομη αναφορά στο 6^ο κεφάλαιο και των υπόλοιπων μοντέλων επικοινωνίας.

Στο 9^ο κεφάλαιο ακολουθεί η ανάλυση των διαγγελμάτων της Προέδρου της Δημοκρατίας με σαφή και λεπτομερή τρόπο. Η εργασία θα κλείσει στο τέλος με το 10^ο κεφάλαιο, περιλαμβάνοντας συμπεράσματα από την ανάλυση των επικοινωνιακών γεγονότων που προηγήθηκαν.

Λέξεις-Κλειδιά: Μοντέλο ‘SPEAKING’ του Hymes, Προέδρος της Δημοκρατίας, Μοντέλα Επικοινωνίας, Πολιτική και Επικοινωνία.

SUMMARY

The study of the speeches of the President of the Greek Republic is a process which will analyze the messages of a very important person in Greek Politics. In order to be able to have sufficient material to study. This material is the speeches of the President of the Greek Republic for New Year’s Eve of 2021 and 2022. In addition, we will use the messages of the President of the Greek Republic on the occasion of the National Anniversaries for March 25 and October 28 for the years 2020 were selected , 2021 and 2022.

In order to succeed in our study of these communicative events, it is necessary to study the concept of communication and analyze the communication models, which will be carried out in the first two chapters of the thesis.

Afterwards, in chapters three and four, we will study the concept of pragmatics and the types of discourse, as well as the relationship between politics and communication. In addition, it is necessary to refer to the institution of the President of the Greek Republic in order to understand the transmitter of the communicative events, the President of Greek Republic, which will be studied later.

Furthermore, the analysis of speeches and messages will be carried out with the SPEAKING model of Hymes so as to study them under a complete framework of communication studies. Hymes' model is discussed in details in Chapter 7. However, before this detailed analysis, we will refer to the main communication models in chapter 6.

Finally, in the 8th chapter there will be the analysis of the speeches of the President of the Greek Republic in a clear and detailed manner. This thesis will close with the 9th chapter with conclusions from the analysis of the previous communication events.

Keywords: Speaking Hymes Model, President of the Greek Republic, Communication Models, Politics and Communication.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η επικοινωνία αποτελεί μία από τις σημαντικότερες λειτουργίες των έμβιων όντων. Συγκεκριμένα, είναι η βάση πάνω στην οποία δημιουργήθηκε ο ανθρώπινος πολιτισμός και η ανάπτυξή του. Ένα επικοινωνιακό συμβάν είναι καθοριστικό για την επιβίωση και την διαβίωση οποιουδήποτε λογικού όντος. Η επικοινωνία στο ανθρώπινο περιβάλλον βρίσκεται παντού. Η ακρόαση του ραδιοφώνου, το διάβασμα μιας εφημερίδας, οι διαφημίσεις και οι ανακοινώσεις θεωρούνται κομμάτια της επικοινωνίας σε καθημερινό επίπεδο.

Παράλληλα, η δημόσια ομιλία είναι ιδιαίτερα χρήσιμη σε κάθε τομέα της ζωής ενός ατόμου, είτε σε προσωπικό ή σε επαγγελματικό επίπεδο. Μέσα από την χρήση της δημόσιας ομιλίας και την διάδοση του μηνύματος που εκπέμπεται προς το κοινό, δημιουργείται μια σημαντική επίδραση στην ζωή των πολιτών.

Ωστόσο, για την κατανόηση της δημόσιας ομιλίας αλλά και οποιουδήποτε επικοινωνιακού γεγονότος είναι απαραίτητη η χρήση του κατάλληλου μοντέλου επικοινωνίας. Το μοντέλο αυτό δίνει τη δυνατότητα μελέτης της επικοινωνίας όχι μεμονωμένα αλλά πολύπλευρα. Η επικοινωνία πραγματοποιείται μέσα σε ένα εθνολογικό-πολιτισμικό πλαίσιο. Κατά συνέπεια, το μήνυμα βάσει αυτού του μοντέλου λαμβάνει την μορφή ενός επικοινωνιακού γεγονότος, το οποίο πραγματώνεται μέσα σε ένα εθνολογικό πλαίσιο.

Άλλωστε, είναι γεγονός ότι δεν μπορεί να μελετηθεί με επάρκεια ένα μήνυμα χωρίς την μελέτη του πλαισίου που χρησιμοποιείται κατά την διάρκεια της μελέτης αυτής.

Συνεπώς, για την μελέτη των διαγγεμάτων της Προέδρου της Δημοκρατίας, θα πρέπει να μελετηθούν οι συνθήκες που επικρατούν, όπως συνηθίζεται σε κάθε διάγγελμα. Ιδιαίτερα στα πρωτοχρονιάτικα διαγγέλματα της Προέδρου, είναι πολύ σημαντικό να προηγηθεί αναφορά των σημαντικότερων γεγονότων της χρονικής περιόδου που προηγείται του κάθε μηνύματος, καθώς και ο τρόπος που ενσωματώνεται σε αυτά. Στην συνέχεια, μελετώντας τόσο τον σκοπό όσο και τις λεκτικές πράξεις των μηνυμάτων, επιτυγχάνεται επιτυχής ανάλυση του επικοινωνιακού γεγονότος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Η ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

1.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Ο όρος επικοινωνία προέρχεται από το αρχαιοελληνικό ‘επικοινωνέω-ώ’, το οποίο σημαίνει έρχομαι σε επαφή με κάποιον άλλον. Ο όρος αυτός αφορά την μετάδοση νοητικών ιδεών, σκέψεων αλλά και συναισθημάτων μεταξύ δύο ή περισσότερων ατόμων τα οποία αλληλεπιδρούν (Irwin, 2020).

Αφ’ ενός, η επικοινωνία αποτελεί ένα από τα κύρια στοιχεία κάθε είδους οργάνωσης. Αφ’ετέρου, αποτελεί πρωτίστως ένα στοιχείο το οποίο εμφανίζεται με ποικίλους τρόπους. Άλλωστε, τόσο η επικοινωνία όσο και η οργάνωση παραπέμπουν στην κοινότητα. Κατά συνέπεια, είναι δύο έννοιες οι οποίες σχετίζονται εξ’ ολοκλήρου η μία με την άλλη. Αυτό συμβαίνει γιατί η κοινότητα αποτελείται από μέλη που μοιράζονται έναν χώρο και επικοινωνούν μεταξύ τους. Όμως, προκειμένου μια κοινότητα να επιβιώσει αλλά και να αναπτυχθεί, είναι αναγκαία μια στενή επικοινωνία καθώς δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς αυτήν(Alder, & Elmhorst, 2005).

Σύμφωνα με τον Μπαμπινιώτη, η επικοινωνία είναι εκείνη η διαδικασία με την οποία μεταδίδεται ένα μήνυμα και μια πληροφορία. Επιπλέον, μέσα από την επικοινωνία γίνεται ανταλλαγή γνώσεων και σκέψεων, ιδίως μέσω της χρήσης του γραπτού ή του προφορικού λόγου, καθώς και μέσω των κινήσεων διαφόρων μέσων επικοινωνίας. Η επικοινωνία περιλαμβάνει το σύνολο εκείνων των τεχνικών μέσων με την βοήθεια των οποίων γίνεται η επικοινωνία ενώ μέσω της διαδικασίας αυτής γίνεται η ανταλλαγή γνώσεων και σκέψεων μεταξύ ατόμων και ομάδων (Μπαμπινιώτης, 2019).

Συγκεκριμένα, ο Χατζηχρήστος αναφέρει ότι η επικοινωνία είναι εκείνη η διαδικασία η οποία καλύπτει όλα τα επίπεδα στα οποία οι άνθρωποι αλληλεπιδρούν μέσα από την ανταλλαγή μηνυμάτων (Χατζηχρήστος, 2004).

Αν και τα ανθρώπινα όντα τείνουν να ενδιαφέρονται κυρίως για τη μελέτη του ανθρώπου, η διαδικασία της επικοινωνίας συμβαίνει σε όλα τα έμβια όντα. Ήδη από την αρχαία Ελλάδα, η επικοινωνία αντικατοπτριζόταν στο πρόσωπο του θεού Ερμή, ο οποίος μάλιστα προστάτευε και το απόρρητο της επικοινωνίας, καθώς ήταν ο αγγελιοφόρος των θεών(Richmond& McCroskey, 2019).

Ο Αριστοτέλης, στο έργο του «Ηθικά Νικομάχεια», τονίζει την σημασία της επικοινωνίας, καθώς θεωρεί ότι είναι η ουσία και η προϋπόθεση της φιλίας ενώ διατυπώνει την θέση ότι η επικοινωνία είναι η αρχή της πόλης, καθώς καλύπτει την ανάγκη για την κοινωνική ζωή του ανθρώπου και για την εξέλιξη του πολιτισμού του (Trenholm,S. 2020).

Ο Μακιαβέλι στα έργα του «Ο Ηγεμόνας» και η «Χειραγώγηση του Όχλου» αναφέρεται κυρίως στην έννοια της «πολιτικής επικοινωνίας». Προσδίδοντας στον ηγεμόνα στον οποίο αναφερόταν τον ρόλο του πομπού υπήρξε συστηματική μελέτη της επικοινωνίας αναφορικά με το τότε πραγματοποιήθηκε. Είναι αξιοσημείωτο ότι ο Μακιαβέλι στα έργα του, αναφερόταν κυρίως στην συμπεριφορά που επέδιδαν οι πολίτες, όπου έχοντας τον ρόλο του δέκτη επιθυμούσαν να ακούνε μόνο εκείνα τα πράγματα τα οποία επιθυμούσαν να ακούνε (Trenholm,S. 2020).

Η συστηματική ενασχόληση με την θεωρία της επικοινωνίας ξεκίνησε κυρίως στον μεσοπόλεμο ενώ αναπτύχθηκε στην συνέχεια μετά τον Β' παγκόσμιο πόλεμο και γιγαντώθηκε με την ανάπτυξη του διαδικτύου.

Επιπροσθέτως, η επικοινωνία είναι εκείνη η διαδικασία σύμφωνα με την οποία ανταλλάσσονται μηνύματα μέσα από την διαδικασία της ανταλλαγής, τόσο των πληροφοριών όσο και της χρησιμοποίησης στοιχείων του γραπτού λόγου, όπως είναι οι φράσεις. Ένα σημαντικός ορισμός είναι και ο ορισμός του Naylor ο οποίος αναφέρεται στην ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ δύο ή και περισσότερων ανθρώπων μέσω κωδικοποιημένων μηνυμάτων(Γαϊτάνης, 2008).

Η επικοινωνία μπορεί να οριστεί και ως μια κοινωνική δραστηριότητα, δηλαδή ένα είδος κοινωνικού φαινομένου, όπου τόσο ιδέες όσο και οι σκέψεις μεταδίδονται από το ένα μέλος ενός κοινωνικού συνόλου στο άλλο. Κατά συνέπεια, στην διαδικασία της επικοινωνίας υπάρχει μετάδοση και κατανόηση διαφόρων πληροφοριών από δύο ή ακόμα και περισσότερους ανθρώπους.

Άλλωστε, η ουσία της επικοινωνίας αφορά την αλληλεπίδραση και την ανατροφοδότηση μεταξύ δύο ανθρώπων. Πολύ σημαντικό ρόλο στην διεξαγωγή της επικοινωνίας διαδραματίζει η κατανόηση της επικοινωνίας μεταξύ του πομπού, ο οποίος εκπέμπει ένα μήνυμα και του δέκτη, ο οποίος το λαμβάνει. Οι δύο ρόλοι αλλάζουν μεταξύ τους και ο πομπός γίνεται δέκτης και αντιστρόφως. Τα μέσα

μετάδοσης που θεωρούνται απαραίτητα για την επικοινωνία είναι το τηλέφωνο, το ραδιόφωνο ή το διαδίκτυο(Khatri & Wilde, 2020).

Οι Robins&Deceno(1997) ορίζουν την επικοινωνία ως εκείνη την διαδικασία διαμέσου της οποίας οι άνθρωποι προσπαθούν να κατανοήσουν τις ανάγκες, τις αντιλήψεις αλλά και τα συναισθήματα των άλλων ανθρώπων(Khatri& Wilde, 2020).

Ωστόσο, η επικοινωνία αναφέρεται ως εκείνη η διαδικασία μέσα από την οποία ο αποστολέας ενός μηνύματος έχει την ικανότητα της ανταλλαγής ιδεών και γενικότερα των πληροφοριών με τον αποδέκτη. Συνεπώς, η αποτελεσματικότητα της επικοινωνίας εξαρτάται από τον βαθμό με τον οποίο ο αποδέκτης είναι σε θέση να κατανοήσει πλήρως τον βαθμό του μηνύματος(Κόλλιας, 2010).

Εξετάζοντας την επικοινωνία ως σύστημα μπορεί να θεωρηθεί ως εκείνη η πράξη ή εκείνο το σύστημα, όπου οι σκέψεις και οι απόψεις του πομπού μεταδίδονται στον δέκτη μέσω της ομιλίας, της γραφής ή της νοηματικής. Η επικοινωνία μπορεί να μεταδοθεί με οποιαδήποτε ανθρώπινη αλληλεπίδραση είτε γραπτή/προφορική ή νοηματική (Κόλλιας, 2010).

Σκοπός της επικοινωνίας είναι η ενημέρωση και η δράση μέσα από την δημιουργία της κατανόησης ή μέσα από την μετάδοση μιας συγκεκριμένης ιδέας. Γενικότερα, η επικοινωνία έχει ως στόχο την ένωση και την επαφή με άλλα όντα. Κάθε άνθρωπος έχει την ικανότητα επικοινωνίας με άλλους ,αλλά αλλάζει ο τρόπος διεξαγωγής της επικοινωνίας(Downing, 2019).

1.2 ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Η επικοινωνία μπορεί να είναι είτε λεκτική ή γλωσσική και μάλιστα χρησιμοποιεί τις λέξεις ως στοιχεία τα οποία και απαρτίζουν την γλώσσα. Άλλωστε, η ανθρώπινη γλώσσα συμπεριλαμβάνει ένα σύστημα από γλωσσικά σύμβολα, σημεία καθώς και γραμματικούς κανόνες (Γιαννακόπουλος, 2010).

Συνεπώς, παρατηρούμε ότι η επικοινωνία πραγματοποιείται με την βοήθεια της γλώσσας. Η γλώσσα δεν αποτελεί απλώς μια μορφή ελευθερίας του ανθρώπου ή την

αποδέσμευση του εσωτερικού του κόσμου. Η γλώσσα προσδιορίζεται ως κάτι ουσιώδες, όπου δεν παύει να αποτελεί μια μορφή ελευθερίας για κάθε άνθρωπο. Όμως, ο άνθρωπος μέσω της γλώσσας μπορεί να εξωτερικεύσει τον εσωτερικό του κόσμο αλλά και να τον αποδεσμεύσει. Έτσι, μπορεί να λειτουργήσει ακόμη και ως ένα είδος αποδέσμευσης για τον εσωτερικό κόσμο του πομπού. Επιπλέον, ο άνθρωπος με την βοήθεια της γλώσσας μπορεί να δώσει διέξοδο στην εσωτερική του ύπαρξη και να βγει από την απομόνωση μέσα από την επικοινωνία με τους άλλους (Μπαμπινιώτης, 1994).

Η γλώσσα και τα στοιχεία από τα οποία αποτελείται η επικοινωνία αποτελούν ένα στοιχείο σύνδεσης μεταξύ του πομπού και του δέκτη, ώστε το μήνυμα που θα μεταδοθεί να είναι επαρκές και κατανοητό. Στην περίπτωση όπου δύο άτομα μιλούν την ίδια γλώσσα, θα αναγνωρίσουν εκείνα τα γλωσσικά στοιχεία που ο καθένας έχει την ικανότητα να προφέρει και να κατανοήσει με τέτοιο τρόπο, προκαλώντας μέσα στο μυαλό μια σκέψη ή μια ιδέα που θα είναι ίδια με αυτήν η οποία μεταδόθηκε (Μπαμπινιώτης, 1994).

Η εκμάθηση της γλώσσας πραγματοποιείται κατά τη διάρκεια των χρόνων της παιδικής ηλικίας του ανθρώπου. Όλες οι γλώσσες στον κόσμο χρησιμοποιούν ήχους και χειρονομίες, ως ένα είδος συμβόλων που επιτρέπουν την επικοινωνία με άλλες γλώσσες. Κάθε μία γλώσσα αποτελεί φορέα πληροφοριών, όπου με την σειρά τους γεννούν ιδέες και συναισθήματα από τον πομπό στον δέκτη (Cronin, 2020).

Σύμφωνα με τον Saussure, 1979, η γλώσσα διακατέχεται από μια τριπλή υπόσταση, καθώς είναι η εγγενής ικανότητα του ανθρώπου, ένα κοινωνικό προϊόν και ταυτόχρονα η πραγμάτωση ενός ατομικού προϊόντος. Ο Saussure με την τριχοτομία που αναφέρει, επιβεβαιώνει ότι η γλώσσα είναι ένα κοινωνικό προϊόν. Κατά συνέπεια, η γλώσσα συνδέεται όχι μόνο με την κοινωνία αλλά και με την ατομική πραγμάτωση των ατόμων που αποτελούν την κοινωνία (Χατζησαββίδης, 2005).

Οι κοινωνιο-γλωσσολόγοι με αντιπρόσωπο τον Hymes ανέπτυξαν την επικοινωνιακή ικανότητα, η οποία για να πραγματοποιηθεί είναι απαραίτητη η γνώση των κανόνων κοινωνικού περιεχομένου. Αυτή η γνώση των κανόνων κοινωνικού περιεχομένου είναι απαραίτητη για να επιτρέπουν σε αυτόν που χρησιμοποιεί μια γλώσσα να γνωρίζει και τους αναγκαίους κανόνες της. Οι κανόνες κοινωνικού περιεχομένου

επιτρέπουν στον χρήστη της γλώσσας να επιτυγχάνει μια αποτελεσματική επικοινωνία(Χατζησαββίδης, 2005).

Ωστόσο, για την επίτευξη μιας αποτελεσματικής επικοινωνίας είναι απαραίτητο να επιλέγεται η καταλληλότερη μορφή της γλώσσας, η οποία και είναι απαραίτητη για τις συγκεκριμένες περιστάσεις. Μετά τον Hymes, υποστήριξε και ο Habermas ότι είναι απαραίτητο να επικρατήσει ένα είδος παγκόσμιας κατανόησης, όπου η επικοινωνία θα κατανοείται μέσα σε ένα πλαίσιο κοινωνικών και πολιτικών διαδικασιών και συνθηκών(Lyons, 2005).

Ένα κύριο ερώτημα που έχει τεθεί υπό διερεύνηση είναι εάν η γλώσσα και συγκεκριμένα η δομή της, έχει την ικανότητα να διαμορφώνει τόσο τις δομές όσο και τις συμπεριφορές μιας κοινωνίας. Ο Humbolt, ο οποίος έθεσε αυτόν τον προβληματισμό στην νέα γλωσσολογική και φιλολογική σκέψη, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η γλώσσα είναι το όργανο που μορφοποιεί την σκέψη και που κατ' επέκταση εκφράζει αλλά και κατασκευάζει την εθνική ψυχή (Χατζησαββίδης, 2005).

Επιπλέον, οι Sapir και Whorf επιχειρούν να εξηγήσουν πώς διαμορφώνεται μέσα από την γλώσσα η εμπειρία για τον κόσμο. Μάλιστα, ο Sapir αναφέρει ότι οι κόσμοι μέσα στους οποίους ζουν διαφορετικές κοινωνίες είναι διαφορετικοί κόσμοι και δεν είναι ο ίδιος ο κόσμος ο οποίος έχει αποκτήσει διαφορετικές εικόνες από τον κόσμο στον οποίο ζει (Χατζησαββίδης, 2005).

Το 1978, ο Wittgenstein διατύπωσε την θέση ότι τα όρια του κόσμου σημαίνουν και τα όρια της λογικής. Επιπλέον, προσπάθησε να ορίσει τα όρια της λογικής σε σχέση με την γλώσσα. Όπως συγκεκριμένα ανέφερε, αυτό που δεν μπορούμε να σκεφτούμε δεν μπορούμε να το πούμε μέσα από την γλώσσα καθώς δεν το έχουμε σκεφτεί(Χατζησαββίδης, 2005).

Το 2002, ο Lyons υποστήριξε ότι ακόμα και αν αποδεχτούμε την θέση ότι διαφορετικές κοινωνίες ζουν σε διαφορετικούς κόσμους, θα μπορούσαμε να υποστηρίξουμε ακόμα και τότε ότι κάθε γλώσσα επιβάλλει μια συγκεκριμένη μορφή στην υπόσταση του κόσμου (Lyons, 2002).

Εντούτοις, ένα ακόμα ερώτημα που τίθεται αφορά στην σχέση που μπορεί να έχει η κοινωνία και η γλώσσα αναφορικά με το εάν και σε ποιον βαθμό η αλλαγή της

κοινωνίας μπορεί να επιφέρει και αλλαγή στην γλώσσα ή και αντιστρόφως. Το ερώτημα αυτό προβληματίσε αρκετούς ερευνητές αν και στην Ελλάδα υπήρξε ένα παράδειγμα της συσχέτισης της γλώσσας με την κοινωνία στο πρόσφατο παρελθόν. Συγκεκριμένα, η διαμάχη η οποία υπήρξε μεταξύ της δημοτικής και της καθαρεύουσας και η εν τέλη επικράτηση της δημοτικής, αντικατοπτρίζει την αλλαγή των αντιλήψεων στην κοινωνία που κατά συνέπεια επηρεάζει την μορφή της γλώσσας(Γιαννακόπουλος, 2010).

1.3 Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Για να επιτευχθεί η επικοινωνία είναι απαραίτητα τα παρακάτω στάδια:

1. Το πρώτο στάδιο αφορά την πρόθεση που διαμορφώνει την διεξαγωγή της επικοινωνίας.
2. Το δεύτερο στάδιο αφορά την κατασκευή του μηνύματος από τον πομπό.
3. Το τρίτο στάδιο αφορά την αποκωδικοποίηση του μηνύματος.
4. Το τέταρτο στάδιο αφορά την μετάδοση του μηνύματος.
5. Το πέμπτο στάδιο αφορά την λήψη του σήματος από τον λήπτη.
6. Το έκτο στάδιο αφορά την αποκωδικοποίηση του μηνύματος από τον αποδέκτη.
7. Το έβδομο στάδιο αφορά τον τρόπο με τον οποίο αποδίδεται η επικοινωνία από τον παραλήπτη του μηνύματος.

Στα περισσότερα είδη επικοινωνίας συνδυάζονται λεκτικά και μη λεκτικά στοιχεία σε ένα μήνυμα. Συνεπώς, υφίστανται μεικτές μορφές επικοινωνίας. Αν λάβει κανείς υπόψη του την σχέση που έχει δημιουργηθεί μεταξύ του αποστολέα και του παραλήπτη, η μονομερής επικοινωνία πραγματοποιείται όταν ο δέκτης δεν γίνεται αποστολέας. Η επικοινωνία πραγματοποιείται εξ' ολοκλήρου, όταν ο δέκτης μπορεί να γίνει και αποστολέας(Richmond& McCroskey, 2019).

Η διαδικασία της επικοινωνίας περιγράφεται με την βοήθεια των μοντέλων επικοινωνίας. Μέσα από την διαδικασία της επικοινωνίας μεταδίδονται νοητικές

ιδέες, σκέψεις και συναισθήματα μεταξύ δύο ή και επιπλέον ατόμων τα οποία και αλληλεπιδρούν μεταξύ τους.

Ο πομπός παίζει τον ρόλο εκείνης της οντότητας που ξεκινά την επικοινωνία. Προκειμένου να επιτευχθεί η δυνατότητα της επικοινωνίας, θα πρέπει ο αποστολέας να έχει την ικανότητα να χρησιμοποιεί τόσο λεκτικές όσο και μη λεκτικές τεχνικές. Επιπλέον, θα πρέπει να οργανώνει το λόγο του με τέτοιο τρόπο ώστε να είναι εύκολο για παρακολούθηση και κατανόηση. Άλλα στοιχεία τα οποία κάνουν μία επικοινωνία αποτελεσματική είναι η διατήρηση της σωστής οπτικής επαφής αλλά και της γλώσσας του σώματος. Ένα σημαντικό στοιχείο το οποίο μπορεί να βελτιώσει την ποιότητα της επικοινωνίας είναι η ικανότητα που πρέπει να έχει ο πομπός, ώστε να μπορεί να τροποποιήσει το μήνυμα με σκοπό να γίνει καλύτερα κατανοητό από τον παραλήπτη(Richmond& McCroskey, 2019).

Ο πομπός, ο οποίος αποτελεί και την πηγή επικοινωνίας διαθέτει χαρακτηριστικά τα οποία μπορούν να διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο, τόσο στην ποιότητα όσο και στην αποτελεσματικότητα της επικοινωνίας. Σημαντικό στοιχείο αποτελεί η αξιοπιστία του πομπού. Ένας αξιόπιστος πομπός μπορεί να έχει σημαντικές πιθανότητες να επηρεάσει τον δέκτη και στην συνέχεια να κάνει το μήνυμα του αποδεκτό. Ωστόσο, η αξιοπιστία του πομπού εξαρτάται από τις γνώσεις αλλά και τις εμπειρίες που διαθέτει, καθώς και από τον βαθμό που τον εμπιστεύεται ο δέκτης της επικοινωνίας.

Εντούτοις, όταν το περιεχόμενο του μηνύματος ενός πομπού ελκύει το ενδιαφέρον ενός δέκτη, τότε αυτό υποδηλώνει σύγκλιση στην μεταξύ επικοινωνία τους. Χαρακτηριστικά παραδείγματα που ενισχύουν την σύγκλιση αυτή αποτελούν κοινά ιδεολογικά ή εμφανισιακά στοιχεία μεταξύ πομπού-δέκτη που μπορεί να οδηγήσουν ακόμη και στην πλήρη ταύτισή τους. Όμως, κάτι τέτοιο θα επηρέαζε την ποιότητα της επικοινωνίας(DeVito, 2019).

Πιο επεξηγηματικά, ο πομπός θεωρείται η πηγή του μηνύματος η οποία δημιουργεί και στην συνέχεια στέλνει το μήνυμα. Συνεπώς, η πηγή δημιουργεί και στέλνει το μήνυμα. Αξίζει να αναφερθεί ότι στην περίπτωση που η επικοινωνία πραγματοποιείται σε δημόσιο χώρο πομπός ή πηγή είναι το άτομο το οποίο δίνει την ομιλία. Μέσα από το μήνυμα μοιράζονται νέες πληροφορίες με το κοινό. Συνεπώς,

για να αποδώσει σωστά ο δέκτης ένα μήνυμα, θα πρέπει ο αποστολέας πρωτίστως να το δημιουργήσει και να το αξιολογήσει καταλλήλως (DeVito, 2019).

Επιπλέον, ο ομιλητής μπορεί να μεταφέρει ένα μήνυμα μέσω του τόνου της φωνής του, της γλώσσας του σώματός του και της επιλογής του ρουχισμού του. Ο ομιλητής προσδιορίζει πρώτα το μήνυμα, δηλαδή τί θα πει και πώς θα το πει. Στην συνέχεια κωδικοποιεί το μήνυμα μέσα από την επιλογή της σωστής σειράς και των λέξεων που θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν για να μεταφερθεί το προσδοκώμενο μήνυμα. Μετά την κωδικοποίηση του μηνύματος, παρουσιάζονται και στην συνέχεια αποστέλλονται οι πληροφορίες στον παραλήπτη ή στο κοινό. Το τρίτο βήμα είναι να παρουσιαστούν ή να σταλούν πληροφορίες στον παραλήπτη και στο κοινό. Μέσα από την παρακολούθηση της αντίδρασης του κοινού, ο πομπός αντιλαμβάνεται πόσο καλά έλαβε το μήνυμα και απαντά με διευκρινίσεις ή υποστηρικτικές πληροφορίες (Wagner, E.,2009).

Όταν πρέπει να δοθεί μια ομιλία ή να γραφτεί μία έκθεση, αν μιλάμε για γραπτό λόγο, τότε το μήνυμα είναι δυνατό να μην είναι απλά μόνο οι λέξεις οι οποίες και θα μεταφέρουν το νόημα των λέξεων. Επιπλέον, οι λέξεις, οι οποίες αποτελούν και μία γλώσσα, συγκεντρώνονται αποκλειστικά στην γραμματική αλλά και στην οργάνωση. Το μήνυμα επηρεάζεται και από άλλα συστατικά εκτός από το περιεχόμενό του, όπως είναι ο τόνος της φωνής, η γλώσσα του σώματος ακόμα και η εμφάνιση του ομιλητή. Αν πρόκειται για γραπτό λόγο, τότε το μήνυμα καθορίζεται τόσο από τον τρόπο γραφής όσο και από τα σημεία στίξης αλλά και από τις επικεφαλίδες (Wagner, 2009).

Το μήνυμα είναι το πιο κρίσιμο στοιχείο της αποτελεσματικής επικοινωνίας. Το περιεχόμενο του μηνύματος είναι άλλωστε και ο λόγος για τον οποίο υφίσταται η διαδικασία της επικοινωνίας (Littlejohn, 2009).

Το κανάλι αποτελεί τον τρόπο εκείνο με τον οποίο ένα μήνυμα ταξιδεύει μεταξύ πομπού και δέκτη. Κατά την ομιλία ή την γραφή γίνεται χρήση ενός καναλιού για την μεταφορά ενός μηνύματος. Ένα κανάλι μπορεί να είναι προφορικό και γραπτό και να περιλαμβάνει τις συνομιλίες πρόσωπο με πρόσωπο, τηλεφωνικές συνομιλίες, ομιλίες μέσω Skype καθώς και άλλων σύγχρονων τεχνολογικών εργαλείων.

Τα γραπτά κανάλια περιλαμβάνουν επιστολές, υπομνήματα, εντολές αγοράς, άρθρα εφημερίδων και περιοδικών, ιστολόγια, e-mail, μηνύματα κειμένου, tweets, αναρτήσεις(Westetal., 2010).

Συγκεκριμένα, το κανάλι είναι το μέσο που βρίσκεται μεταξύ του αποστολέα και του παραλήπτη. Ωστόσο, κάθε κανάλι έχει τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματά του. Για παράδειγμα ένα μειονέκτημα του γραπτού λόγου μπορεί να είναι ότι ο δέκτης χάνει κάποιες πληροφορίες του μηνύματος, καθώς δεν μπορεί σε μέγιστο βαθμό να κατανοήσει τον τόνο του μηνύματος. Έτσι, για να είναι αποτελεσματικές οι προφορικές και γραπτές επικοινωνίες θα πρέπει να πραγματοποιούνται με σαφήνεια, ώστε το μήνυμα να φθάνει στον παραλήπτη όσο το δυνατό πιο σαφές και ακριβές(West etal., 2010).

Ο δέκτης είναι εκείνη η οντότητα ή οι οντότητες όπου ο αποστολέας μεταδίδει το μήνυμα. Έτσι, ο δέκτης μπορεί να είναι είτε ένα άτομο ή ακόμα και ένα σύνολο ατόμων. Σε ένα μοντέλο επικοινωνίας, ο δέκτης βρίσκεται απέναντι από τον πομπό και δέχεται το μήνυμα που εκπέμπεται από τον πομπό. Πολλές φορές ο δέκτης στέλνει μηνύματα στον πομπό τον οποίο τον πληροφορεί αν κατανόησε ή όχι το περιεχόμενο του μηνύματος. Ο δέκτης όμως, προκειμένου να επιτύχει την καλύτερη δυνατή ποιότητα της επικοινωνίας θα πρέπει να μπορεί να ακούει προσεκτικά τον πομπό ενώ είναι σημαντική η οπτική επαφή και η οποιαδήποτε αποφυγή απόσπασης της προσοχής(Wagner, E., 2009).

Το τελευταίο στάδιο μιας επικοινωνίας είναι το στάδιο της ανατροφοδότησης. Η ανατροφοδότηση σχετίζεται με την απάντηση και την αντίδραση του δέκτη στο μήνυμα του αποστολέα. Η ανατροφοδότηση συναντάται ιδίως στον γραπτό λόγο, είτε με την μορφή μη λεκτικών κινήσεων και ερωτήσεων ή με την μορφή γραπτών απαντήσεων. Συγκεκριμένα, κατά την διαδικασία της ανατροφοδότησης, ο αποστολέας λαμβάνει από τον παραλήπτη εκείνο τον μήνυμα, το οποίο τον βοηθάει να καθορίσει πώς ο παραλήπτης ερμήνευσε το μήνυμα το οποίο εξέπεμψε ο πομπός(Wagner, E., 2009).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΕΙΔΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

2.1 ΕΙΔΗ ΛΕΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Το 2016, οι Boveret κ.α. ανέφεραν ότι η λεκτική επικοινωνία αποτελεί την έκφραση των πληροφοριών μέσω της γλώσσας. Αυτού του είδους η επικοινωνία πραγματοποιείται αφ' ενός μέσω της χρήσης των λέξεων, όπου γίνεται η μεταβίβαση και η μεταφορά των μηνυμάτων και αφ' ετέρου μέσω της χρήσης των σκέψεων. Συνεπώς, ο γλωσσικός πλούτος ισοδυναμεί με τον πλούτο στην σκέψη κατά τους ίδιους ερευνητές και προσφέρει ευελιξία στην λεκτική επικοινωνία (Pecketal., 2013).

Εξίσου σημαντικό δηλαδή είναι ότι μέσα από ένα σύνολο συμφωνημένων κανόνων και συμβόλων είναι δυνατόν να πραγματοποιηθεί με αποτελεσματικότητα η λεκτική επικοινωνία. Είναι γεγονός ότι χωρίς αυτούς τους συμφωνημένους κανόνες, η λεκτική επικοινωνία δεν θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί αποτελεσματικά.

Ένας άνθρωπος λοιπόν αφού ολοκληρώσει την εκμάθηση μιας γλώσσας στο σχολείο δεν δαπανά χρόνο ώστε να μπορέσει να σκεφτεί όλους αυτούς τους κανόνες. Επειδή όμως οι κανόνες αυτοί χρησιμοποιούνται έστω και ακούσια από το άτομο αυτό για την καθημερινή του επικοινωνία, ο άνθρωπος την διατηρεί και την εξελίσσει (Peck etal., 2013).

Ο άνθρωπος βασίζεται στην λεκτική επικοινωνία για να ανταλλάξει μηνύματα ο ένας με τον άλλο, έτσι ώστε να μπορέσει να εξελιχθεί. Η λεκτική επικοινωνία περιλαμβάνει τόσο την γραπτή όσο και την προφορική επικοινωνία. Επιπλέον, αποτελεί μία μορφή επικοινωνίας η οποία και είναι προνόμιο του ανθρώπου σε σχέση με τους υπόλοιπους ζωντανούς οργανισμούς (Hectetal., 2006).

Ωστόσο, για την ύπαρξη της λεκτικής επικοινωνίας είναι απαραίτητος ένας γλωσσικός κώδικας. Ο κώδικας αυτός θα πρέπει να αποτελείται από κοινά αποδεκτές έννοιες και ορισμούς, όπως για παράδειγμα την επικοινωνία μέσω της γλωσσικής οδού. Χαρακτηριστικά, οι λέξεις αποτελούν το θεμέλιο των διαπροσωπικών σχέσεων των ανθρώπων ήδη από την πρώιμη παιδική ηλικία.

Πολλές φορές όμως, η λεκτική επικοινωνία είναι πιο αποτελεσματική από την μη λεκτική επικοινωνία, καθώς κάθε πληροφορία μπορεί να μεταδοθεί με την συμβολή και παρουσία ενός κώδικα επικοινωνίας (Crowley, D., & Heyer, 2015).

2.1.1 Η ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Η προφορική επικοινωνία συμπεριλαμβάνει την μετάδοση πληροφοριών και ιδεών από μια ομάδα σε μία άλλη και μπορεί να έχει είτε επίσημη ή άτυπη μορφή. Παράλληλα με την τυπική επικοινωνία που νομιμοποιείται από την τυπική οργάνωση, υπάρχει και η μη προγραμματισμένη ή άτυπη που δεν καθορίζεται από επίσημους κανονισμούς. Χαρακτηριστικά παραδείγματα όπου οι πληροφορίες μεταδίδονται ταχύτερα στην άτυπη προφορική επικοινωνία και χρησιμοποιούνται περισσότερο για την κάλυψη προσωπικών αναγκών πληροφόρησης των μελών του αποτελούν οι τηλεφωνικές επικοινωνίες, οι διαλέξεις, οι ομιλίες και τα διαγγέλματα (Quasthoff et al., 2011).

Ωστόσο, με την πρόοδο της τεχνολογίας, νέες μορφές προφορικής επικοινωνίας συνεχίζουν να αναπτύσσονται. Τα τηλέφωνα, τα βίντεο αλλά και οι τηλεδιασκέψεις συνδυάζουν ήχο και βίντεο, έτσι ώστε οι άνθρωποι σε απομακρυσμένες τοποθεσίες να μπορούν να βλέπουν και να μιλούν μεταξύ τους. Ιδιαίτερα από την εμφάνιση της πανδημίας ‘COVID-19’ και στην συνέχεια, η προφορική επικοινωνία πραγματοποιούταν κυρίως μέσα από την χρήση εργαλείων, όπως το Skype και άλλες πλατφόρμες επικοινωνίας.

Η προφορική επικοινωνία είναι ένας σημαντικός παράγοντας ο οποίος αναδεικνύει και αναπτύσσει τόσο την κοινωνική όσο και την επαγγελματική ταυτότητα ενός ατόμου. Αξίζει να σημειωθεί ότι καθώς η επικοινωνία σχετίζεται άμεσα με την προσωπικότητα κάποιου, κάθε άτομο μεμονωμένα μπορεί να προχωρήσει στην έκφραση της άποψής του μέσα από αυτήν (Quasthoff et al., 2011).

Η προφορική επικοινωνία έγκειται πιο αποτελεσματική στην παράδοση του μηνύματος, στους στόχους και στην σαφήνεια της έκφρασης. Συγκεκριμένοι τύποι λεκτικών επικοινωνιών περιλαμβάνουν τις διαπροσωπικές, τις μικρές ομαδικές ή τις

δημόσιες επικοινωνίες, ανάλογα και με τον αριθμό των ακροατών που συμμετέχουν σε αυτό το συγκεκριμένο είδος επικοινωνίας(Levis, 2018).

Παρ' όλα αυτά, στην προφορική επικοινωνία υπάρχει το ενδεχόμενο να διαστρεβλώνονται τα μηνύματα της τυπικής επικοινωνίας, ιδίως εάν για κάποιο λόγο ο παραλήπτης ή και ο αποστολέας δεν επιθυμούν την πραγματική επικοινωνία μεταξύ τους. Συνεπώς, τις περισσότερες φορές η προφορική επικοινωνία δεν είναι κατάλληλη για μεγάλα μηνύματα καθ' ότι είναι ευκολότερο να παρεξηγηθεί πιο εύκολα απ' ότι ο γραπτός λόγος(Levis, 2018).

Μια σημαντική αδυναμία της προφορικής επικοινωνίας είναι ότι ο δέκτης δεν διατηρεί τα λεκτικά μηνύματα στη μνήμη του για μεγάλο χρονικό διάστημα. Ακόμη και ο ομιλητής μερικές φορές μπορεί να μην θυμάται ότι βρίσκεται στην ίδια κατάσταση και να μην θυμάται τι είπε(Levis, 2018).

Επιπλέον, στην προφορική επικοινωνία τα μηνύματα είναι στιγμιαία και δεν διαρκούν στον χρόνο. Συνεπώς, είναι δύσκολη η αρχειοθέτηση των συζητήσεων (π.χ. όπως στα πρακτικά των συνεδριάσεων)και παύουν να έχουν κάποια νομική ισχύ εφόσον δεν υπάρχει εγγραφή σε αυτά (Emanuel etal., 2005).

Μια πολύ συνηθισμένη αδυναμία της προφορικής επικοινωνίας είναι ότι τα μηνύματα αυτά μπορούν να παρερμηνευθούν λόγω διαφόρων παραγόντων, όπως με την κακή έκφραση και την ασάφεια του ομιλητή. Η αδυναμία αυτή ενισχύεται από την μη ανταπόκριση του ακροατή να αντιληφθεί αυτά τα χαρακτηριστικά του περιβάλλοντος που υποβαθμίζουν το κύρος της επικοινωνίας. Συνεπώς, το μήνυμα του πομπού μπορεί να φθάσει αλλοιωμένο στον δέκτη οδηγώντας σε μη ορθή ανατροφοδότηση του μηνύματος και στην διαστρέβλωσή του (Quasthoff etal., 2011).

Επιπλέον, η προφορική επικοινωνία είναι μια μορφή επικοινωνίας η οποία δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι είναι η κατάλληλη για να μεταδοθούν μηνύματα μεγάλης διάρκειας. Αυτό συμβαίνει γιατί το κοινό μπορεί να χάσει την προσοχή ορισμένων τμημάτων του μηνύματος που μπορεί να θεωρηθούν ζωτικής σημασίας από τον ομιλητή για την επικοινωνία (Locher, 2010).

Λαμβάνοντας υπόψη τους παραπάνω λόγους και αποτελώντας εξαίρεση τα διαγγέλματα και οι δηλώσεις των δημοσίων προσώπων, η προφορική επικοινωνία

είναι ένας ανεπίσημος τρόπος επικοινωνίας, στον οποίο ο γραπτός λόγος έχει καταλάβει την θέση του επίσημου λόγου (Locher, 2010).

2.1.2 Η ΓΡΑΠΤΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Η γραπτή επικοινωνία αφορά την μετάδοση ενός μηνύματος με την βοήθεια γραπτών συμβόλων. Έτσι, κάθε μήνυμα που ανταλλάσσεται μεταξύ δύο ή περισσότερων ατόμων που κάνουν χρήση γραπτών λέξεων ονομάζεται γραπτή επικοινωνία (Zhu, 2005).

Μάλιστα, το είδος της γραπτής επικοινωνίας αποτελεί τον πιο συνηθισμένο και αποτελεσματικό τρόπο επίσημης επικοινωνίας. Η χρήση της νέας τεχνολογίας βοήθησε όχι μόνο στην εξάπλωση της προφορικής επικοινωνίας αλλά παράλληλα και στην χρήση της γραπτής επικοινωνίας (Zhu, 2005).

Η χρήση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, οι επιστολές, τα εγχειρίδια και φυσικά τα βιβλία και γενικότερα τα έντυπα, είναι από τις πιο συνηθισμένες μορφές γραπτής επικοινωνίας (Βαγιάτης, 1995).

Μέσα από την γραπτή επικοινωνία, η πληροφορία που θα μεταδοθεί μπορεί να είναι μακροσκελής και περιλαμβάνει ορισμένους περίπλοκους όρους που δεν θα ήταν δυνατόν να εξηγηθούν προφορικά ή αν εξηγούνταν θα δημιουργούσαν πολλαπλές ασάφειες. Αυτό θα είχε ως συνέπεια την μη μετάδοση του επιθυμητού μηνύματος και κατά συνέπεια την μη επίτευξη της επιθυμητής επικοινωνίας (Βαγιάτης, 1995).

Άλλωστε, ο πολιτισμός οφείλει την ύπαρξη του στην γραπτή επικοινωνία καθώς ήταν εφικτό να μεταλαμπαδευτεί η γνώση από γενιά σε γενιά. Συγκεκριμένα, η ιστορία του πολιτισμού μας δείχνει διαφορετικά στάδια από τα οποία έχει περάσει ο σχηματισμός των γραμμάτων της αλφαβήτου οποιασδήποτε γλώσσας. Οτιδήποτε έχει γραφτεί στο παρελθόν, εκτός εάν καταστράφηκε, μπορεί να μεταδοθεί στις επόμενες γενιές και να βοηθήσει στην πρόοδο της ανθρωπότητας.

Τόσο οι ιδιώτες όσο και οι οργανισμοί διατηρούν τα έγγραφα τους γραπτώς, ώστε να μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως αναφορά και απόδειξη οποιασδήποτε συναλλαγής

οποιαδήποτε στιγμή στο μέλλον. Η χρήση της τεχνολογίας άλλαξε απλώς τα μέσα με τα οποία πραγματοποιείται η γραπτή επικοινωνία και σε καμία περίπτωση την σπουδαιότητα που έχει. Συνεπώς, συμβόλαια, επίσημα έγγραφα, βιβλία απλά καταχωρούνται σε ηλεκτρονική μορφή και μεταδίδονται μέσω της ψηφιοποίησής τους. Παράλληλα όμως, αλλάζει και το μέσο με το οποίο αναπαράγονται. Για παράδειγμα ένα βιβλίο σε ψηφιακή μορφή θα μπορεί πλέον να διαβαστεί σε έναν υπολογιστή, tablet ή e-reader(Zhu, 2005).

Ο γραπτός λόγος απαιτεί να υπάρχει σωστή επιλογή των λέξεων, οργάνωση και συνοχή. Επιπλέον, οι άνθρωποι δίνουν μεγαλύτερη σημασία στον γραπτό λόγο παρά στον προφορικό(Λαλούμη – Βιδάλη, 2008).

Ένα σημείο στο οποίο μειονεκτούσε ο γραπτός λόγος έναντι του προφορικού πριν από την χρήση των νέων τεχνολογιών είναι ότι η ανατροφοδότηση του ήταν πολύ πιο αργή από τον προφορικό λόγο. Όμως, πλέον, με την χρήση της σύγχρονης τεχνολογίας και εντάσσοντας στον γραπτό λόγο τα e-mail και τα SMS μπορούμε να αναφέρουμε ότι το μειονέκτημα αυτό δεν υφίσταται, καθώς η ανατροφοδότηση ενός μηνύματος μπορεί να είναι άμεση(Λαλούμη – Βιδάλη, 2008).

Ωστόσο, για την επίτευξη της γραπτής επικοινωνίας είναι απαραίτητη η γνώση ενός γραπτού κώδικα επικοινωνίας, όπως μίας γλώσσας ώστε να γίνει στην συνέχεια κατανοητή σε αυτούς οι οποίοι γνωρίζουν τους ίδιους κώδικες, δηλαδή την ίδια γλώσσα. Από την μια πλευρά, η προφορική επικοινωνία είναι αυθόρμητη. Από την άλλη πλευρά, η γραπτή επικοινωνία βασίζεται στη συνειδητή προσπάθεια (Σταμάτης, 2013).

Ιδιαίτερα στο παρελθόν, η άμεση επικοινωνία δεν ήταν πάντοτε δυνατή, επειδή τόσο ο πομπός όσο και ο δέκτης μπορούσαν να ζουν σε μεγάλες γεωγραφικές αποστάσεις. Εν αντιθέσει, σήμερα πρέπει να βασιστούμε στην ανταλλαγή επιστολών. Έτσι, η γραπτή επικοινωνία παρέμενε για αιώνες ως ο μοναδικός τρόπος επικοινωνίας για τους ανθρώπους και για την μετάδοση των πληροφοριών τους ,ιδίως όταν ζούσαν μακριά ο ένας από τον άλλον (Σταμάτης, 2013).

2.2 ΜΗ ΛΕΚΤΙΚΑ ΕΙΔΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Σύμφωνα με τον Peterson, η μη λεκτική επικοινωνία χρησιμοποιείται κυρίως για την περιγραφή όλων των άλλων τύπων επικοινωνίας εκτός από την γραπτή και προφορική επικοινωνία. Για να μπορεί να γίνει κατανοητός αυτός ο τύπος επικοινωνίας, είναι απαραίτητο να κατανοηθεί η ίδια η φύση της μη λεκτικής επικοινωνίας, η οποία πραγματοποιείται, όταν οι άνθρωποι έχουν επικοινωνία πρόσωπο με πρόσωπο (Peterson, 1987).

Ακόμα και όταν πραγματοποιείται λεκτική επικοινωνία, η μη λεκτική επικοινωνία λειτουργεί παράλληλα, καθώς διαδραματίζει έναν πολύ σημαντικό ρόλο στην ανταλλαγή πληροφοριών για όσο διαρκεί η λεκτική επικοινωνία (Peterson, 1987).

Εντούτοις, για να πραγματοποιηθεί η μη λεκτική επικοινωνία, ακολουθείται μια διαδικασία όπου τόσο η αποστολή όσο και η λήψη μηνυμάτων της μη λεκτικής επικοινωνίας θα πρέπει να λειτουργούν παράλληλα. Τα μηνύματα αυτά τα οποία είναι και φορείς πληροφοριών θα πρέπει να πραγματοποιούνται ταυτόχρονα. Μάλιστα, τα μη λεκτικά μηνύματα συνήθως δημιουργούνται αυτόματα χωρίς ακόμα και ο ίδιος ο αποστολέας να συμβάλλει συνειδητά στην δημιουργία τους. Σε ό,τι αφορά την δημιουργία των μη λεκτικών μηνυμάτων, καθοριστικό ρόλο παίζει το ασυνείδητο της οντότητας που τα δημιουργεί. Κατά την διάρκεια της μη λεκτικής επικοινωνίας εκπέμπονται και πιο σύνθετα μηνύματα, τα οποία με την κατάλληλη σπουδή και εξάσκηση του πομπού μπορούν να χρησιμοποιηθούν, για να μεταδώσουν στον δέκτη ή στους δέκτες τα μηνύματα που επιθυμούν (Peterson, 2002).

Προκειμένου να επιτευχθεί μία μη λεκτική επικοινωνία ενδέχεται κάθε στοιχείο της να έχει και διαφορετικές έννοιες. Η μη λεκτική επικοινωνία παρουσιάζει αρκετά θετικά σημεία. Ένα από αυτά είναι η εύκολη παρουσίαση: Οι πληροφορίες μπορούν δηλαδή εύκολα να παρουσιαστούν σε μία μη λεκτική επικοινωνία και αυτό μπορεί να συμβεί μέσα από την χρήση οπτικών μέσων (Λαλούμη – Βιδάλη, 2008).

Επίσης, ένα μη λεκτικό μήνυμα μπορεί εύκολα να υποκαταστήσει ένα προφορικό μήνυμα. Αυτό συμβαίνει ιδιαίτερα όταν το προφορικό μήνυμα μπορεί να μπλοκαριστεί από θόρυβο, ιδίως μετά από συχνή διακοπή λόγω μεγάλης απόστασης του πομπού και του δέκτη καθώς και άλλων περιπτώσεων, όπου το προφορικό

μήνυμα κινδυνεύει να μην μεταφερθεί από τον πομπό στον δέκτη. Επιπλέον, είναι πολύ σύνηθες να υπάρχει η χρήση μη λεκτικών μηνυμάτων σε ταμπέλες. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η χρήση ενός προσώπου που έχει το δάκτυλο στα χείλη παραπέμποντας σε μία ταμπέλα η οποία χρησιμοποιείται στα νοσοκομεία για να υπάρχει ησυχία στον χώρο αυτό(Λαλούμη – Βιδάλη, 2008).

Εκτός από τις σημάνσεις, η μη λεκτική επικοινωνία μπορεί ακόμη να βοηθήσει έναν πομπό να επικοινωνήσει με έναν παραλήπτη πολύ πιο γρήγορα από οποιοδήποτε άλλο μήνυμα. Η παραπάνω ιδιότητα της μη λεκτικής επικοινωνίας είναι απαραίτητη σε περιπτώσεις όπου ο χρόνος είναι ιδιαίτερα πολύτιμος. Έτσι χρησιμοποιείται σε καταστάσεις κινδύνου και γενικότερα προειδοποιήσεων (Βρετός, 2010).

Παρ' όλα αυτά, μια μη λεκτική επικοινωνία μπορεί να είναι μια σημαντική βοήθεια και για τους αναλφάβητους, καθώς αυτός ο τύπος επικοινωνίας χρησιμοποιεί χειρονομίες, εκφράσεις του προσώπου και των ματιών χωρίς την χρήση του προφορικού ή ακόμα και του γραπτού λόγου. Επιπλέον, η μη λεκτική επικοινωνία χρησιμοποιείται κατά κόρον σε κωφούς και σε άτομα με ειδικές ανάγκες. Οι κωφοί ανταλλάσσουν μηνύματα με τις κινήσεις των χεριών, των δακτύλων, του βολβού του ματιού κ.λπ.(Phutela, 2015).

Επιπλέον, η μη λεκτική επικοινωνία βοηθάει ιδιαίτερα μια ελκυστική παρουσίαση, καθώς την ενισχύει με την βοήθεια των εικόνων ή επιπλέον σημαδιών. Ωστόσο, η μη λεκτική επικοινωνία χαρακτηρίζεται και από ορισμένα μειονεκτήματα. Πολλές φορές, η μη λεκτική επικοινωνία είναι ασαφής και ανακριβής. Αυτό συμβαίνει, γιατί στην μη λεκτική επικοινωνία δεν υπάρχει η χρήση λέξεων ή γλώσσας που να εκφράζουν ξεκάθαρα το νόημα προς τον δέκτη. Ακόμη, στην μη λεκτική επικοινωνία δεν πραγματοποιούνται μακροσκελείς συνομιλίες. Συνεπώς, είναι δυνατόν να χαθούν σημαντικές πληροφορίες που να θεωρούνται απαραίτητες για την επικοινωνία(Phutela, 2015).

Εντούτοις, η μη λεκτική επικοινωνία είναι δύσκολη στην κατανόηση, καθώς μπορεί να απαιτήσει πολλές επαναλήψεις, προκειμένου να μπορέσει να μεταδοθεί ένα μήνυμα. Ένα ακόμα μειονέκτημα της μη λεκτικής επικοινωνίας είναι ότι μπορεί να μην είναι κατανοητή για ορισμένους ανθρώπους που δεν καταλαβαίνουν τον συμβολισμό της(Burgoon etal., 2021).

Όμως, η χρήση της μη λεκτικής επικοινωνίας μπορεί να οδηγήσει σε παραμόρφωση πληροφοριών και αυτό γιατί αυτό το είδος επικοινωνίας χρησιμοποιεί χειρονομίες, εκφράσεις προσώπου, οπτική επαφή, που κινδυνεύουν να μην αποκωδικοποιηθούν σωστά από τον δέκτη, καθώς δεν εντάσσονται πάντα σε ένα κοινά αποδεκτό κώδικα. Για παράδειγμα για ένα πολιτισμό, μια κίνηση του χεριού μπορεί να σημαίνει κάτι άλλο σε σχέση με έναν άλλο πολιτισμό(Burgoon etal., 2021).

Μεγάλη σημασία στην μη λεκτική επικοινωνία έχει η γλώσσα του σώματος. Ο ανθρωπολόγος Έντουαρντ Χολ επινόησε τη φράση «η σιωπηλή γλώσσα», για να περιγράψει τις πτυχές της επικοινωνίας μέσα από την γλώσσα του σώματος. Υποστήριξε ότι οι άνθρωποι δυτικοευρωπαϊκής καταγωγής ζουν έχοντας εστιάσει κυρίως στην γλωσσική επικοινωνία και συχνά αποτυγχάνουν να συνειδητοποιήσουν την σημασία της «γλώσσας του σώματος» (Phutela, 2015).

Άλλωστε, ο άνθρωπος χρησιμοποιεί σε μεγάλο βαθμό τις χειρονομίες και την στάση του σώματός του ακόμη πιο πολύ από ό,τι το συνειδητοποιεί. Τόσο οι χειρονομίες όσο και οι εκφράσεις του προσώπου ή οι κινήσεις του κεφαλιού είναι στην πραγματικότητα ένα είδος επικοινωνίας που προσφέρει πολύ περισσότερες πληροφορίες από ό,τι άλλοι τρόποι επικοινωνίας (Phutela, 2015).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΠΡΑΓΜΑΤΟΛΟΓΙΑ

3.1 ΠΡΑΓΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΥΦΟΣ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

Στην πραγματολογία εξετάζεται ποια είναι η σχέση που έχει ένα εκφώνημα, δηλαδή ένα κομμάτι γλώσσας στο οποίο πριν και μετά από αυτό υπάρχει μια παύση, ανάλογα με εκείνη την περίπτωση στην οποία χρησιμοποιείται. Συγκεκριμένα, εξετάζεται ποια είναι η θέση των εκφωνημάτων ανάλογα με τον χρόνο, τον χώρο αλλά και την κοινωνική θέση των ομιλητών αλλά και ποιος είναι εκείνος ο στόχος που επιδιώκεται (Πολίτης, 2001).

Επιπροσθέτως, η πραγματολογία είναι μία πράξη η οποία πραγματοποιείται από έναν ομιλητή και επηρεάζει τους υπόλοιπους συνομιλητές. Η πραγματολογία εστιάζει στα γλωσσικά δεδομένα τα οποία προκύπτουν φυσικά αλλά μπορεί να εστιάσει και σε άλλο υλικό. Το υλικό αυτό μπορεί να είναι λεζάντες ή ακόμα και γελοιογραφίες, καθώς και διαφημιστικά μηνύματα, ανέκδοτα ή και χρονογραφήματα. Κατά συνέπεια, η πραγματολογία αφορά την μελέτη της μη αληθειακής, της συνομιλιακής και της κοινωνικής γλώσσας. Επιπλέον, ξεπερνά το επίπεδο της κυριολεκτικής και αφηρημένης σημασίας των λέξεων (Μπατσαλιά, 2000).

Το έργο της πραγματολογίας είναι πολύπλοκο και δύσκολο, καθώς θα πρέπει να αναλυθεί η έκφραση, η λεκτική πράξη καθώς και η προσλεκτική πράξη. Υπάρχει ιδιαίτερα στενή διασύνδεση της πραγματολογίας με την φιλοσοφική θεώρηση του πραγματισμού και την θέση ότι υφίσταται αντικειμενικός κόσμος, ο οποίος περιλαμβάνει τα όντα που ζουν μέσα σε αυτόν. Έτσι και ο άνθρωπος λειτουργεί σε έναν κόσμο ο οποίος τον περιλαμβάνει και όχι το αντίθετο. Οι κύριες θεματικές της πραγματολογίας αφορούν τις ομιλιακές πράξεις και τα ενεργήματα, τα διαλογικά υπονοήματα καθώς και την προϋπόθεση (Πολίτης, 2001).

Ως κείμενο, ορίζεται το σύνολο των φράσεων αυτών που παρουσιάζουν ένα ολοκληρωμένο νόημα και μάλιστα συνιστούν ένα κοινωνικά οριοθετημένο μήνυμα. Συγκεκριμένα, το κείμενο είναι εκείνο το στοιχείο το οποίο αποτελεί ένα πολύ σημαντικό στοιχείο της γλώσσας σε οποιαδήποτε διάσταση και εάν αυτό διερευνηθεί. Αυτό συμβαίνει, γιατί αντικατοπτρίζει τόσο τις κοινωνικές διαστάσεις της επικοινωνίας όσο και εκείνες τις έννοιες οι οποίες αναπτύσσονται από όσους

συμμετέχουν σε αυτές τις διαστάσεις. Συνοψίζοντας, μπορεί να αναφερθεί ότι το κείμενο αποτελεί την υλική πραγμάτωση του λόγου (Κουμπάνου, 2016).

Ο λόγος αφορά την ικανότητα εκείνη του ανθρώπου να οργανώνει τόσο τις σκέψεις του όσο και τις ανάγκες, τις προθέσεις αλλά και τα συναισθήματά του και στην συνέχεια αυτά να τα εκφράζει στον δέκτη. Ωστόσο, για να επιτευχθεί αυτό, είναι απαραίτητο ένα συγκεκριμένο πλαίσιο σχέσεων αλληλεπίδρασης (Πολίτης, 2001).

Συγκεκριμένα, για την μελέτη του λόγου είναι απαραίτητες οι γλωσσικές οντότητες, οι οποίες είναι μεγαλύτερες από μία πρόταση, ο προσδιορισμός της ιδιαίτερης φύσης τους και το υλικό μέσο. Όλα τα παραπάνω είναι παράγοντες οι οποίοι σε συνδυασμό με άλλους επιπλέον παράγοντες διαμορφώνουν την παραγωγή και την ερμηνεία του κειμένου(Χατζησαββίδης, 2000).

Επιπλέον, υφίστανται συμβάσεις καθώς και ρυθμιστικοί παράγοντες του συνομιλιακού λόγου, οι οποίοι όμως δεν μπορούν να διερευνηθούν επαρκώς. Σχετικά με το ύφος του κειμένου, αυτό προέρχεται από πολλούς παράγοντες, όπως είναι το είδος του λόγου αλλά και ο βαθμός της συμβατότητάς του (Χατζησαββίδης, 2000).

Πολύ σημαντικό στοιχείο σχετικά με την διερεύνηση της σχέσης λόγου και γλώσσας αποτελεί το στοιχείο ότι η γλώσσα είναι πηγή νοημάτων τα οποία είναι κοινωνικά οριοθετημένα και δεν αποτελεί απλά ένα μέσο έκφρασης ατομικών ιδεών. Σύμφωνα με τον Kress, ο λόγος είναι μια συστηματική αλλά και μια οργανωμένη ομάδα δηλώσεων και από αυτήν την ομάδα δηλώσεων λεκτικοποιούνται τα νοήματα μίας έννοιας(Kress, 1989).

Το ύφος υποδηλώνει τον τρόπο μέσα από τον οποίο χρησιμοποιείται η γλώσσα και αξιοποιούνται τα μέσα που η γλώσσα διαθέτει. Σκοπός του είναι ο πομπός να περάσει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο το μήνυμά του προς τον δέκτη. Όμως το ύφος είναι μια σύνθετη έννοια, η οποία εστιάζει γλωσσικά με διαφορετικούς τρόπους. Συγκεκριμένα, το ύφος αναφέρεται σε εκείνο τον ιδιαίτερο τρόπο μέσω του οποίου εκφράζεται ένας άνθρωπος σε όλες τις περιστάσεις αλλά και στην διαφορά που μπορεί να έχει από τους άλλους ομιλητές(Kress, 1989).

Το ύφος ενός κειμένου εξαρτάται από το κειμενικό είδος, την σχέση των επικοινωνούντων, το θέμα αλλά και την περίσταση της επικοινωνίας. Επιπλέον, το

ύφος έχει άμεση σχέση τόσο με τις σκέψεις όσο και με τα συναισθήματα του πομπού (Kress, 1989).

3.2 ΕΙΔΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΠΕΔΑ ΥΦΟΥΣ

Οι κυριότεροι παράγοντες που συντελούν στην επικοινωνία οδηγούν στην παρακάτω ταξινόμηση των ειδών του λόγου. Όταν ο πομπός αποτελεί το αντικείμενο του λόγου, τότε ο λόγος χρησιμοποιείται ώστε να εξωτερικευθούν πλευρές της προσωπικότητας του πομπού και ο λόγος μπορεί να χαρακτηριστεί ως εκφραστικός (Μιτσικοπούλου, 2000).

Όταν ο λόγος εστιάζει στο πρόσωπο του δέκτη, τότε ο πομπός χρησιμοποιεί στοιχεία από την πραγματικότητα τα οποία είναι γνωστά στον αποδέκτη. Σε αυτήν την περίπτωση, το είδος του λόγου ονομάζεται λόγος της πειθούς(Μιτσικοπούλου, 2000).

Στην περίπτωση που ο λόγος εστιάζει στην περιγραφή ή την αναπαράσταση της πραγματικότητας, τότε ο λόγος είναι πληροφοριακός. Ένα ακόμα είδος του λόγου είναι η περίπτωση όπου ο στόχος της επικοινωνιακής διαδικασίας παύει να είναι ο πομπός ή ο δέκτης αλλά το ίδιο το μήνυμα. Σε αυτήν την περίπτωση ο λόγος ονομάζεται λογοτεχνικός(Μιτσικοπούλου, 2000).

3.2.1 Ο ΕΚΦΡΑΣΤΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

Ο εκφραστικός λόγος χρησιμοποιείται κυρίως στα ημερολόγια, στις βιογραφίες αλλά και σε άλλα κείμενα τα οποία είναι μορφές εκφραστικού λόγου. Όμως, ο εκφραστικός λόγος συναντάται και σε άλλες μορφές, όπως είναι η έκφραση των συναισθημάτων, τα θρησκευτικά κείμενα και τα κείμενα τα οποία περιγράφουν συναισθήματα. Επίσης, στα κείμενα εκφραστικού λόγου παρατηρείται το γεγονός ότι ο πομπός του μηνύματος είναι ο εκφραστής της ατομικότητάς του και μονοπωλεί το αντικείμενο του κειμένου (Πολίτης, 2001).

Το περιεχόμενο ενός περιγραφικού κειμένου το οποίο εμπεριέχει το στοιχείο της αυτοέκφρασης αποτελείται τόσο από την περιγραφή των συναισθημάτων του πομπού, δηλαδή από συναισθηματικά όσο και από διανοητικά στοιχεία. Για να μπορέσουν αυτά τα στοιχεία να εξωτερικευθούν από τον πομπό, είναι απαραίτητη η διαδικασία της ενδοσκόπησης στον πομπό(Justice κ.α, 2008).

Ένα σημαντικό χαρακτηριστικό της αυτοέκφρασης είναι ότι έχει ένα συγκεκριμένο σκοπό. Στην περίπτωση που ένας λόγος χαρακτηρίζεται από μη συμβατικοποιημένη μορφή όπως είναι το ημερολόγιο, η αυθόρμητη επικοινωνία, οι τυχόν απολογίες, τότε δεν υπάρχει γενικό οργανωτικό πρότυπο εκφραστικού λόγου. Στις παραπάνω περιπτώσεις υφίσταται ταύτιση της έκφρασης και της δομής της έκφρασης (Justice et al., 2008).

Στις περιπτώσεις όπου ο εκφραστικός λόγος αφορά συμβόλαια, διακηρύξεις, μανιφέστα, τότε υφίστανται συγκεκριμένα οργανωτικά πρότυπα αλλά και συλλογικές εκφράσεις, οι οποίες είναι πιο συμβατικοποιημένες σε σχέση με τις ατομικές εκφράσεις. (Justice κ.α, 2008)

Στον εκφραστικό λόγο ιδιαίτερη σημασία έχει η ατομική έκφραση, η οποία συνδέεται με υφολογικούς δείκτες. Μέσα από την ατομική έκφραση είναι δυνατή η ανίχνευση ιδιοματικών χρήσεων, γλωσσικών μορφών αλλά και σημασιών. Επιπλέον, η διαχείριση του εκφραστικού λόγου μπορεί να αντικατοπτρίζει διαφορετικές συναισθηματικές σημασίες, οι οποίες δεν συνάγουν στην κυρίαρχη γλωσσική ποικιλία (Πολίτης, 2001).

Ένα επιπλέον χαρακτηριστικό του εκφραστικού λόγου είναι ότι διακατέχεται από υψηλή περιεκτικότητα αλλά και γενίκευση. Αυτό σημαίνει ότι έχει κοινές παραδοχές με τον αναγνώστη ή ακροατή και προβάλλει αλλά δεν είναι υποχρεωμένος να υποδεικνύει τους ισχυρισμούς του. Ο λόγος αυτός δεν χρησιμοποιεί την πειθώ ενώ οι αποφάνσεις του είναι αξιολογικού μη περιγραφικού χαρακτήρα (Χριστίδης & Θεοδωροπούλου, 2001).

Εντούτοις, στον εκφραστικό λόγο μπορεί να χρησιμοποιηθεί και η μεταφορική χρήση της γλώσσας. Συγκεκριμένα, στον εκφραστικό λόγο χρησιμοποιείται αρκετά συχνά το πρώτο πρόσωπο. Το πρώτο ενικό πρόσωπο χρησιμοποιείται είτε ως «εγώ» ή ως «εμείς», αν ο εκφραστικός λόγος θέλει να εκφράσει μια συλλογική ατομικότητα (Χριστίδης & Θεοδωροπούλου, 2001).

3.2.2. Ο ΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΠΕΙΘΟΥΣ

Ο λόγος της πειθούς συναντάται κυρίως σε πολιτικά αλλά και στρατιωτικά κείμενα ήδη από την αρχαιότητα, όπου οι αγορεύσεις των ρητόρων ήταν χαρακτηριστικά παραδείγματα του λόγου αυτού. Ο λόγος της πειθούς συναντάται επίσης σε κείμενα

διαφημίσεων, στην διατύπωση ηθικών και διδακτικών κανόνων και σε άλλες περιπτώσεις, όπου ο πομπός προσπαθεί να πείσει τον δέκτη για ένα συγκεκριμένο θέμα (Τσιτσιπής, 2001).

Όταν χρησιμοποιείται ο λόγος της πειθούς, γίνεται εστίαση του λόγου στον αποδέκτη. Επιπλέον, στόχος του λόγου της πειθούς είναι ο δέκτης να επηρεαστεί σε τέτοιο βαθμό, ώστε να ταυτιστούν οι απόψεις του πομπού και του δέκτη. Για την πραγματοποίηση της πειθούς είναι απαραίτητη η υλοποίηση μιας αλλαγής τριών παραγόντων που μπορεί να προκαλέσει ο ομιλητής στον αποδέκτη(Τσιτσιπής, 2001).

Ο πρώτος παράγοντας αφορά την διανοητική αλλαγή, δηλαδή να φτάσει ο δέκτης στο σημείο να δεχθεί μια αλήθεια που μέχρι την επεξεργασία που έκανε στον μήνυμα του πομπού δεν την αποδεχόταν. Η διανοητική αλλαγή μπορεί να σημαίνει και την επιβεβαίωση μιας αλήθειας για την οποία δεν είχε άποψη.

Ο δεύτερος παράγοντας αφορά την συναισθηματική αλλαγή του δέκτη, δηλαδή την υιοθέτηση εκείνης της θέσης η οποία συνοδεύεται και προετοιμάζεται από την ευμένεια του δέκτη. Για να πραγματοποιηθεί η συναισθηματική αλλαγή στον δέκτη, πολλές φορές χρησιμοποιείται η κίνηση του σώματος, η γοητεία του βλέμματος και τα γλωσσικά χαρακτηριστικά της εκφοράς του λόγου.

Ο τρίτος παράγοντας για την πραγματοποίηση της πειθούς αφορά την αλλαγή της συμπεριφοράς του δέκτη. Σε αυτήν την περίπτωση, ο δέκτης παρακινείται προς μια συγκεκριμένη δράση, η οποία μπορεί να χαρακτηρίζεται από αλλαγή αγοραστικής συμπεριφοράς ή ακόμα και θρησκευτικού ή πολιτικού προσανατολισμού (Πολίτης, 2001).

Απαραίτητη προϋπόθεση της επιτυχίας του λόγου της πειθούς είναι η ανταπόκριση σε συγκεκριμένους παράγοντες. Προκειμένου ένα κείμενο πειθούς να είναι αποτελεσματικό, είναι απαραίτητη η ιδεολογική συνέπεια, η οποία αφορά τον πομπό, καθώς ένα κείμενο πειθούς πρόκειται για ένα κείμενο με θέση το οποίο ο πομπός πρέπει να το υποστηρίζει. Σε περίπτωση που ο πομπός δεν υποστηρίζει το επιχείρημα αυτό καταρρέει(Πολίτης, 2001).

Ένα ακόμα στοιχείο το οποίο είναι καθοριστικό για την επιτυχία του λόγου της πειθούς είναι η καταλληλότητα του περιεχομένου και του ύφους σχετικά με τον

αποδέκτη του μηνύματος, καθώς και του αποδεικτικού υλικού το οποίο θα επεξεργαστεί από τον δέκτη ώστε να τον πείσει(Αλευριάδου & Ντίνας, 2008).

Η αξιοπιστία των τεκμηρίων όσον αφορά την απεικόνιση της πραγματικότητας, οδηγεί στην εγκυρότητα των γεγονότων αλλά και στην ένδειξη ότι το γεγονός αυτό που παρουσιάζει ο πομπός διαδραματίζει σπουδαίο ρόλο όσον αφορά αν θα πειστεί ο δέκτης για τις θέσεις που εκφράζονται μέσα από το μήνυμα. Τέλος, ένα στοιχείο ακόμα είναι η συνοχή που πρέπει να έχει το ίδιο το κείμενο όσον αφορά την αποδοχή μιας θέσης. Το στοιχείο αυτό είναι σημαντικό, καθώς αυτή η σωστή συνοχή οδηγεί στην καλύτερη παρακολούθηση των θέσεων του πομπού από τον δέκτη(Αλευριάδου & Ντίνας, 2008).

3.2.3 Ο ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

Ο πληροφοριακός λόγος μπορεί να διακριθεί σε ένα τυπικά πληροφοριακό, σε επιστημονικό αλλά και σε διερευνητικό. Ο πληροφοριακός λόγος προσδιορίζεται από έναν συντακτικό, έναν σημασιολογικό και έναν πραγματολογικό παράγοντα. Το σημασιολογικό συστατικό της πληροφορίας αφορά την ποιότητα αλλά και την ποσότητα των πληροφοριών εκείνων που δίνει ένα κείμενο(Πολίτης, 2001).

Όμως, για να μπορέσει να προσδιοριστεί ο πληροφοριακός λόγος, είναι απαραίτητο να προσδιοριστεί από ένα συντακτικό, έτσι ώστε να μπορεί ένα κείμενο να συνταχθεί σε ένα σημασιολογικό και ένα πραγματολογικό πλαίσιο. Οι πληροφορίες που υπάρχουν είναι συντεταγμένες πληροφορίες και οργανώνονται βάσει των συστατικών της φύσης τους(Αλευριάδου & Ντίνας, 2008).

Στον πληροφοριακό λόγο υπάρχει η θεματική ομαδοποίηση των στοιχείων εκείνων που εκπέμπουν την πληροφορία, καθώς και η ταξινόμηση των πληροφοριακών στοιχείων. Η σημασία ενός κειμένου πληροφοριακού λόγου εξαρτάται από την ποιότητα αλλά και την ποσότητα των παρεχόμενων πληροφοριών(Αλευριάδου & Ντίνας, 2008).

Η ποιότητα του πληροφοριακού κειμένου εξαρτάται από το κατά πόσο και σε ποιο βαθμό οι πληροφορίες του κειμένου μπορούν να επαληθευτούν. Επίσης, εξαρτάται από την μη προβλεψιμότητα ή την αποκαλυπτικότητα, δηλαδή από εκείνη την

πιθανότητα πληροφοριακών αποφάνσεων. Με άλλα λόγια, η ποιότητα του πληροφοριακού λόγου εξαρτάται από την γεγονικότητα του. Η γεγονικότητα του κειμένου αφορά την δυνατότητα που έχει ένα κείμενο να επαληθεύει τα πληροφοριακά στοιχεία του αλλά και την μη προβλεψιμότητα ή την αποκαλυπτικότητα(Αλευριάδου & Ντίνας, 2008).

Ο τυπικός πληροφοριακός λόγος είναι εκείνος ο λόγος ο οποίος προχωράει στην καταγραφή της πραγματικότητας ενώ τα συμβάντα τα οποία περιγράφει θα πρέπει να μπορούν να ελεγχθούν από τον αναγνώστη-ακροατή. Τυπικά πληροφοριακά κείμενα μπορούν να είναι τα σχολικά εγχειρίδια, τα οποία αποτελούν πληροφοριακά κείμενα. Προκειμένου να μπορέσει να λειτουργήσει ο πληροφοριακός λόγος, είναι απαραίτητος ο προσδιορισμός του από ένα συντακτικό το οποίο να εμπεριέχει ένα σημασιολογικό και ένα πραγματολογικό συστατικό.

3.2.4 Ο ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

Η λογοτεχνία μπορεί να θεωρηθεί ως ένα στοιχείο το οποίο οδηγεί στην προσωπική έκφραση του δημιουργού του κειμένου. Επιπλέον, η λογοτεχνία μπορεί να είναι ένα μέσο μετάδοσης ενός μηνύματος προς το αναγνωστικό κοινό ενώ το λογοτεχνικό κείμενο εστιάζει στην δομή ενός λογοτεχνικού έργου, το οποίο μπορεί να παρουσιαστεί ως αντικείμενο (Πολίτης, 2001).

Μία σημαντική κατηγορία του λογοτεχνικού λόγου είναι η εκφραστική προσέγγισή του. Στον λογοτεχνικό λόγο, σημαντικό ρόλο διαδραματίζει η έμπνευση του δημιουργού, η διαίσθησή του και η χαλάρωση του ελέγχου της λογικής (Κατή, 2001).

Ωστόσο, μία ακόμα προσέγγιση στον λογοτεχνικό λόγο είναι η πραγματολογική προσέγγιση. Η πραγματολογική προσέγγιση εστιάζει στο αναγνωστικό κοινό. Επίσης, η πραγματολογική προσέγγιση εστιάζει στο αναγνωστικό κοινό. Η προσέγγιση αυτή επηρεάζεται από ένα είδος ψυχολογισμού και ωφελιμισμού. Πετυχημένο έργο θεωρείται αυτό το οποίο έχει την ικανότητα να πείσει τον αναγνώστη τόσο συναισθηματικά όσο και διανοητικά(Τσιτσιπής, 2001).

Η επόμενη προσέγγιση στον λογοτεχνικό λόγο εστιάζει στις μιμητικές προσεγγίσεις, οι οποίες οδηγούν στη μίμηση της πραγματικότητας και την αποτύπωσή της στο λογοτεχνικό έργο. Πολύ σημαντικές τάσεις στις μιμητικές προσεγγίσεις είναι η τάση του νατουραλισμού και του ρεαλισμού, όπου τα μηνύματα του δημιουργού διοχετεύονται στον αναγνώστη μέσα από την μίμηση και πιο συγκεκριμένα από την καλλιτεχνική μίμηση(Τσιτσιπής, 2001).

Κύριος στόχος του λογοτεχνικού έργου είναι να προκληθεί αισθητική απόλαυση. Η αισθητική απόλαυση επιτυγχάνεται μέσα από τις τεχνικές δόμησης. Η λογοτεχνική απόλαυση έχει άμεση σχέση με την έμπνευση του δημιουργού του κειμένου. Ο δημιουργός του λογοτεχνικού έργου είναι υπεύθυνος με την σειρά του, ώστε να διαμορφώσει την κατάλληλη δομή για να οδηγήσει στην αισθητική απόλαυση του αποδέκτη(Πολίτης, 2001).

3.2.5 ΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΥΦΟΥΣ

Το επίπεδο ύφους ως όρος χρησιμοποιήθηκε ήδη από την δεκαετία του '50. Αρχικά, το επίπεδο ύφους χρησιμοποιήθηκε ως μία κειμενική ποικιλία. Στην συνέχεια, υπήρξε αύξηση του ενδιαφέροντος για την ανάλυση γραμματικών και λεξικών στοιχείων, τα οποία με την σειρά τους προσδιορίζουν διαφορετικά επίπεδα ύφους (Μητσικοπούλου, 2000).

Στην δεκαετία του '70, οι ορισμοί για τα επίπεδα ύφους επανήλθαν με διαφορετικές προσεγγίσεις. Η σχολή της λειτουργικής γλωσσολογίας δίνει την πληρέστερη θέση σχετικά με το επίπεδο ύφους. Στην περίπτωση αυτή το επίπεδο ύφους ορίζεται σε σχέση με την οργάνωση του κειμένου αλλά και του συνεκτικού του πλαισίου (Μητσικοπούλου, 2000).

Το επίπεδο ύφους ορίζεται από ένα είδος συσχέτισης των νοημάτων, τα οποία συνδυάζονται σε μεγάλο βαθμό με τα στοιχεία του συγκεκριμένου πεδίου. Τα επίπεδα ύφους μπορούν να διαχωριστούν ανάλογα με το εάν είναι κλειστά ή ανοικτά. Τα κλειστά επίπεδα ύφους, τα οποία περιλαμβάνουν κείμενα των οποίων η γλώσσα είναι προσδιορισμένη αυστηρά και δεν υπάρχουν παρά ελάχιστα περιθώρια επιλογών. Κλειστά παραδείγματα κειμένων είναι τα στρατιωτικά κείμενα, τα θρησκευτικά κείμενα, τα δελτία και οι οδηγίες (Πολίτης, 2001;Μητσικοπούλου, 2000).

Τα ανοικτά επίπεδα ύφους περιλαμβάνουν τα κείμενα εκείνα των οποίων η γλώσσα δεν είναι αυστηρά καθορισμένη. Κείμενα με ανοικτά επίπεδα ύφους μπορεί να περιλαμβάνουν ένα προσωπικό μήνυμα, καθώς και κείμενο το οποίο να εμπεριέχει ελεύθερο σχολιασμό του συγγραφέα. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι περιορισμοί των επιλογών που χρησιμοποιούνται στην γλώσσα, υφίστανται κυρίως λόγω της επιβολής του συγκεκριμένου πλαισίου που διέπει το κείμενο(Μητσικοπούλου, 2000).

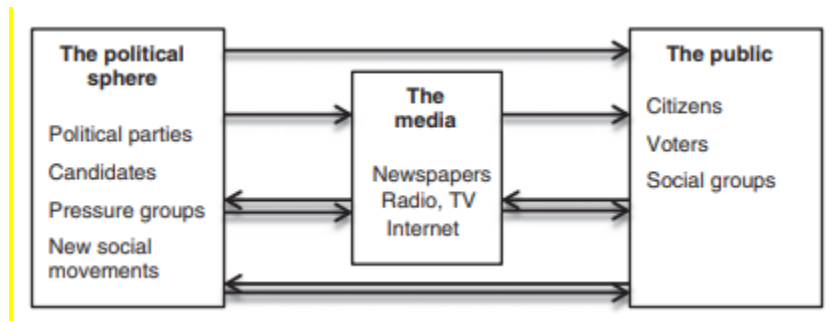
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Η έννοια της πολιτικής επικοινωνίας αφορά ένα σύνολο επαγγελματικών πρακτικών με μια θεωρητική και επιστημονική πειθαρχία. Ο όρος «πολιτική επικοινωνία» υποδηλώνει μια σειρά από διαδικασίες επικοινωνίας. Αυτές οι διαδικασίες επικοινωνίας μπορεί να είναι η προπαγάνδα, το εκλογικό μάρκετινγκ, το πολιτικό μάρκετινγκ, η πολιτική εκστρατεία, καθώς και οι δημόσιες σχέσεις στην πολιτική (Gonçalves, 2018).

Η πολιτική επικοινωνία αφορά κυρίως την αλληλεπίδραση πολιτικών παραγόντων, μέσω ενημέρωσης και πολιτών ενώ χαρακτηρίζεται από τον πειστικό και στρατηγικό τους χαρακτήρα. Συγκεκριμένα, το ζήτημα της πολιτικής επικοινωνίας τέθηκε τον προηγούμενο αιώνα από τον Lasswell (Jensen, 2001).

Ο Lasswell το 1927 επικεντρώθηκε στην μελέτη της προπαγάνδας στις Η.Π.Α.. Ο ερευνητής επικεντρώθηκε στο ποιος είτε τι, σε ποιον απευθύνθηκε και μέσα από ποια κανάλια και με ποια αποτελέσματα κοινοποιήθηκε. Ο ερευνητής είναι αυτός που αναδεικνύει τις βασικές γραμμές ανάλυσης για την επικοινωνιακή διαδικασία. Σημαντική παράμετρος στο ζήτημα της πολιτικής και της επικοινωνίας είναι η ανάλυση του περιεχομένου των μηνυμάτων που καθιστά δυνατή την εύρεση απαντήσεων σε ό,τι αφορά την ανάλυση των μέσων ενημέρωσης (Gonçalves, 2018).

Κατά την διάρκεια της πολιτικής επικοινωνίας, ο πομπός πάντα προσπαθούσε να εστιάσει στον δέκτη και να τον πείσει. Η πολιτική επικοινωνία θεωρούταν ως μια συγκεκριμένη γραμμική διαδικασία, η οποία είχε την δυνατότητα μετάδοσης των πληροφοριών και εξαρτιόταν από πολλούς παράγοντες, όπως τα κόμματα ή τους πολιτικούς αρχηγούς (Παπαθανασόπουλος, 2000).

Σχήμα 1: Η διαδικασία της πολιτικής επικοινωνίας

Πηγή: Jensen, I. (2001). Public relations and emerging functions of the public sphere: An analytical framework. *Journal of Communication Management*, 6(2), 133–148.

Ο πομπός έχει πάντα την πρόθεση να επηρεάσει τον δέκτη και όλα τα μηνύματα να έχουν αποτελέσματα. Συνεπώς, η διαδικασία είναι προς μία κατεύθυνση -από τον πομπό προς το κοινό. Αξίζει να σημειωθεί ότι στην ιστορία για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα, η πολιτική επικοινωνία θεωρούνταν ως μια γραμμική διαδικασία μετάδοσης πληροφοριών που είχε μόνο μία κατεύθυνση: από την πολιτική σφαίρα προς το κοινό και εν συνεχεία προς τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Στην πορεία, τα Μ.Μ.Ε. διοχέτευαν την πληροφορία που λάμβαναν από τον χώρο της πολιτικής σφαίρας προς το κοινό. Όμως, από αυτήν την παραδοσιακή οπτική γωνία λαμβάνει χώρα είτε ελάχιστη ή καθόλου επικοινωνία. Ακολουθείται πλέον μια ανοδική κατεύθυνση από τις κοινωνικές ομάδες στην πολιτική σφαίρα (Παπαθανασόπουλος, 2000).

Όμως, λόγω της αλλαγής και του εκδημοκρατισμού των πολιτικών συστημάτων, η φύση της πολιτικής επικοινωνίας φαίνεται να έχει αλλάξει. Η βαρύτητα της δημόσιας επικοινωνίας έχει μετατοπισθεί κυρίως στην δημόσια σφαίρα. Το γεγονός αυτό είναι αποτέλεσμα της αυξημένης πρόσβασης στις πληροφορίες και ως συνέπεια οι πολίτες έχουν τη δυνατότητα για ενεργότερη συμμετοχή στην πολιτική. Παράλληλα, λόγω της χρήσης των νέων μέσων επικοινωνίας, όπως τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, η δράση των πολιτών ωθεί την διάδοση σε ολοένα και μεγαλύτερα στρώματα του πληθυσμού (Gonçalves, 2018).

Όπως φαίνεται σήμερα στο Σχήμα 1, η ροή της πληροφορίας δεν πραγματοποιείται μόνο από τα πολιτικά κόμματα, τους υποψηφίους, τις ομάδες πίεσης αλλά και από τα κοινωνικά κινήματα προς τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και το κοινό. Πλέον, τα μέσα μαζικής επικοινωνίας αλληλεπιδρούν τόσο στους πολίτες όσο και στην πολιτική σφαίρα. Συνεπώς, οι πολίτες μπορούν να αλληλεπιδράσουν άμεσα στους πολιτικούς φορείς, στην σύγχρονη τεχνολογία (μέσω της χρήσης των μέσων κοινωνικής δικτύωσης), στην επικοινωνία με επίσημους κυβερνητικούς ιστοτόπους, ή όπως γίνεται τα τελευταία χρόνια στην διαδικασία της διαβούλευσης(Gonçalves, 2018).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας,-σύμφωνα με το Άρθρο 30 παρ. 1 του Συντάγματος,- εκλέγεται από τη Βουλή. Μάλιστα, έχει το δικαίωμα επανεκλογής μόνο μία φορά μετά την εκλογή του. Η θητεία του Προέδρου της Δημοκρατίας μπορεί να παραταθεί ειδικά σε περίπτωση πολέμου έως την λήξη αυτού και επιπλέον στην περίπτωση εκλογής νέου Προέδρου έως ότου ολοκληρωθεί επιτυχώς η διαδικασία αυτή.

Σύμφωνα με το Άρθρο 31 του Συντάγματος, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας θα πρέπει να έχει την ελληνική ιθαγένεια τουλάχιστον πέντε χρόνια πριν από την εκλογή του. Επίσης, θα πρέπει να έχει ελληνική καταγωγή από τον ένα από τους δύο γονείς του. Ακόμη, θα πρέπει να είναι τουλάχιστον 40 ετών κατά την ημέρα εκλογής του και να έχει την ικανότητα του 'εκλέγειν'.

Όσον αφορά την διαδικασία εκλογής του Προέδρου της Δημοκρατίας, αυτή πραγματοποιείται από την Βουλή τουλάχιστον ένα μήνα, πριν να ολοκληρωθεί η θητεία του προηγούμενου Προέδρου της Δημοκρατίας. Η διαδικασία εκλογής του γίνεται με ονομαστική ψηφοφορία κατά την διάρκεια ειδικής συνεδρίασης της Βουλής και απαιτεί την πλειοψηφία των δύο τρίτων του αριθμού των βουλευτών. Στην περίπτωση μη επίτευξης της πλειοψηφίας αυτής, επαναλαμβάνεται η ψηφοφορία μετά από διάρκεια πέντε ημερών. Αν και στην δεύτερη ψηφοφορία δεν επιτευχθεί η οριζόμενη πλειοψηφία, τότε Πρόεδρος της Δημοκρατίας εκλέγεται ο Πρόεδρος ο οποίος συγκεντρώνει την πλειοψηφία των τριών πέμπτων των βουλευτών.

Στην περίπτωση που ακόμα και στην τρίτη πλειοψηφία δεν επιτευχθεί η εκλογή του Προέδρου της Δημοκρατίας, τότε εκλέγεται ως Πρόεδρος, όποιος συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία του αριθμού των βουλευτών χωρίς όμως να ορίζονται συγκεκριμένα ποσοστά.

Επίσης, στην περίπτωση που υπάρχει σημαντική αδυναμία του Προέδρου της Δημοκρατίας εκπλήρωσης των καθηκόντων του ή αν παραιτηθεί, τότε συγκαλείται συνεδρίαση της Βουλής μέσα σε δέκα ημέρες το αργότερο από την πρόωρη λήξη της θητείας του Προέδρου (Άρθρο 34 παρ. 2 του Συντάγματος).

Σύμφωνα με το ισχύον Σύνταγμα, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας έχει μειωμένες αρμοδιότητες σε σχέση με τον Πρωθυπουργό και τους Υπουργούς. Συγκεκριμένα, οι αρμοδιότητες του Προέδρου της Δημοκρατίας μπορούν να διακριθούν ανάλογα με τον σκοπό τους σε συμβολικές, ρυθμιστικές, νομοθετικές, διοικητικές αλλά και δικαστικές (Άρθρο 50 του Συντάγματος).

Ο μόνος περιορισμός στην αρμοδιότητα του Προέδρου της Δημοκρατίας είναι ότι οποιαδήποτε πράξη του προκειμένου να ισχύσει και να εκτελεστεί, θα πρέπει πρώτα να υπογραφεί από τον αρμόδιο υπουργό. Ωστόσο, μοναδικές εξαιρέσεις στον κανόνα αποτελούν η πράξη διορισμού του Πρωθυπουργού, η διάλυση της Βουλής, η αναπομπή ή η πρόταση νόμου η οποία έχει ψηφιστεί από την Βουλή και η περίπτωση διερευνητικής εντολής για να διακριβωθεί η δυνατότητα σχηματισμού Κυβέρνησης που να απολαμβάνει την εμπιστοσύνη της Βουλής. Εάν η εκάστοτε διερευνητική εντολή δεν τελεσφορήσει στον αρχηγό του δεύτερου κοινοβουλευτικού κόμματος, τότε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας μεταθέτει την διερευνητική εντολή στον αρχηγό του τρίτου σε κοινοβουλευτική δύναμη κόμματος (Άρθρο 37 του Συντάγματος παρ. 2,3,4, Άρθρο 32 του Συντάγματος παρ. 4, Άρθρο 41 του Συντάγματος παρ. 1, Άρθρο 42 του Συντάγματος παρ. 1, Άρθρο 44 του Συντάγματος παρ. 2).

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας εκπροσωπεί διεθνώς το κράτος και κηρύσσει τον πόλεμο ή υπογράφει συνθήκες ειρήνης και συμμαχίας. Αφ' ενός, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας μπορεί να διορίζει και να παύει υπουργούς (Άρθρο 37 του Συντάγματος παρ. 1). Αφ' ετέρου, έχει την δυνατότητα απαλλαγής της κυβέρνησης από τα καθήκοντά της στην περίπτωση παραίτησης αυτής ή απώλειας της εμπιστοσύνης της Βουλής (Άρθρο 38 του Συντάγματος παρ. 1).

Σε πολύ εξαιρετικές περιπτώσεις, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας απευθύνει διαγγέλματα προς το λαό πάντα με την σύμφωνη γνώμη και την υπογραφή του Πρωθυπουργού (Άρθρο 44 παρ. 3). Επιπλέον, πιστοποιεί την γνησιότητα των νόμων και δημοσιεύει τους νόμους που ψηφίστηκαν από την Βουλή (Άρθρο 42 του Συντάγματος παρ. 1). Όμως, εκτός από τους νόμους, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας εκδίδει κανονιστικά διατάγματα (Άρθρο 43 του Συντάγματος) και εκδίδει πράξεις νομοθετικού περιεχομένου (Άρθρο 44 του Συντάγματος).

Αρμοδιότητα του Προέδρου της Δημοκρατίας είναι η κήρυξη της χώρας σε κατάσταση πολιορκίας (Άρθρο 48 του Συντάγματος). Επιπλέον, απονέμει παράσημα σε ημεδαπούς και αλλοδαπούς (Άρθρο 46 του Συντάγματος παρ. 2). Τέλος, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας διορίζει και παύει τους δημοσίους υπαλλήλους (Άρθρο 46 του Συντάγματος) και επιπλέον είναι ο συμβολικός αρχηγός των ενόπλων δυνάμεων της χώρας (Άρθρο 45 του Συντάγματος).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΜΟΝΤΕΛΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Τα σημαντικότερα μοντέλα επικοινωνίας περιγράφονται ακολούθως:

6.1 ΤΟ ‘ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ’ ΜΟΝΤΕΛΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

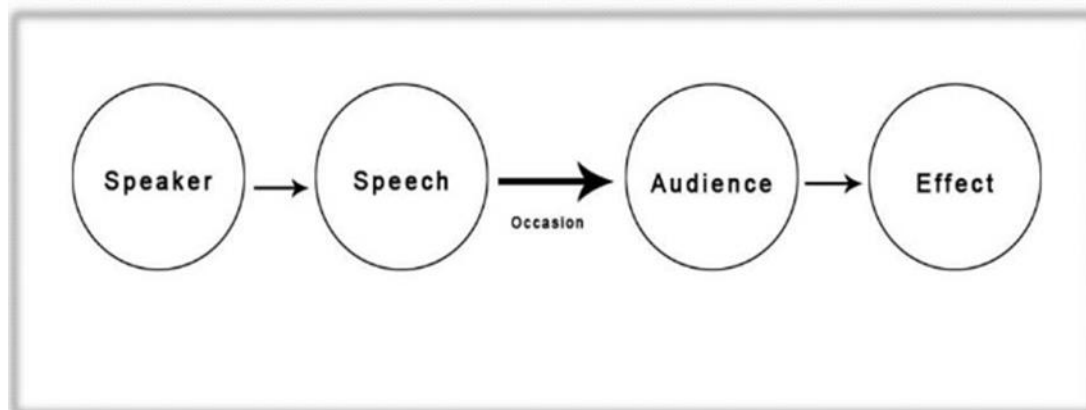
Το ‘Αριστοτέλειο’ μοντέλο επικοινωνίας αναπτύχθηκε από τον Αριστοτέλη πριν από 2.300 χρόνια. Περιλαμβάνει πέντε βασικά στοιχεία επικοινωνίας: τον ομιλητή, την ομιλία ή το μήνυμα, το κοινό, την επίδραση και το αποτέλεσμα του μηνύματος και τον στόχο του μηνύματος (McCroskey, 2015).

Σύμφωνα με το ‘Αριστοτέλειο’ μοντέλο επικοινωνίας, ο ομιλητής κατασκευάζει έναν λόγο ανάλογα με το ακροατήριο που θα έχει και ανάλογα με την εκάστοτε περίπτωση την οποία αντιμετωπίζει. Πρέπει να σημειωθεί ότι το κάθε μήνυμα που κατασκευάζεται από τον ομιλητή έχει και διαφορετική επίδραση.

Πιο συγκεκριμένα, το επικοινωνιακό μοντέλο του Αριστοτέλη περιστρέφεται γύρω από τον ομιλητή, καθώς η κύρια έννοια αυτής της θεωρίας είναι ότι ο ομιλητής παίζει τον σημαντικότερο ρόλο στην επικοινωνία και είναι ο μόνος που έχει την ευθύνη να επηρεάσει το κοινό του μέσω της δημόσιας ομιλίας. Ο ρόλος του ομιλητή είναι να εκφωνήσει μια ομιλία στο κοινό. Όταν το κοινό είναι παθητικό, επηρεάζεται από τον λόγο. Αυτό είναι που κάνει την διαδικασία της επικοινωνίας μονόδρομο (Von Mettenheim, 2022).

Πιο περιεκτικά, το ‘Αριστοτέλειο’ μοντέλο επικοινωνίας εστιάζει στην οργάνωση και στην προετοιμασία της ομιλίας από τον ομιλητή. Αυτή εξαρτάται από το εκάστοτε κοινό και την περίπτωση. Ωστόσο, το κύριο χαρακτηριστικό του μοντέλου αυτού είναι ότι δεν περιλαμβάνει την έννοια της ανατροφοδότησης, όπως στα επόμενα μοντέλα που θα εξεταστούν (Von Mettenheim, 2022).

Aristotle Model of Communication

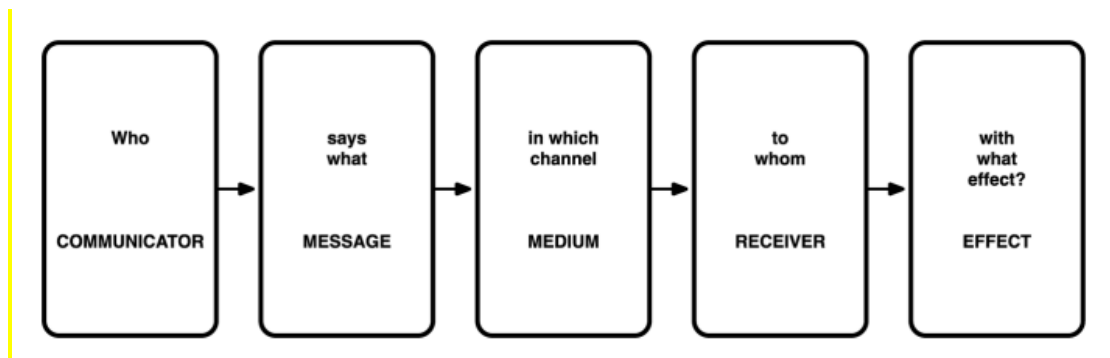
Σχήμα 2: : Το ‘Αριστοτέλειο’ Μοντέλο Επικοινωνίας

Πηγή: Mishra. P (2018, 14/4/2018). Aristotle’s Model of Communication. Ανακτήθηκε στις 25/12/2022 από: https://medium.com/@pragyamishra_84005/aristotles-model-of-communication-254aa568fb0a.

6.2 ΤΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΤΟΥ ‘LASSWELL’

Το μοντέλο του ‘Lasswell’ αποτελείται από πέντε στοιχεία: ποιος παράγει το μήνυμα, ποιο είναι το μήνυμα –δηλαδή τι είδους μήνυμα παράγεται,-με ποιο κανάλι ή μέσο προωθείται, σε ποιο κοινό απευθύνεται και με ποιο αποτέλεσμα. Αυτό το μοντέλο επικοινωνίας αναπτύχθηκε από τον κοινωνιολόγο και ψυχολόγο Χάρολντ Λάσγουελ (Sapienza κ.α., 2015).

Τόσο οι επιστήμες της επικοινωνίας όσο και οι δημόσιες σχέσεις εξακολουθούν να χρησιμοποιούν συχνά αυτό το μοντέλο, αντικαθιστώντας το κλασικό μοντέλο δέκτη-αποστολέα. Το μοντέλο του ‘Lasswell’ είναι ένα γραμμικό μοντέλο επικοινωνίας που ακολουθεί μια διαδικασία μονόδρομης επικοινωνίας. Το μοντέλο αυτό μπορεί να περιγραφεί με πέντε ερωτήσεις-συστατικά(Sapienza κ.α., 2015).

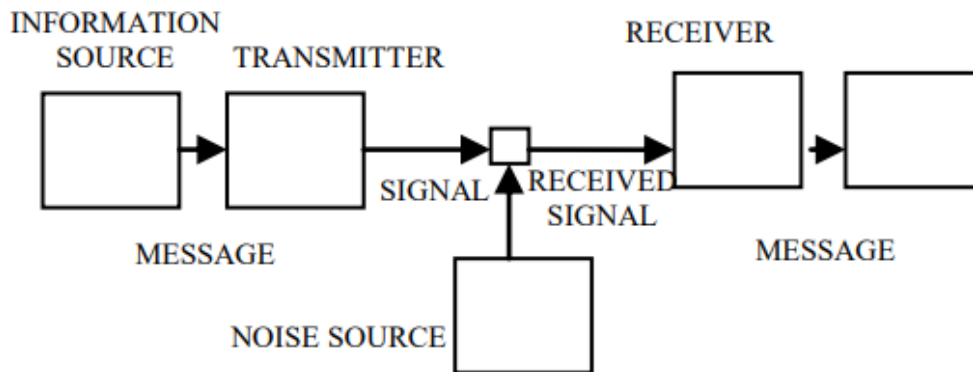
Σχήμα 3: Το μοντέλο επικοινωνίας του ‘Lasswell’

Πηγή: Sapienza, Z. S., Iyer, N., & Veenstra, A. S. (2015). Reading Lasswell's model of communication backward: Three scholarly misconceptions. *Mass Communication and Society*, 18(5), 599-622.

6.3 ΤΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΤΩΝ ‘SHANNON-WEAVER’

Το επικοινωνιακό μοντέλο των ‘Shannon&Weaver’ είναι ένα μοντέλο γραμμικής εφαρμογής της επικοινωνίας. Το μοντέλο αυτό αναπτύχθηκε από τον Αμερικάνο μαθηματικό Shannon και τον ηλεκτρονικό μηχανικό Weaver, όταν οι δύο τους συνεργάστηκαν για την συγγραφή του άρθρου «Μία μαθηματική θεωρία της επικοινωνίας» (Al-Fedaghi, 2012).

Το μοντέλο επικοινωνίας που ανέπτυξαν εστίαζε στην ανάπτυξη της αποτελεσματικής επικοινωνίας μεταξύ του αποστολέα και του παραλήπτη. Επίσης, σκοπός του άρθρου ήταν η εύρεση παραγόντων οι οποίοι έδειχναν να επηρεάζουν την διαδικασία επικοινωνίας που ονομαζόταν «Θόρυβος». Αν και το μοντέλο τους αναπτύχθηκε στα εργαστήρια της Βελγία την βελτίωση της επικοινωνίας σε τεχνικό επίπεδο, στην συνέχεια εφαρμόστηκε σε ολόκληρο τον τομέα της επικοινωνίας (Chandler, 1994).

Σχήμα 4: Το μοντέλο επικοινωνίας ‘Shannon-Weaver’

6.4 ΤΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΤΟΥ ‘NEWCOMB’

Το επικοινωνιακό μοντέλο του ‘Newcomb’ αναπτύχθηκε το 1953 από τον Theodore Newcomb, έναν πολύ σημαντικό κοινωνικό ψυχολόγο, ο οποίος εργάστηκε πάνω στο θέμα της βελτίωσης των ανθρώπινων κινήτρων, της αντίληψης και της κατανόησης και κατ’ επέκταση της κοινωνικής διαδικασίας (McQuail, & Windahl, 2015).

Το επικοινωνιακό μοντέλο του ‘Newcomb’ αποτελείται από:

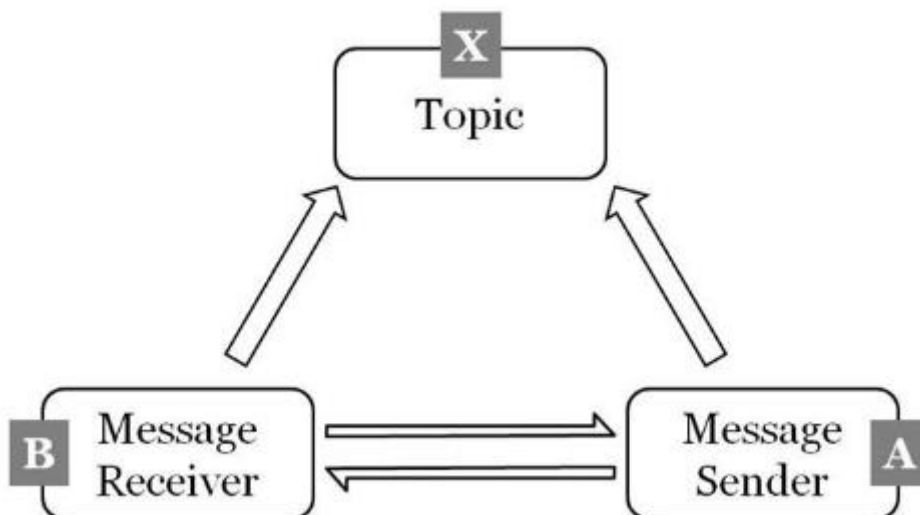
A: Τον αποστολέα του μηνύματος

B: Τον δέκτη του μηνύματος και

X: Το θέμα του μηνύματος.

Τονίζονται ιδιαίτερα:

- Η ακρίβεια με την οποία θα μπορούν να προχωρήσουν στον μετασχηματισμό τους τα σύμβολα επικοινωνίας, δηλαδή τα προβλήματα τεχνικής φύσεως.
- Η εγκυρότητα με την οποία είναι μετασχηματισμένα τα σήματα, δηλαδή τα προβλήματα σημασιολογίας.
- Η αποτελεσματικότητα με την οποία ένα μήνυμα θα επηρεάσει τους δέκτες, δηλαδή τα προβλήματα αποτελεσματικότητας (Al-Fedaghi, 2012).

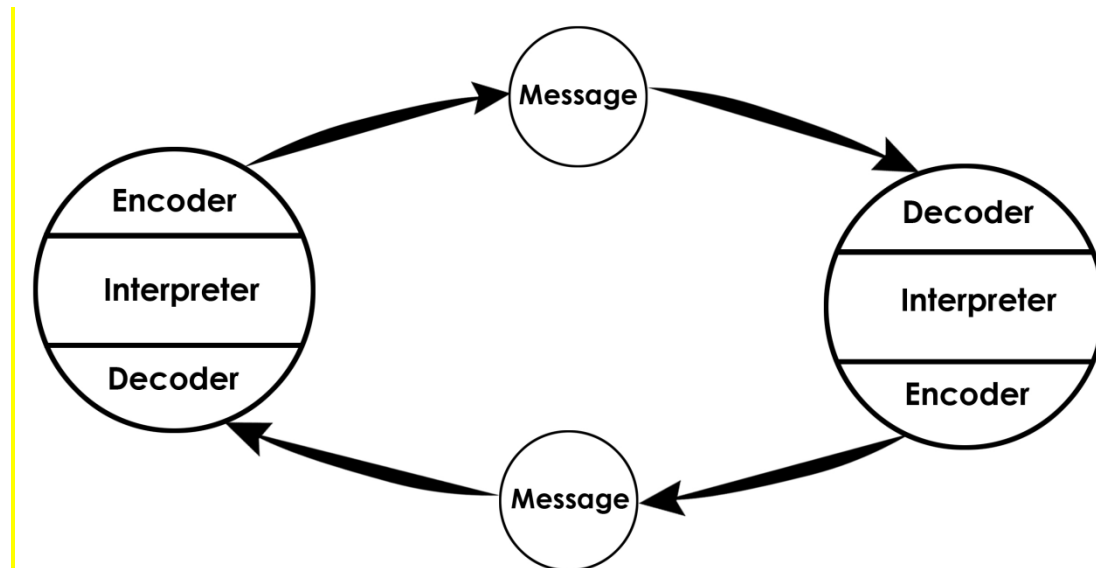

Σχήμα 5: Το επικοινωνιακό μοντέλο του ‘Newcomb’.

Πηγή: Communication Theory (2011). Ανακτήθηκε στις 25/12/2022 από:
<https://www.communicationtheory.org/the-newcomb%E2%80%99s-model/>.

6.5 ΤΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΤΟΥ ‘CHARLESE. OSGOOD’

Το μοντέλο του ‘CharlesE. Osgood’ αναπτύχθηκε από τον Αμερικάνο Ψυχολόγο CharlesE. Osgood το 1954. Πρόκειται για ένα κυκλικό μοντέλο, καθώς επικεντρώνεται στα άτομα εκείνα τα οποία συμμετέχουν στην επικοινωνιακή διαδικασία. Τα μοντέλο αυτό θεωρεί την επικοινωνία ως μια δυναμική διαδικασία, η οποία πραγματοποιείται μέσα από την διαδραστική σχέση του πομπού και του δέκτη(Sapienza etal., 2015).

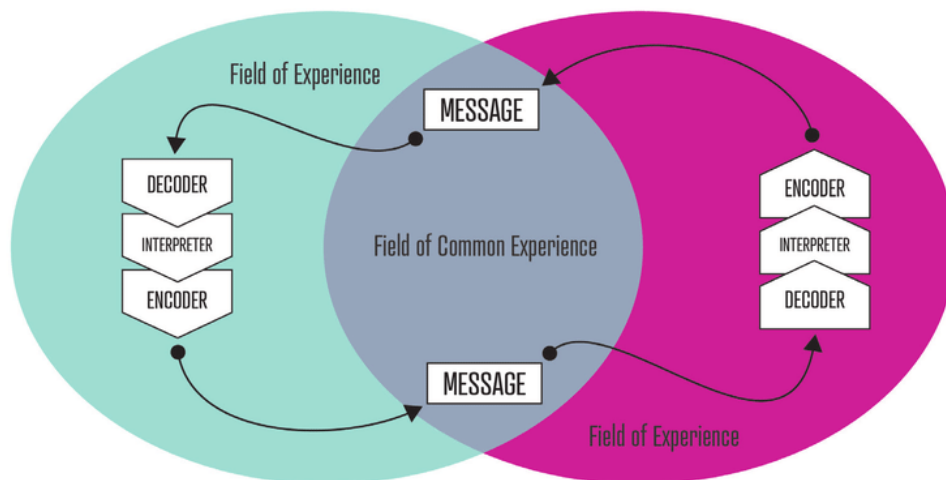

Σχήμα 6: Το μοντέλο του ‘CharlesE. Osgood’

Πηγή: Communication Theory (2011). Ανακτήθηκε στις 25/12/2022 από <https://www.communicationtheory.org/osgood-schramm-model-of-communication/>.

6.6 ΤΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ‘WILBURSCHRAMN’

Το μοντέλο αυτό προτάθηκε από τον WilburSchramn, έναν πολύ σημαντικό Αμερικανό μελετητή της μαζικής επικοινωνίας, ο οποίος έπαιξε πολύ σημαντικό ρόλο στην ίδρυση και στην εξέλιξη των σπουδών του κλάδου των επικοινωνιών. Συγκεκριμένα, ο WilburSchramm πρότεινε αυτό το μοντέλο της επικοινωνίας το 1954. Σύμφωνα με αυτό, οι πληροφορίες δεν ωφελούν παρά μόνο και μέχρι να διατυπωθούν προσεκτικά σε λέξεις και να μεταφερθούν σε άλλους. Η διαδικασία της κωδικοποίησης παίζει πολύ σημαντικό ρόλο γιατί ξεκινά την διαδικασία της επικοινωνίας και μετατρέπει την σκέψη σε περιεχόμενο (Schramm, 1997).

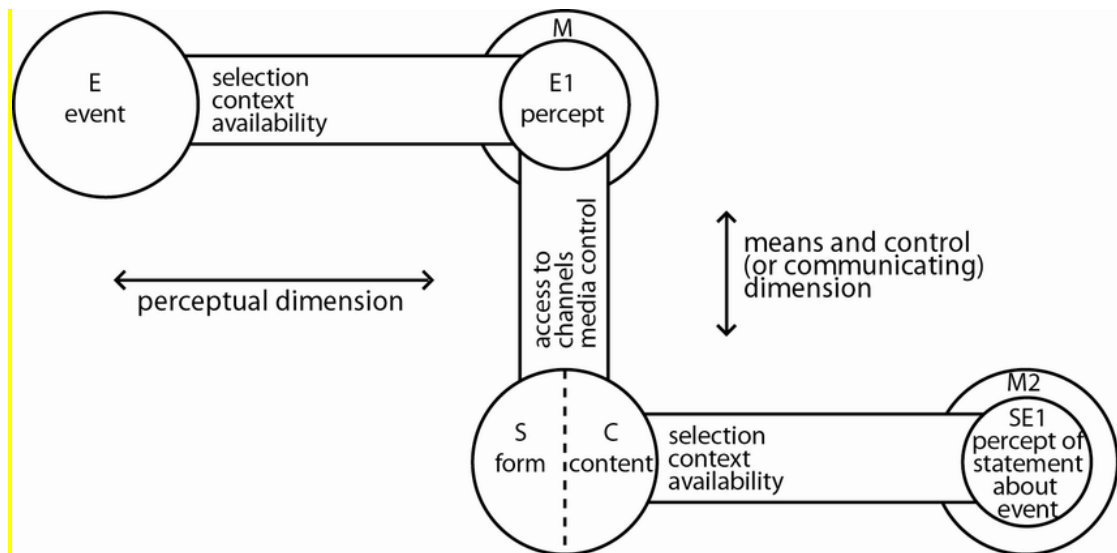

Σχήμα 7: Το μοντέλο ‘WilburSchramn’

Πηγή: Mortezaei, V (2020, 6/2020). Ανακτήθηκε στις 25/12/2022 από:
https://www.researchgate.net/figure/Wilbur-Schramms-model-of-communication-reproduced-diagram-Lee-2020_fig4_342523348.

6.7 ΤΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ‘GERBNER’

Το μοντέλο αναπτύχθηκε από τον Gerbner, ο οποίος ήταν ένας από τους πρωτοπόρους της επικοινωνιακής έρευνας. Το μοντέλο αυτό μπορεί να θεωρηθεί ως μια επέκταση του μοντέλου επικοινωνίας του ‘Lasswell’. Το μοντέλο του ‘Gerbner’ αποτελείται από μια λεκτική πτυχή, όπου κάποιος παρατηρεί ένα γεγονός και δίνει ανατροφοδότηση για την κατάσταση και αποτελεί ένα σχηματικό μοντέλο κατά το οποίο κάποιος αντιλαμβάνεται ένα γεγονός και στέλνει μηνύματα στον αποστολέα (Narula, 2006).

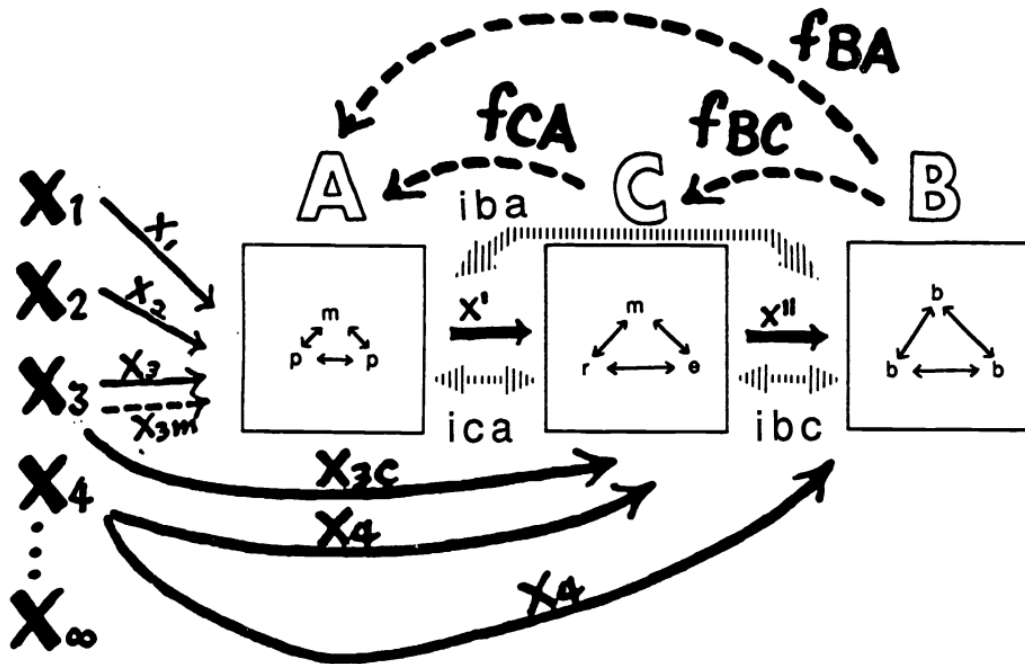

Σχήμα 8: Το μοντέλο ‘Gerbner’

Πηγή: Burkhard, R. A. (2005). Knowledge visualization: The use of complementary visual representations for the transfer of knowledge. A model, a framework and four new approaches (Doctoral dissertation, ETH Zurich).

6.8 ΤΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ‘WESTLEY-MACLEAN’

Το μοντέλο ‘Westley&MacLean’ αναπτύχθηκε το 1957 από τους Bruce Westley&MacLean. Ο Westley ήταν καθηγητής δημοσιογραφίας στο πανεπιστήμιο Wisconsin και ο MacLean ήταν διευθυντής στην σχολή δημοσιογραφίας του Πανεπιστημίου της Μινεσότα. Αυτό το μοντέλο επικοινωνίας έδινε έμφαση στην μαζική και στην διαπροσωπική επικοινωνία. Το κύριο στοιχείο διαφοροποίησής τους ήταν η διαφορά τους στην ανατροφοδότηση. Στην διαπροσωπική επικοινωνία, η ανατροφοδότηση ήταν άμεση και γρήγορη ενώ στην περίπτωση της μαζικής επικοινωνίας, η ανατροφοδότηση ήταν έμμεση και πολλές φορές αργή (Bucur & Ban, 2019).

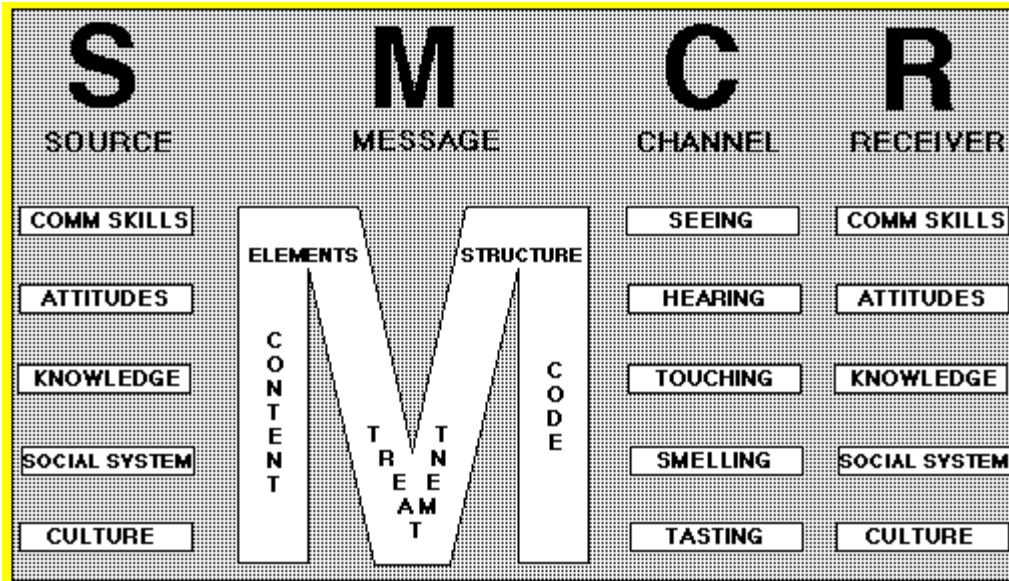

Σχήμα 9: Το μοντέλο 'Westley-MacLean'

Πηγή: Lacy, S. (1989). The Westley-MacLean Model Revisited: An Extension of a Conceptual Model for Communication Research.

6.9. TO ΜΟΝΤΕΛΟ 'DAVIDBERLO'

Το μοντέλο επικοινωνίας του Berlo εστιάζει κυρίως στην συναισθηματική πτυχή του μηνύματος. Το μοντέλο επικοινωνίας του Berlo λειτουργεί με το μοντέλο 'SMCR'. Το μοντέλο 'SMCR' του Berlo δημιουργήθηκε το 1960 από τον Αμερικανό θεωρητικό επικοινωνίας David Berlo. Το μοντέλο 'SMCR' του Berlo περιλαμβάνει έναν μονόδρομο ή ένα γραμμικό πλαίσιο επικοινωνίας που βασίζεται στο μοντέλο επικοινωνίας 'Shannon & Weaver' (Petersons et al., 2016).

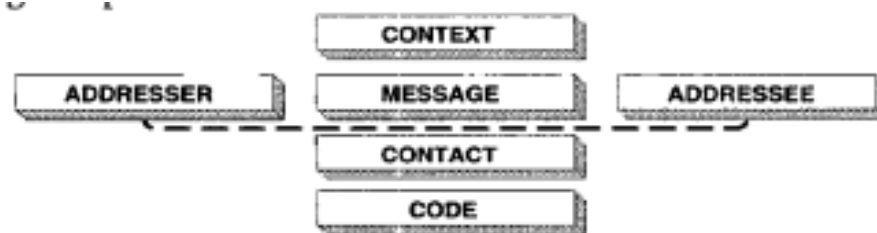

Σχήμα 10: Το μοντέλο 'SMCR' του BERLO

Πηγή: Berlo's Model of Communication (2020). Ανακτήθηκε στις 25/12/2022 από: <https://www.managementstudyguide.com/berlo-model-of-communication.htm>.

6.10 TO MONTELO 'JAKOBSON'

Το μοντέλο αυτό αναπτύχθηκε το 1960 από τον Ρώσο-Αμερικανό Roman Jakobson. Σύμφωνα με τον Jakobson, κάθε πράξη λεκτικής επικοινωνίας αποτελείται από παράγοντες, όπως τον αποστολέα ή τον πομπό, τον παραλήπτη ή τον δέκτη, το μήνυμα, τον κώδικα επικοινωνίας, το πλαίσιο αναφοράς και το κανάλι (Reynolds, 1998).

Σχήμα 11: Το μοντέλο ‘Jacobson’

Πηγή: Reynolds, C. (1998). As we may communicate. *ACM SIGCHI Bulletin*, 30(3), 40-44.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟΥ ‘SPEAKING’ ΤΟΥ HYMES

Η λειτουργία της ομιλίας χρησιμοποιείται με πολλούς διαφορετικούς τρόπους μεταξύ διαφορετικών ομάδων ή ανθρώπων και κάθε ομάδα έχει τους δικούς της κανόνες γλωσσικής συμπεριφοράς. Για να αναλυθεί η γλώσσα κάποιων συγκεκριμένων ομάδων, η ανάλυση είναι απαραίτητο να στηριχθεί σε συγκεκριμένα και καθορισμένα πλαίσια τα οποία θα πρέπει να περιγράφουν την εθνογραφική μελέτη του λόγου (Ray, M. κ.α., 2011).

Το επικοινωνιακό μοντέλο ‘SPEAKING’ αναπτύχθηκε από τον ανθρωπολόγο Dell Hymes, ο οποίος ήταν ένας πολύ σημαντικός ανθρωπολόγος, γλωσσολόγος και λαογράφος. Επιπλέον, ο Hymes θεωρείται ο πατέρας της σύγχρονης εθνογραφίας στον κλάδο της επικοινωνίας. Σύμφωνα με τον Hymes, για να έχει κάποιος την δυνατότητα να μιλήσει σωστά μια γλώσσα, δεν αρκεί μόνο η χρήση του λεξιλογίου αλλά και της γραμματικής της. Εξίσου απαραίτητη είναι η πολύ καλή γνώση του πλαισίου βάσης, μέσα στο οποίο χρησιμοποιούνται οι λέξεις που εντάσσονται σε αυτήν την γραμματική (Setyawati, 2022).

Η ηθογραφία είναι ένα πολύ σημαντικό στοιχείο στην ανάλυση εργασίας του Hymes μέσω της οποίας προβάλλεται η συστηματική περιγραφή του σύγχρονου πολιτισμού. Γενικά, η εθνογραφία αναφέρεται στην περιγραφή των ανθρώπων και του πολιτισμού

τους. Η εθνογραφία αφορά το πρακτικό στοιχείο της ανθρωπολογικής έρευνας, η οποία βασίζεται στην άμεση παρατήρηση αλλά και στην μελέτη για τον τρόπο ζωής ενός λαού (Hymes, 2009).

Ειδικότερα, στην εθνογραφία υπάρχουν δύο στάδια. Το πρώτο είναι η επιτόπια εργασία που περιλαμβάνει την διαδικασία παρατήρησης και την καταγραφή των δεδομένων. Το δεύτερο στάδιο είναι η παραγωγή γραπτής περιγραφής και ανάλυσης του υποκειμένου(Hymes, 2009).

Ο Hymes (1974) ανέφερε ότι «η αφετηρία είναι η εθνογραφική ανάλυση της επικοινωνιακής συμπεριφοράς μιας κοινότητας. Η επικοινωνιακή συμπεριφορά αφορά αυτό που οι άνθρωποι κάνουν, όταν επικοινωνούν μεταξύ τους». Ο Hymes ξεκίνησε να δείξει ότι οι ερευνητές μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν τις μεθόδους του προκειμένου να μελετήσουν συστηματικά την επικοινωνία μέσα από την ομιλία(Fitch et al., 2009).

Ωστόσο, ο Hymes (1974) πρότεινε τρία επίπεδα ανάλυσης. Τα επίπεδα ανάλυσης αφορούσαν την κατάσταση στην οποία λάμβανε χώρα η ομιλία, το συμβάν που προκαλούσε την ομιλία, καθώς και την ίδια την πράξη της ομιλίας. Ο Hymes προτείνει λοιπόν έναν αριθμό παραμέτρων με σκοπό να ερμηνευτεί κοινωνιο-γλωσσικά ένα οποιοδήποτε επικοινωνιακό γεγονός (Hymes, 2009).

Συγκεκριμένα, αυτοί οι παράγοντες που είναι απαραίτητοι όταν εμπλέκονται σε ένα επικοινωνιακό γεγονός, μπορούν να αναλυθούν με βάση το ακρωνύμιο SPEAKING:

ΑΡΧΙΚΟ	ΛΕΞΗ	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΠΟΔΟΣΗ	ΕΞΗΓΗΣΗ
S	SETTINGS AND SCENCE	ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	ΧΡΟΝΟΣ ΚΑΙ ΤΟΠΟΣ ΠΟΥ ΛΑΜΒΑΝΕΙ ΧΩΡΑ Η ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ
P	PARTICIPANTS	ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ	ΟΙ ΟΜΙΛΗΤΕΣ ΚΑΙ ΤΟ ΚΟΙΝΟ
E	ENDS	ΣΚΟΠΟΙ	ΣΚΟΠΟΙ, ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ
A	ACT SEQUENCE	ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ	ΜΟΡΦΗ ΚΑΙ ΣΕΙΡΑ ΤΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ
K	KEY	ΥΦΟΣ	ΤΡΟΠΟΣ ΠΟΥ ΕΚΤΕΛΕΙΤΑΙ Η ΟΜΙΛΙΑ (ΤΟΝΟΣ, ΤΡΟΠΟΣ, ΠΑΡΑΔΟΣΗ)

I	INSTRUMENTALITIES	ΜΕΣΑ	Ο ΤΡΟΠΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΕ
N	NORM	ΚΑΝΟΝΕΣ	ΦΟΡΜΕΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΓΛΩΣΣΙΚΕΣ ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ
G	GENRE	ΕΙΔΗ ΛΟΓΟΥ	ΕΙΔΟΣ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ Η ΤΟΥ ΓΕΓΟΝΟΤΟΣ ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ

Πίνακας 1: Το μοντέλο ‘SPEAKING’ του Hymes

Πηγή: Fujimoto-Adamson, N. (2015). An Analysis of Spoken Discourse of a Movie: Bend It Like Beckham. *NUISjournalofinternationalstudies*, 115-126. (Διαμόρφωση)

S: SettingsandScene(Πλαίσιο Επικοινωνίας): Είναι το πλαίσιο επικοινωνίας βάσει του οποίου πραγματοποιείται το συγκεκριμένο επικοινωνιακό γεγονός. Γίνεται αναφορά τόσο στον χρόνο όσο και στον χώρο αλλά και στο κλίμα μέσα στο οποίο πραγματοποιείται αυτή η πράξη της επικοινωνίας. Η πρώτη έννοια του μοντέλου του Hymes περιλαμβάνει την φυσική τοποθεσία όπου πραγματοποιείται η επικοινωνία, καθώς και το κλίμα που επικρατεί, όπως για παράδειγμα το πλαίσιο στο οποίο πραγματοποιείται η ομιλία, το οποίο μπορεί να είναι είτε πένθιμο ή εορταστικό (Rayetal., 2011, Pishghadametal., 2009, Fujimoto-Adamson, 2015).

P: Participants(Συμμετέχοντες): Με τον όρο αυτό αναφέρονται όλοι οι συμμετέχοντες οι οποίοι πραγματοποιούν αυτό το επικοινωνιακό γεγονός, το οποίο επηρεάζουν και με την παρουσία τους .Οι συμμετέχοντες μπορεί να είναι οι ομιλητές και το ακροατήριο. Επιπλέον, τα στοιχεία που αποτελούν τους αποδέκτες μπορούν να διακριθούν σε επιπρόσθετες κατηγορίες. Για παράδειγμα, ένα κοινό μπορεί να διακριθεί σε αυτούς που είναι αποδέκτες ενός μηνύματος και σε αυτούς που απλά είναι ακροατές. Ο ομιλητής δεν είναι απαραίτητο να είναι ο συντάκτης του μηνύματος ενώ ο αποδέκτης δεν μπορεί να είναι πάντα ο επιδιωκόμενος στόχος του μηνύματος(Rayetal., 2011,Pishghadametal., 2009,Fujimoto-Adamson, 2015).

E: Ends(Σκοποί): Οι σκοποί αναφέρονται στα συμβατικά αναγνωρισμένα και αναμενόμενα αποτελέσματα, τα οποία προέρχονται από μια επικοινωνιακή πράξη, τόσο σε κοινωνικό όσο και σε προσωπικό επίπεδο. Αυτές οι σκοπιμότητες αφορούν κυρίως τους προσωπικούς στόχους, στους οποίους προσπαθούν να εστιάσουν σε

συγκεκριμένες περιπτώσεις επικοινωνίας(Rayetal., 2011, Pishghadametal., 2009,Fujimoto-Adamson, 2015).

A: ActSequence(Πράξεις του Λόγου): Οι λεκτικές πράξεις οι οποίες αναφέρονται στην πραγματική μορφή αλλά και στο περιεχόμενο όσων ειπώνονται. Οι κατηγορίες των γλωσσικών πράξεων διαχωρίζονται σε:

- Αποφαντικές: Αφορούν τις πεποιθήσεις και την δέσμευση στην αλήθεια των λεγομένων με γλωσσικές πράξεις, όπως ισχυρισμούς, δηλώσεις και βεβαιώσεις.
- Κατευθυντικές: Αφορούν τις γλωσσικές πράξεις, όπου ο ομιλητής ωθεί τον αποδέκτη στην πραγματοποίηση ή στην αποτροπή μιας πράξης. Ειδικότερα, κατευθυντικές πράξεις μπορεί να είναι οι αιτήσεις, οι προσταγές, οι προειδοποιήσεις ή οι απαγορεύσεις.
- Εκφραστικές: Αφορούν τις στάσεις και τα συναισθήματα του ομιλητή, όπως είναι οι ευχαριστίες, οι απολογίες και τα παράπονα.
- Δεσμευτικές: Αφορούν τις δεσμεύσεις για μια μελλοντική ενέργεια, όπως είναι οι υποσχέσεις, οι απειλές και οι προσφορές.
- Κηρυκτικές: Μέσω αυτής της γλωσσικής πράξης, ο ομιλητής σε θεσμικό πλαίσιο επιφέρει αλλαγή στον κόσμο. Παραδείγματα είναι η πράξη μιας καταδίκης, ενός διορισμού ή μιας απόλυσης(Pishghadam etal, 2019).

Είναι ιδιαίτερα χαρακτηριστικό ότι οι γλωσσικές πράξεις περιλαμβάνουν την προστακτική, μέσω της οποίας διαδίδεται προσταγή ή διαταγή. Επιπλέον περιλαμβάνεται η οριστική, η οποία οδηγεί σε δήλωση, βεβαίωση ή ισχυρισμό και επίσης η αναφορά σε μελλοντικό χρόνο, η οποία δείχνει δέσμευση του πομπού του μηνύματος. Ομοίως, υπάρχει ο ανοδικός επιτονισμός, ο οποίος δηλώνει ερώτηση και ο καθοδικός επιτονισμός, ο οποίος αφορά σε δήλωση του πομπού. Τέλος, ένα ακόμη χαρακτηριστικό αφορά τα προσλεκτικά ή επιτελεστικά μηνύματα, όπως είναι οι υποσχέσεις(Γούτσος 2014, Γούτσος & Γραγκάκη, 2016).

K: Key (Τόνος): Αφορά τον τόνο ή ακόμα και το πνεύμα μέσω του οποίου μεταδίδεται ένα μήνυμα. Επιπλέον, αναφέρεται στον τρόπο με τον οποίο γίνεται αντιληπτή μια λεκτική αντίδραση. Ένα μήνυμα μπορεί να χαρακτηρίζεται ως φιλικό ή ως σοβαρό και μπορεί να περιέχει οποιοδήποτε άλλο συναίσθημα. Επίσης, ο τόνος

μπορεί να περιλαμβάνει στρατηγικές μετάβασης ενός μηνύματος, όπως μία παύση που κάνει ένας ομιλητής, ένας τεχνητός ξερόβηχος ή ακόμα και ένας επιτονισμός.

I: Instrumentalities (Μέσα): Ο όρος αυτός αφορά τα μέσα επικοινωνίας. Συγκεκριμένα, αφορά τόσο τα κανάλια όσο και τους κώδικες εκείνους, οι οποίοι δεν επεκτείνονται πέρα από την γλωσσολογία αλλά αφορούν την προφορική και την γραπτή γλώσσα.

N: Norms (Κανόνες): Οι νόρμες ή κανόνες περιλαμβάνουν φόρμες οι οποίες αφορούν σε γλωσσικές συνήθειες, οι οποίες και συνδέονται με συγκεκριμένες ιδιότητες, με τον λόγο αλλά και τον τρόπο με τον οποίο πρόκειται να τις αντιμετωπίσει κάποιος. Στις νόρμες εντάσσονται τόσο οι έννοιες των πολιτισμικών διαφορών όσο και οι αντιλήψεις περί κανονικότητας (Rayetal., 2011, Pishghadam etal., 2009, Fujimoto-Adamson, 2015).

G: Genres (Είδη Λόγου): Το στοιχείο αυτό αναφέρεται σε συγκεκριμένους τρόπους εκφωνήσεων, όπως είναι το παραμύθι, η κριτική, το δοκίμιο, η παροιμία κ.α..

Κατά συνέπεια, για να είναι επιτυχής ένας λόγος, ο ομιλητής είναι απαραίτητο να συμπεριλαμβάνει και τους οκτώ παραπάνω παράγοντες (Ray etal., 2011, Pishghadam etal., 2009, Fujimoto-Adamson, 2015).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

8.1 ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι να γίνει μια επικοινωνιακή ανάλυση των διαγγεμάτων της Προέδρου της Ελληνικής Δημοκρατίας, κας Κατερίνας Σακελλαροπούλου, από την ημέρα της εκλογής της μέχρι και σήμερα, με βάση το μοντέλο “SPEAKING ” του Hymes. Τα διαγγέλματα αυτά αφορούν σημαντικές εθνικές εορτές όπως την 28^η Οκτωβρίου, την 25^η Μαρτίου και την έλευση του Νέου Έτους. Απευθύνονται στους Έλληνες πολίτες αλλά και στους Έλληνες του εξωτερικού.

8.2 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

Τα ερευνητικά ερωτήματα της παρούσας εργασίας είναι τα εξής:

1. Ποια είναι η επίδραση των κοινωνικοπολιτικών συνθηκών στα διαγγέλματα της Προέδρου της Δημοκρατίας;
2. Ποιες είναι οι πράξεις του λόγου και τα κανάλια επικοινωνίας που χρησιμοποιεί η Πρόεδρος της Δημοκρατίας σε κάθε διάγγελμα;

8.3 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε για την απάντηση των ερευνητικών ερωτημάτων ήταν η παρακάτω. Αρχικά, συγκεντρώθηκαν τα διαγγέλματα της Προέδρου της Δημοκρατίας για τις εθνικές εορτές καθώς και τα πρωτοχρονιάτικα διαγγέλματα. Συγκεκριμένα συγκεντρώθηκαν:

- Το διάγγελμα για την 25^η Μαρτίου 2020
- Το μήνυμα για την 28^η Οκτωβρίου 2020
- Το Πρωτοχρονιάτικο μήνυμα για την έλευση του 2021
- Το μήνυμα για την 25^η Μαρτίου 2021
- Το μήνυμα για την 25^η Μαρτίου 2021 προς τους Έλληνες του εξωτερικού.
- Το μήνυμα για την 28^η Οκτωβρίου 2021
- Το Πρωτοχρονιάτικο μήνυμα για την έλευση του 2022

- Το μήνυμα για την 25η Μαρτίου 2022
- Το μήνυμα για την 28^η Οκτωβρίου 2022

Στην συνέχεια, τα διαγράμματα αυτά απομαγνητοφωνήθηκαν και αναλύθηκαν με βάση το μοντέλο SPEAKING του Hymes. Συγκεκριμένα, αναλύθηκαν βάση των παραμέτρων: πλαίσιο επικοινωνίας, συμμετέχοντες, σκοποί, πράξεις του λόγου, ύφος, μέσα, κανόνες και είδη του λόγου. Μέσα από την ανάλυση αυτή εξήχθησαν χρήσιμα συμπεράσματα. Επιλέχθηκε το μοντέλο του Hymes, γιατί με αυτό το μοντέλο είναι δυνατή η απάντηση και των δύο ερευνητικών ερωτημάτων που ετέθησαν, δηλαδή η επίδραση των κοινωνικοπολιτικών συνθηκών στα διαγράμματα καθώς και η διερεύνηση των πράξεων του λόγου και τα χρησιμοποιούμενα κανάλια επικοινωνίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9: ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ

9.1 ΔΙΑΓΓΕΛΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ 25^Η ΜΑΡΤΙΟΥ 2020

Εικόνα 1: Στιγμιότυπο από το Διάγγελμα της Προέδρου της Δημοκρατίας για την 25^η Μαρτίου 2020

Πηγή: Μήνυμα της Προέδρου της Δημοκρατίας Κατερίνας Σακελλαροπούλου με την ευκαιρία της εθνικής εορτής της 25ης Μαρτίου 2020.

S:SettingsandScene(Πλαίσιο Επικοινωνίας): Η 25^η Μαρτίου 2020 ήταν η πρώτη επέτειος της εθνικής εορτής, η οποία πραγματοποιήθηκε σε καιρό πανδημίας. Το διάγγελμα πραγματοποιήθηκε στις 24 Μαρτίου 2020. Λίγες ημέρες πριν το διάγγελμα και συγκεκριμένα στις 11 Μαρτίου 2020, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας χαρακτήρισε την επιδημία του Κορονοϊού «Πανδημία». Δεν θα ήταν υπερβολή να αναφερθεί ότι το διάγγελμα της Προέδρου της Δημοκρατίας για την 25^η Μαρτίου 2020 πραγματοποιήθηκε μέσα σε ένα πλαίσιο το οποίο μονοπωλείτο από την πανδημία του ‘COVID-19’. Είναι η χρονική περίοδος που ακόμα τα εμβόλια δεν έχουν ανακαλυφθεί και η ανθρωπότητα προσπαθεί μέσω των ‘Lockdown’. Επιπλέον, είναι η πρώτη Εθνική Επέτειος στην οποία δεν θα πραγματοποιηθούν παρελάσεις. Όσον αφορά την ψυχολογική διάσταση του χωροχρόνου και τον αντικειμενικό χωροχρόνο θεωρείται ότι το κλίμα είναι εορταστικό ενώ όσον αφορά τον υποκειμενικό χωροχρόνο, το κλίμα είναι λυπηρό δοσμένο όμως με μια νότα αισιοδοξίας.

P: Participants (Συμμετέχοντες): Στο διάγγελμα συμμετέχουν η Πρόεδρος της Δημοκρατίας και ο ελληνικός λαός, που είναι οι παραλήπτες του διαγγέλματος. Επιπλέον, η Πρόεδρος της Δημοκρατίας ξεκινάει το διάγγελμά της με την φράση «*Αγαπητοί μου συμπατριώτες*», καθώς η Πρόεδρος χρησιμοποιεί μια προσφώνηση που το δεύτερο συνθετικό της προέρχεται από την λέξη πατρίδα.

E: Ends (Σκοποί): Σκοπός του μηνύματος της Προέδρου της Δημοκρατίας με αφορμή την 25^η Μαρτίου 2020 είναι να ευχηθεί στους Έλληνες για την 25^η Μαρτίου αλλά και για τον συμβολισμό της, δίνοντας ένα μήνυμα ελπίδας ότι όπως οι Έλληνες ξεπέρασαν τις δυσκολίες του παρελθόντος, έτσι θα τις ξεπεράσουν και το 2020. Απώτερος σκοπός του διαγγέλματος είναι να πείσει τους πολίτες να τηρήσουν τα μέτρα προστασίας που έχουν ανακοινωθεί από την κυβέρνηση.

A: Act Sequence (Πράξεις του Λόγου): Ο λόγος της Προέδρου της Δημοκρατίας κυριαρχείται από αποφαντικές πράξεις και συγκεκριμένα από δηλώσεις, όπως «...η 25η Μαρτίου είναι μέρα ανεξίτηλα χαραγμένη στην συλλογική μνήμη. Με την επανάσταση του 1821 ενάντια στον Οθωμανικό δεσποτισμό ο λαός μας διεκδίκησε και κέρδισε οριστικά το δικαίωμα να ορίζει ο ίδιος την μοίρα του...». «...Η φετινή επέτειος βρίσκει την χώρα μας αντιμέτωπη με μια πρωτόγνωρη απειλή που έχει αλλάξει δραματικά την καθημερινότητά μας, την πανδημία του Κορονοϊού...». «...Αποδεικνύεται για άλλη μια φορά ότι οι προκλήσεις που απειλούν όλους μας δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν παρά σε διεθνές, κοινωνικό, πολιτικό και επιστημονικό επίπεδο...».

Επιπλέον, το μήνυμα διέπεται και από αρκετές κατευθυντικές δηλώσεις, κυρίως προς την συμμόρφωση των πολιτών με τα υγειονομικά μέτρα που τέθηκαν για τον περιορισμό της πανδημίας. «... Να θυσιάσουμε προσωρινά τις ατομικές μας ελευθερίες για να προασπίσουμε το υπέρτατο συλλογικό αγαθό της δημόσιας υγείας. Τα νέα μέτρα που ισχύουν είναι απαραίτητα για την αντιμετώπιση της κρίσης...». «Μένοντας σπίτι, προφυλάσσουμε όχι μόνο τον εαυτό μας αλλά και τους άλλους. Ταυτόχρονα, πρέπει να διατηρήσουμε αποθέματα συνοχής και αλληλεγγύης. Το μακριά ο ένας από τον άλλον να μην μετατραπεί σε παραμέληση ή άγνοια των συμπολιτών μας. Ας βοηθήσουμε ιδίως τους ηλικιωμένους και τους ανήμπορους. Τους το χρωστάμε».

Ένα ακόμα χαρακτηριστικό που συναντάται είναι οι εκφραστικές πράξεις και συγκεκριμένα οι ευχαριστίες προς τους εργαζόμενους εκείνους που βοηθούν στην

καταπολέμηση της πανδημίας. *«Παρελαύνουν όμως μπροστά μας και μας κάνουν να νιώθουμε περήφανοι οι ήρωες της όλο και πιο δύσκολης καθημερινότητας που βιώνει η χώρα. Οι Ένοπλες Δυνάμεις που προστατεύουν τα σύνορά μας από την επιθετικότητα της Τουρκίας, τα σώματα ασφαλείας που επαγρυπνούν, οι γιατροί και οι νοσηλευτές, οι άνθρωποι του κρατικού μηχανισμού, οι εργαζόμενοι που καλύπτουν τις καθημερινές μας ανάγκες, όσοι ανώνυμα προσφέρουν χωρίς να προσδοκούν όφελος για αναγνώριση....».*

K: Key (Ύφος): Η Πρόεδρος της Δημοκρατίας απευθύνεται με διάγγελμα στο μήνυμα για την 25^η Μαρτίου με ήρεμο και σοβαρό ύφος. Απευθύνεται συνεχώς στην κάμερα και έτσι διατηρεί άμεση οπτική επαφή με τον φακό και τους πολίτες. Σε αντίθεση με το πρωτοχρονιάτικο μήνυμα, η Πρόεδρος φοράει τα γυαλιά της και είναι όρθια δείχνοντας σεβασμό στον συμβολισμό της 25^{ης} Μαρτίου 2020. Επιπλέον, έχει τα δάχτυλα σταυρωμένα συμβολίζοντας και επιδεικνύοντας αυτοπεποίθηση, επισημότητα αλλά και ηρεμία.

I: Instrumentalities (Μέσα): Το μήνυμα της Προέδρου της Δημοκρατίας εκπέμπεται από την κρατική τηλεόραση, το ραδιόφωνο και τα υπόλοιπα ειδησεογραφικά μέσα, όπως ιστολόγια (sites). Εξίσου σημαντικό είναι ότι δεν παρατηρήθηκε διακοπή του προγράμματος από όλα τα μέσα με Πρωτοχρονιάτικα μηνύματα (Hymes, 2009).

N: Norms (Κανόνες): Το κύριο χαρακτηριστικό του μηνύματος της Προέδρου της Δημοκρατίας είναι ότι η σταθερή και ήρεμη φωνή της, εκπέμπει σιγουριά στους πολίτες της χώρας την δύσκολη αυτή περίοδο. Η ένταση του λόγου της είναι χαμηλή, σταθερή και αργή με μικρές παύσεις. (Hymes, 2009).

G: Genres (Είδη Λόγου): Στο συγκεκριμένο γλωσσικό συμβάν διακρίνονται ξεκάθαρα τα τυπικά χαρακτηριστικά ενός διαγγέλματος. Ξεκινάει με την παραδοχή των ιδιαίτερων συνθηκών που επικρατούν, συνεχίζει με προτροπές για την αντιμετώπιση της πανδημίας, με ευχαριστίες σε εκείνους που προσφέρουν και ολοκληρώνει με δεσμεύσεις για το μέλλον. Ταυτόχρονα, περνάει το ηχηρό μήνυμα του πατριωτισμού και του σθένους. Χαρακτηριστική είναι η εκφώνηση της ομιλίας της, σε μια προσπάθεια να τονώσει το ηθικό των πολιτών της: *«Ο αγώνας και οι θυσίες των προγόνων μας άνοιξε το δρόμο για ένα σύγχρονο κράτος, που σήμερα βρίσκεται στον πυρήνα της ενωμένης Ευρώπης και είναι εγγυητής σταθερότητας στην Νοτιοανατολική Μεσόγειο και στα Βαλκάνια».* Και συνεχίζει ενθαρρύνοντας για

ελπίδα στο μέλλον: «...είμαι σίγουρη ότι θα νικήσουμε και ότι του χρόνου θα γιορτάσουμε με λαμπρότητα τα 200 χρόνια από την Επανάσταση του 1821...».

9.2 ΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ 28^Η ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2020

Εικόνα 2: Στιγμιότυπο της Προέδρου από το μήνυμά της για την 28^η Οκτωβρίου 2020

Πηγή: Μήνυμα της Προέδρου της Δημοκρατίας για την 28η Οκτωβρίου 2020.

S: Settings and Scene (Πλαίσιο Επικοινωνίας): Το μήνυμα της Προέδρου της Δημοκρατίας για την 28^η Οκτωβρίου 2020 πραγματοποιείται ενώ βρίσκεται σε έξαρση το δεύτερο κύμα της πανδημίας στην Ελλάδα. Επιπλέον, οι τουρκικές προκλήσεις και οι παραβιάσεις συνεχίζονται. Λόγω όμως της πανδημίας δεν πραγματοποιήθηκαν παρελάσεις. Η ίδια, ντυμένη επίσημα με σακάκι, φοράει μάσκα προστασίας, όπως και οι αξιωματικοί που την συνοδεύουν. Το κλίμα είναι εορταστικό.

P: Participants (Συμμετέχοντες): Στο μήνυμα συμμετέχουν η Πρόεδρος της Δημοκρατίας και οι Έλληνες πολίτες, που αποτελούν τους δέκτες του μηνύματος.

E: Ends (Σκοποί): Σκοπός του μηνύματος είναι οι ευχές προς τους Έλληνες πολίτες για την 28^η Οκτωβρίου 2020.

A: Act Sequence (Πράξεις του Λόγου): Το μήνυμα της Προέδρου της Δημοκρατίας έχει έντονα στοιχεία από αποφαντικές πράξεις: «Ένα μικρό έθνος αφήφησε την υπεροπλία των δυνάμεων του άξονα που είχαν ήδη σαρώσει την Ευρώπη, ύψωσε το

ανάστημά του και απέκρουσε την φασιστική εισβολή. Τάχθηκε με την σωστή μεριά της ιστορίας, υπερασπίστηκε την ελευθερία, την δικαιοσύνη, τις ανθρωπιστικές αξίες ενάντια στη βαρβαρότητα του φασισμού και την βία του ναζισμού. Νίκησε το φόβο, πολέμησε ηρωικά σε αντίζοες συνθήκες και απέσπασε το θαυμασμό όλου του κόσμου». Επιπλέον, χαρακτηρίζεται από εκφραστικές κατηγορίες πράξεων: «...Το έπος του '40 μας συγκινεί και μας εμπνέει...».

K: Key (Ύφος): Το ύφος είναι επίσημο αλλά και φιλικό ως προς τους δημοσιογράφους. Η Πρόεδρος της Δημοκρατίας κάνει αναφορά με επίσημο τρόπο σε ιστορικά γεγονότα για την 28^η Οκτωβρίου 2020.

I: Instrumentalities(Μέσα): Το μήνυμα της Προέδρου της Δημοκρατίας μεταδόθηκε τηλεοπτικά μετά την κατάθεση στεφάνου στο Ηρώο του Γ' τμήματος στρατού.

N: Norms(Κανόνες): Το μήνυμα της Προέδρου χαρακτηρίζεται από επισημότητα και σοβαρότητα.

G: Genres(Είδη Λόγου): Ο λόγος της Προέδρου έχει τα χαρακτηριστικά μιας επίσημης δήλωσης. Η Πρόεδρος της Δημοκρατίας προβάλλει το μήνυμα των αξιών αυτών που μάχονται: *«Θυμόμαστε τα λόγια του Οδυσσέα Ελύτη, ενός από τους πολλούς που έζησαν το θαύμα της Αλβανίας: «Είδα στο πρόσωπο των στρατιωτών μου την λάμψη που είναι ικανός ο Ελληνισμός να αναδύσει όταν πιστεύει στο δίκιο τους».* Οι αγώνες του παρελθόντος εμπνέουν και αναπτερώνουν τον Ελληνισμό του σήμερα.

9.3 ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΟ ΜΗΝΥΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥ 2021

Εικόνα 3: Στιγμιότυπο από το Διάγγελμα της Προέδρου της Δημοκρατίας για την έλευση του 2021

Πηγή: Προεδρία της Δημοκρατίας: Πρωτοχρονιάτικο μήνυμα για το νέο έτος 2021, 2019.

S:SettingsandScene(Πλαίσιο Επικοινωνίας): Το μήνυμα της Προέδρου της Δημοκρατίας τοποθετείται χρονικά στην Παραμονή της Πρωτοχρονιάς του 2021. Πραγματοποιείται σε γιορτινές ημέρες και εντός εορταστικού κλίματος. Το μήνυμα της Προέδρου της Δημοκρατίας για την έλευση του 2021 πραγματοποιήθηκε στο τέλος μιας χρονιάς στην οποία διαδόθηκε σε ολόκληρο τον κόσμο η πανδημία του ‘COVID-19’. Επιπλέον, ήταν η πρώτη χρονιά στην οποία εφαρμόστηκε στον πληθυσμό το μέτρο της καραντίνας και η πρώτη φορά στην ιστορία που η εκπαίδευση και η εργασία σε ειδικότητες όπου δεν είναι απαραίτητη η παρουσία των εργαζομένων στον χώρο της εργασίας, πραγματοποιούνταν αποκλειστικά από απόσταση. Συνεπώς στην Ελλάδα όσο και σε ολόκληρο τον κόσμο, πολλοί σημαντικοί τομείς της οικονομίας, οι οποίοι σχετίζονται με τον τουρισμό και την εστίαση σταμάτησαν να λειτουργούν. Αξίζει να σημειωθεί ότι η πανδημία στην

Ελλάδα ήρθε σε δύο κύματα, το πρώτο κορυφώθηκε τον Απρίλιο και το δεύτερο τον Οκτώβριο, το οποίο και οδήγησε στο δεύτερο ‘Lockdown’ του έτους.

Επιπλέον, τρεις ημέρες πριν από το διάγγελμα της Προέδρου της Δημοκρατίας, ξεκίνησαν οι εμβολιασμοί στην Ελλάδα, με μια νοσηλεύτρια που έκανε το εμβόλιο των ‘Pfizer/BioNTech’, στον «Ευαγγελισμό».

Το 2020, ήταν η χρονιά στην οποία αναδείχθηκε η ανάγκη για ένα ενισχυμένο σύστημα υγείας και υπήρξε μεγάλη ανταπόκριση προσφοράς από την πλευρά των εργαζομένων αυτών οι οποίοι και χαρακτηρίστηκαν ήρωες από την πολιτική ηγεσία(Commission, 2020. Ανασκόπηση 2020: Τα κυριότερα γεγονότα του 2020).

Επιπλέον κατά την διάρκεια του 2020, η Τουρκική προκλητικότητα συνεχίστηκε, καθώς στα τέλη Δεκεμβρίου η Τουρκία άνοιξε τα σύνορά της στον Έβρο, με σκοπό χιλιάδες μετανάστες και πρόσφυγες να περάσουν στην Ελλάδα .Στις 24 Ιουλίου 2020, το καθεστώς του Τούρκου Προέδρου Ερντογάν μετέτρεψε την Αγία Σοφία στην Κωνσταντινούπολη σε Τζαμί, πυροδοτώντας ελληνικές και διεθνείς αντιδράσεις για το γεγονός αυτό. Στην συνέχεια, το καλοκαίρι του 2020, το τουρκικό ερευνητικό σκάφος ‘OducReis’ κατέπλευσε με συνοδεία φρεγατών στο Καστελόριζο, γεγονός που αύξησε την ένταση μεταξύ της Ελλάδας και της Τουρκίας. Οι παραβιάσεις του ερευνητικού σκάφους πραγματοποιήθηκαν μετά την υπογραφή της Αιγύπτου-Ελλάδας για την οριοθέτηση της Α.Ο.Ζ..Τέλος, αξίζει να αναλυθεί περαιτέρω το χρονικό πλαίσιο κατά το οποίο πραγματοποιείται το διάγγελμα(Τουρκική προκλητικότητα και η στάση των Βρυξελλών: Ανασκόπηση 2022).

Ειδικότερα, η Πρόεδρος της Δημοκρατίας εντασσόμενη στο γιορτινό κλίμα δεν φοράει ως συνήθως τα γυαλιά της, ιδίως όταν βρίσκεται στον χώρο του γραφείου. Ωστόσο, κατά την διάρκεια του διαγγέλματός της, διακρίνονται άσπρα τριαντάφυλλα, τα οποία ενδέχεται να συμβολίζουν είτε την συμπόνια για την υγειονομική κρίση ή την αναγέννηση του ελληνικού έθνους. Σημαντικό είναι ότι το διάγγελμα πραγματοποιείται χρονικά πριν από το 2021, έτος κατά το οποίο θα εορταστούν τα 200 έτη από την ελληνική επανάσταση. Επίσης, είναι εμφανείς οι σημαίες της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ως σύμβολα τα οποία αναδεικνύουν το κύρος και την επισιμότητα της στιγμής, καθ’ ότι το μήνυμα εκπέμπεται από το ανώτατο αξίωμα στην Ελλάδα. Αξιοσημείωτο δε στοιχείο αποτελεί η φωτογραφία του πατέρα

της Προέδρου, Νίκου Σακελλαρόπουλου, όπου ως αντιπρόεδρος του Αρείου Πάγου δεσπόζει αγέρωχα στο πλάι της κατά την ομιλία της. Ακόμη και μια Χριστουγεννιάτικη κάρτα που μας υπενθυμίζει την περίοδο των εορτών μέσα στους χαλεπούς καιρούς που περνάει ο Ελληνισμός και όχι μόνο με την πανδημία, προσδίδει μια νότα αισιοδοξίας (Rayetal., 2011, Προεδρία της Δημοκρατίας: Πρωτοχρονιάτικο μήνυμα για το νέο έτος, 2021).

P:Participants(Συμμετέχοντες): Οι συμμετέχοντες είναι η Πρόεδρος της Δημοκρατίας ως ο ομιλητής και ο ελληνικός λαός ως ο παραλήπτης του διαγγέλματος. Μάλιστα, η Πρόεδρος της Δημοκρατίας ξεκινά το Πρωτοχρονιάτικο διάγγελμα με τις λέξεις «Συμπατριώτες, Συμπατριώτισσες». Επιπλέον, το μήνυμα της Προέδρου μπορεί να το ακούσουν ή να το διαβάσουν στην συνέχεια και πολίτες της Ελλάδας με ξένη ιθαγένεια (Ray,etal., 2011, Προεδρία της Δημοκρατίας: Πρωτοχρονιάτικο μήνυμα για το νέο έτος 2021).

E: Ends (Σκοποί): Σκοπός του διαγγέλματος της Προέδρου της Δημοκρατίας είναι αφ' ενός να ευχηθεί στους Έλληνες πολίτες για το νέο έτος. Αφ' ετέρου, σκοπός είναι να υπενθυμίσει στους πολίτες της χώρας την δύσκολη περίοδο που πέρασε και την σημασία της αλληλεγγύης. Άλλος ένας στόχος του μηνύματος είναι να πείσει τους πολίτες να εμβολιαστούν. Η Πρόεδρος της Δημοκρατίας θέλει να τονίσει για μια ακόμα φορά την σημασία του υγειονομικού συστήματος αλλά και την συνεχόμενη Τουρκική προκλητικότητα, αποφασιστικότητα και ψυχραιμία του Ελληνικού έθνους (Ray, etal., 2011, Προεδρία της Δημοκρατίας: Πρωτοχρονιάτικο μήνυμα για το νέο έτος, 2021).

A:ActSequence(Πράξεις του Λόγου): Η Πρόεδρος της Δημοκρατίας προχώρησε σε αποφαντικές πράξεις, δηλαδή ισχυρισμούς, δηλώσεις και βεβαιώσεις. Οι αποφαντικές πράξεις περιλαμβάνουν δηλώσεις, όπως: *«Αγαπητοί μου συμπατριώτες, το έτος που φεύγει επιφύλαξε δυσκολίες πολλές», «Οι κοινωνίες κλονίστηκαν και πενθούν. Τα χιλιάδες θύματα του ιού είναι ο πιο θλιβερός απολογισμός», «Πολλά από τα σχέδιά μας ματαιώθηκαν και ο φόβος κατέλαβε την αυθορμησία και την κοινωνικότητά μας. Η οικογένεια, η εργασία, η εκπαίδευση, η διασκέδαση, ακόμα και οι πιο απλές μας συνήθειες επηρεάστηκαν βαθιά. Το ίδιο το κράτος δοκιμάστηκε και έφτασε στα όρια της αντοχής του».*

Επίσης, ο λόγος της Προέδρου της Δημοκρατίας περιλαμβάνει στάσεις και συναισθήματα. Συγκεκριμένα, η Πρόεδρος της Δημοκρατίας αναφέρει: «Ο καθημερινός αγώνας που δίνει το εθνικό σύστημα υγείας και οι άνθρωποί του, οι γιατροί και οι νοσηλευτές, είναι παράδειγμα αυταπάρνησης», «...οι αφανείς ήρωες της πανδημίας. Εκείνοι που διδάσκουν στην πράξη την αξία της αλληλεγγύης και της φροντίδας του άλλου....».

Εντούτοις, μία δήλωση της Προέδρου η οποία μπορεί να χαρακτηριστεί ως κατευθυντική αποτελεί η προτροπή της για την πραγματοποίηση του εμβολιασμού. Η προτροπή αυτή γίνεται βάση της δήλωσης της Προέδρου: «.....Ο εμβολιασμός είναι μια πράξη σεβασμού του εαυτού και του κοινωνικού συνόλου. Η πιο αποτελεσματική, σύμφωνα με τις υποδείξεις των ειδικών, ασπίδα προστασίας της προσωπικής και της δημόσιας υγείας».

Επιπλέον, μία άλλη κατευθυντική πράξη είναι εμφανής: «.....Οι δημόσιες πολιτικές, εθνικές και ευρωπαϊκές, οφείλουν να είναι επανορθωτικές και σύμφωνες με τις αρχές της δικαιοσύνης, ώστε οι πληγές της πανδημίας γρήγορα να επουλωθούν...». Στην πρόταση αυτή, η Πρόεδρος της Δημοκρατίας προβαίνει παράλληλα σε μια δήλωση-ευχή για τις τακτικές που θα πρέπει να ακολουθηθούν.

Ακόμα, το διάγγελμα της Προέδρου της Δημοκρατίας εμπεριέχει και έναν λόγο υπόσχεσης για το μέλλον σε ό,τι αφορά την αντιμετώπιση της πανδημίας, αναφέροντας: «Θα τον διανύσουμε όλοι μαζί. Αφήνοντας σταδιακά πίσω τις επιφυλάξεις μας, προσεκτικά και συντονισμένα, τηρώντας τα υγειονομικά πρωτόκολλα, μέχρι τον τελικό μας στόχο: την ανοσία της κοινότητας».

K: Key (Υφος): Η Πρόεδρος της Δημοκρατίας απευθύνεται στο Πρωτοχρονιάτικο διάγγελμα με σοβαρή φωνή, η οποία εμπνέει ειλικρίνεια και σεβασμό. Επιπλέον, η εικόνα της Προέδρου με μπλεγμένα και ενωμένα τα δάκτυλα μπροστά, υποδηλώνει αυτοπεποίθηση, χαλάρωση και αυτάρκεια. Ένα εξίσου πολύ σημαντικό στοιχείο στο διάγγελμα είναι ότι κοιτάει συνεχώς την κάμερα, χωρίς να έχει κάποιο χαρτί, χρησιμοποιώντας autocue, ώστε το μήνυμα που θα εξαγγείλει να είναι όσο το δυνατόν πιο άμεσο.

I: Instrumentalities (Μέσα): Ο διάυλος επικοινωνίας ο οποίος χρησιμοποιήθηκε για το διάγγελμα της Προέδρου της Δημοκρατίας είναι το τηλεοπτικό μέσο. Το

διάγγελμα της Προέδρου μεταδίδεται από το κρατικά μέσα της τηλεόρασης και του ραδιοφώνου. Ωστόσο, είναι σύνηθες και τα υπόλοιπα μέσα να διακόπτουν το πρόγραμμά τους για να μεταδώσουν το μήνυμα του Προέδρου της Δημοκρατίας. Επίσης, το διάγγελμα μπορεί να μεταδοθεί και στο ραδιόφωνο και να αναπαραχθεί από τα ειδησεογραφικά ιστολόγια (sites). Έτσι, εάν το μήνυμα της Προέδρου μεταδοθεί από την τηλεόραση, στους αποδέκτες μπορεί να φτάσει και με ηχητική ή και γραπτή μορφή (Hymes, 2009).

N: Norms(Κανόνες): Ένας από τους κανόνες που διέπουν το διάγγελμα της Προέδρου της Δημοκρατίας είναι η σοβαρότητα με την οποία μεταδίδεται, καθ' ότι πρόκειται για ένα ευχετήριο και γιορτινό μήνυμα. Η φωνή της Προέδρου είναι μέτριας εντάσεως και ο ρυθμός ομιλίας της αργός και σταθερός φανερώνοντας αποφασιστικότητα(Hymes, 2009).

G:Genres(Είδη Λόγου): Στον λόγο της Προέδρου εντοπίζουμε τα τυπικά χαρακτηριστικά ενός διαγγέλματος. Η Πρόεδρος της Δημοκρατίας ασκεί αυτοκριτική μιλώντας στο πρώτο πρόσωπο του πληθυντικού απευθυνόμενη στον λαό: *«Ζούμε εδώ και πολλούς μήνες, με πρωτόγνωρους περιορισμούς. Πολλά από τα σχέδιά μας ματαιώθηκαν και ο φόβος κατέλαβε την αυθορμητικότητα και την κοινωνικότητά μας. Η οικογένεια, η εργασία, η εκπαίδευση, η διασκέδαση, ακόμα και οι πιο απλές μας συνήθειες επηρεάστηκαν βαθιά. Το ίδιο το κράτος δοκιμάστηκε και έφτασε στα όρια της αντοχής του»*. Έτσι, η Πρόεδρος της Δημοκρατίας μειώνει το χάσμα και την απόσταση με τον λαό μοιράζοντας τις σκέψεις και τις ανησυχίες της (Hymes, 2009).

9.4 ΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ 25^Η ΜΑΡΤΙΟΥ 2021 (ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΕΣ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ)

S: Settings and Scene (Πλαίσιο Επικοινωνίας): Το μήνυμα της Προέδρου της Δημοκρατίας το οποίο εξετάζουμε, απευθύνεται στους Έλληνες του εξωτερικού με αφορμή την Επέτειο για τον εορτασμό της 25^{ης} Μαρτίου 1821. Το κλίμα είναι ξεκάθαρα εορταστικό.

P: Participants (Συμμετέχοντες): Στο διάγγελμα συμμετέχουν η Πρόεδρος της Δημοκρατίας και οι Έλληνες του εξωτερικού που είναι οι παραλήπτες του μηνύματος.

E: Ends (Σκοποί): Σκοπός του μηνύματος της Προέδρου της Δημοκρατίας, με αφορμή την 25η Μαρτίου 2021, είναι να ευχηθεί στους Έλληνες τους Εξωτερικού για την 25η Μαρτίου και να προβάλλει τον συμβολισμό της. Σκοπός του συγκεκριμένου μηνύματος είναι να σταλεί μήνυμα προς τους κατοίκους του εξωτερικού και να δοθεί έμφαση στην σύνδεσή τους με την Ελλάδα.

A: Act Sequence (Πράξεις του Λόγου): Το μήνυμα της Προέδρου της Δημοκρατίας χαρακτηρίζεται από δηλώσεις και αποφαντικές πράξεις: *«Αισθανόμαστε εθνικά υπερήφανοι για όσα έχουμε πετύχει. Η πατρίδα μας είναι ένα σύγχρονο κράτος δικαίου που βρίσκεται στον πυρήνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αποτελεί παράδειγμα σταθερότητας στην ευρύτερη περιοχή. Αναλογιζόμαστε την ευθύνη μας στην ιστορία».* Προκειμένου να τηρηθούν τα μέτρα για την προστασία της δημόσιας υγείας αλλά και για την ενότητα και την αλληλεγγύη περιλαμβάνονται και κατευθυντικές πράξεις: *«...η προστασία της δημόσιας υγείας και της κοινωνικής συνοχής είναι σε αυτή τη συγκυρία ο δικός μας αγώνας. Η μεγαλύτερη δύναμη του έθνους μας βρίσκεται στην ενότητα και την αλληλεγγύη...».* *«...Η Ελλάδα αποτελεί ισχυρό κράτος δικαίου στον πυρήνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και σταθερό παράγοντα ειρήνης στην Ανατολική Μεσόγειο, καθώς και στην ευρύτερη περιοχή. Η χώρα μας δυναμώνει τις συμμαχίες της, προφυλάσσει αποτελεσματικά τα σύνορά της και απαντά αποφασιστικά στη τουρκική επιθετικότητα, με γνώμονα την πιστή εφαρμογή των αρχών του διεθνούς δικαίου...».*

Ένα επιπλέον χαρακτηριστικό που συναντάμε στους Έλληνες του εξωτερικού είναι οι εκφραστικές πράξεις: *«Η επιρροή των Ελλήνων της διασποράς στην επίτευξη της*

απελευθέρωσης του ελληνικού έθνους από την μακρόχρονη τυραννία του Οθωμανικού ζυγού υπήρξε καθοριστική».

Εντούτοις, το μήνυμα της Προέδρου της Δημοκρατίας στο πλαίσιο του εκφραστικού λόγου εμπεριέχει ευχαριστίες προς τους Έλληνες της διασποράς: «...Όλοι εσείς, Έλληνες πρώτης, δεύτερης και τρίτης γενιάς που ζείτε στο εξωτερικό, χωρίς ούτε στιγμή να λησμονείτε την Ελλάδα, που προκόβετε σε τόπους μακρινούς και αντιμετωπίζετε τις σύγχρονες προκλήσεις, είστε άξιοι πρεσβευτές του ελληνισμού σε όλο τον κόσμο. Και το παράδειγμά σας αποτελεί λαμπρή δικαίωση εκείνων που το 1821 αγωνίστηκαν με ηρωισμό για να είμαστε εμείς σήμερα ελεύθεροι ...».

K: Key(Υφος): Το ύφος είναι επίσημο και σοβαρό. Η Πρόεδρος της Δημοκρατίας απευθύνεται στους Έλληνες της διασποράς με συνεχή αναφορά σε ιστορικά στοιχεία. Επιπλέον υπάρχει εκτενής αναφορά στα ιστορικά γεγονότα τα οποία επηρέασαν την πορεία της Ελλάδος με την συμβολή του Ελληνισμού της διασποράς: «...Στις ελληνικές παροικίες της Δυτικής Ευρώπης, Έλληνες διανοούμενοι σε επαφή με τα πολιτιστικά ρεύματα της εποχής, διεθνοποιούν το ελληνικό ζήτημα και διαδίδουν την ιδέα του νεοελληνικού έθνους που έχει δικαίωμα σε ξεχωριστή πολιτική ύπαρξη....».

I: Instrumentalities(Μέσα): Το μήνυμα της Προέδρου της Δημοκρατίας βρίσκεται σε γραπτή μορφή σε αρκετά ιστολόγια (sites), καθώς και στους επίσημους διαδικτυακούς τόπους των προξενείων και των πρεσβειών της Ελλάδας (Hymes, 2009).

N:Norms(Κανόνες): Το μήνυμα της Προέδρου έχει επίσημο τόνο και ως μήνυμα το οποίο απευθύνεται στους Έλληνες του εξωτερικού έχει έντονη την παρουσία στοιχείων που συνδέουν την Ελλάδα με τους απόδημους Έλληνες.

G:Genres (Είδη Λόγου): Η Πρόεδρος της Δημοκρατίας εκφωνεί έναν εορταστικό πολιτικό λόγο αλλά με την ιδιαιτερότητα ότι απευθύνεται σε ένα συγκεκριμένο κοινό των Ελλήνων, τους Έλληνες της διασποράς.

9.5 ΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ 28^Η ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2021

Εικόνα 4: Δήλωση της Προέδρου της Δημοκρατίας για την 28^η Οκτωβρίου 2021

Πηγή: Δήλωση της Προέδρου της Δημοκρατίας για την 28^η Οκτωβρίου 2021.

S: Settings and Scene (Πλαίσιο Επικοινωνίας): Την 28^η Οκτωβρίου 2021 η πανδημία δεν αποτελεί την πρώτη είδηση της επικαιρότητας και πλέον η κοινωνική ζωή λειτουργεί με την χρήση ατομικών μέσων προστασίας. Για τον λόγο αυτό παρατηρείται ότι τόσο η Πρόεδρος της Δημοκρατίας όσο και όλοι οι υπόλοιποι που απεικονίζονται στο μήνυμα φορούν μάσκες. Χαρακτηριστικά, η Πρόεδρος της Δημοκρατίας είναι ντυμένη επίσημα στα χρώματα του μπλε σκούρου και του λευκού. Το κλίμα είναι εορταστικό.

P: Participants (Συμμετέχοντες): Στο διάγγελμα συμμετέχουν η Πρόεδρος της Δημοκρατίας, οι παρευρισκόμενοι στην παρέλαση και οι Έλληνες πολίτες ως δέκτες του μηνύματος.

E: Ends (Σκοποί): Σκοπός του μηνύματος είναι οι ευχές προς τους Έλληνες πολίτες για την 28^η Οκτωβρίου 2021.

A: Act Sequence (Πράξεις του Λόγου): Το μήνυμα της Προέδρου της Δημοκρατίας χαρακτηρίζεται από αποφαντικές πράξεις: «...Είναι μια στιγμή τιμής και περηφάνιας

για το έθνος μας...». Επίσης, το μήνυμα της Προέδρου χρησιμοποιεί πολιτικές δηλώσεις για να ευχαριστήσει τις Ένοπλες Δυνάμεις της χώρας: «...Είμαστε ευγνώμονες στις Ένοπλες Δυνάμεις που εγγυώνται την ασφάλειά μας και μας προστατεύουν από κάθε απειλή...».

K: Key (Υφος): Το ύφος είναι επίσημο και φιλικό. Η Πρόεδρος της Δημοκρατίας κάνει αναφορά σε ιστορικά γεγονότα για την 28η Οκτωβρίου: «..... Μια ημέρα δόξας, όταν ο ελληνικός λαός αρνήθηκε να παραδοθεί, αντιστάθηκε γενναία στην φασιστική εισβολή και κατανίκησε έναν υπέρτερο εχθρό».

I: Instrumentalities(Μέσα): Το μήνυμα της Προέδρου της Δημοκρατίας μεταδόθηκε τηλεοπτικά μετά την παρέλαση της 28^{ης} Οκτωβρίου στην Θεσσαλονίκη. Στην συνέχεια αναπαράχθηκε στο ραδιόφωνο και σε ενημερωτικές ιστοσελίδες.

N: Norms(Κανόνες): Το μήνυμα της Προέδρου χαρακτηρίζεται όχι μόνο από επισημότητα και σοβαρότητα αλλά και από αίσθημα ενότητας.

G:Genres (Είδη Λόγου): Η δήλωση της Προέδρου έχει τα χαρακτηριστικά μιας επίσημης εορταστικής δήλωσης. Κοινή παραδοχή της ιστορίας μας αποτελεί η ομόνοια και η αλληλεγγύη ως αξίες διαχρονικές, όπως εκφράζεται στο μήνυμα της Προέδρου της Δημοκρατίας: «...Το έπος του '40 μας διδάσκει πόσα μπορούμε να επιτύχουμε όταν είμαστε ενωμένοι...».

9.6 ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΟ ΜΗΝΥΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥ 2022

Εικόνα 5: Στιγμιότυπο από το Διάγγελμα της Προέδρου της Δημοκρατίας για την έλευση του 2021

Πηγή: Προεδρία της Δημοκρατίας: Πρωτοχρονιάτικο μήνυμα για το νέο έτος 2021, 2020.

S: SettingsandScene(Πλαίσιο Επικοινωνίας): Το πρωτοχρονιάτικο μήνυμα για το νέο έτος 2022 πραγματοποιήθηκε την Παρασκευή της 31 Δεκεμβρίου 2021. Το διάγγελμα όπως και το 2020, έγινε από το γραφείο της Προέδρου φορώντας τον ίδιο χρωματικό κώδικα ρούχων σε λευκό και μπλε σκούρο, τα οποία προσεγγίζουν τα χρώματα της Ελληνικής σημαίας. Το διάγγελμα αυτό πραγματοποιήθηκε στο τέλος μιας χρονιάς, όπου το στίγμα του Κορονοϊού είναι ακόμα έντονο. Στην χρονιά αυτή, ο παγκόσμιος πληθυσμός έμαθε να ζει με τον Κορονοϊό. Στην Ελλάδα, ο εμβολιασμός διαδόθηκε με πολύ σημαντικές θετικές επιπτώσεις όσον αφορά τον περιορισμό των μετακινήσεων, καθώς δεν επαναλήφθηκαν ‘Lockdown’ σε όλη την χώρα αλλά μόνο στις περιφέρειες εκείνες οι οποίες είχαν αυξημένα κρούσματα. Η αντιμετώπιση του Κορονοϊού αντιμετωπίστηκε στην συνέχεια μόνο με την υποχρεωτικότητα των масκών και την τήρηση των μέτρων ατομικής προστασίας.(Ραπανάκης, Σ. (31/12/2021). Ανασκόπηση 2021, έτος μετα-κανονικότητας). Το κλίμα είναι εορταστικό και χαρούμενο.

Η χρονιά του 2021 οδήγησε στην ανάδειξη του κινήματος ‘ΜΕ ΤΟΟ’ και στην Ελλάδα. Ήδη από τον Ιανουάριο του 2021, η Ολυμπιονίκης Σοφία Μπεκατώρου κατήγγειλε σε δημόσια εκπομπή τον βιασμό της από μεγαλοπαράγοντα της Ελληνικής Ομοσπονδίας Ιστιοπλοΐας. Στην συνέχεια, το κίνημα αυτό εξαπλώθηκε στον χώρο του θεάτρου και του πολιτισμού αλλά και στον χώρο της τηλεόρασης. Επιπλέον, το 2021 ήταν η επέτειος 200 ετών από το 1821. Οι τουρκικές προκλητικότητες συνεχίστηκαν και το 2021, μια χρονιά όπου αναδείχθηκε το δόγμα της Τουρκίας «Γαλάζια Πατρίδα», το οποίο συνοδεύτηκε από αμφισβητήσεις ακόμα και μεγάλων νησιών της Ελλάδας (Αυτός είναι ο χάρτης της «Γαλάζιας Πατρίδας» που ανέβασε η Τουρκία στο Google Maps - Ποια ελληνικά νησιά «γκριζάρει», 2022).

P:Participants(Συμμετέχοντες): Οι συμμετέχοντες είναι η Πρόεδρος της Δημοκρατίας και οι παραλήπτες του διαγγέλματος είναι ο ελληνικός λαός. Επιπλέον, η Πρόεδρος της Δημοκρατίας ξεκινάει το διάγγελμά της με την φράση «Αγαπητοί μου συμπατριώτες». Η λέξη συμπατριώτες περιέχει μάλιστα το συνθετικό πατρίδα και σχετίζεται με το γεγονός ότι το 2021 ήταν η χρονιά που η Ελλάδα έκλεινε 200 χρόνια από την ανεξαρτησία της.

E: Ends(Σκοποί): Σκοπός του Πρωτοχρονιάτικου μηνύματος της Προέδρου της Δημοκρατίας είναι οι πρωτοχρονιάτικες ευχές των πολιτών για το νέο έτος. Επίσης, σκοπός του μηνύματος είναι να τονιστεί από την Πρόεδρο η χρησιμότητα του εμβολιασμού για την αντιμετώπιση της πανδημίας και η ανάγκη να συνεχιστεί αυτό. Επιπλέον, μέσα από την υπενθύμιση σημαντικών γεγονότων της χρονιάς που πέρασε, όπως με το πρόβλημα του μεταναστευτικού, τις πυρκαγιές και της κλιματικής αλλαγής, τονίζεται ότι λύση των παραπάνω προβλημάτων αποτελεί η ομοψυχία του Ελληνικού Έθνους.

A:ActSequence (Πράξεις του Λόγου): Στον λόγο της Προέδρου της Δημοκρατίας υπάρχουν αποφαντικές δηλώσεις στις οποίες εντάσσονται οι φράσεις: «*Το 2021 ήταν μια δύσκολη χρονιά για την χώρα μας και για ολόκληρο τον κόσμο*». «*Ζούμε στην εποχή των ανεξάντλητων δυνατοτήτων, αλλά και των επώδυνων αντιθέσεων. Οι ορίζοντες της ελευθερίας μας διευρύνονται και ο ρυθμός του βίου επιταχύνεται διαρκώς*». Επίσης, υπάρχουν εκφραστικές τάσεις και συναισθήματα όπου αντικατοπτρίζονται στις φράσεις: «*Η πανδημία εξακολουθεί να μας πληγώνει και να αναστέλλει την κανονικότητα της ζωής μας*». Ωστόσο, οι αποφαντικές δηλώσεις

συνεχίζονται με τις φράσεις: «...*Η χώρα μας είναι μια κοινωνία υψηλών προσδοκιών, ανοικτή και συμπεριληπτική. Μια κοινότητα ίσης ελευθερίας, δίχως διακρίσεις και αποκλεισμούς...*». «...*Η τήρηση των υγειονομικών μέτρων είναι ευθύνη της Πολιτείας, αλλά και δική μας...*».

Όπως και στο προηγούμενο Πρωτοχρονιάτικο μήνυμα, έτσι και σε αυτό εντοπίζονται κατευθυντικές δηλώσεις: «*Ο μαζικός εμβολιασμός είναι η πιο αποτελεσματική άμυνα, ιδίως απέναντι στην βαριά και επικίνδυνη μορφή της νόσου*».

Στο διάγγελμα της Προέδρου της Δημοκρατίας εντοπίζονται υποσχετικές δηλώσεις όπως: «*Οι Έλληνες ακολουθούν και συνδιαμορφώνουν το ισχυρό ρεύμα των αλλαγών του 21ου αιώνα*», οι οποίες χρησιμοποιούνται για την τόνωση του αισθήματος αισιοδοξίας λόγω του εορταστικού κλίματος.

K: Key (Υφος): Η Πρόεδρος της Δημοκρατίας απευθύνεται στο Πρωτοχρονιάτικο διάγγελμα με σοβαρό ύφος. Απευθύνεται συνεχώς στην κάμερα για να υπάρχει αμεσότητα στο μήνυμα το οποίο εκπέμπεται προς τους πολίτες. Επιπλέον, όπως και στο Πρωτοχρονιάτικο διάγγελμα για το 2021, η Πρόεδρος έχει μπλεγμένα και ενωμένα τα δάχτυλα προς το μέρος των παραληπτών του μηνύματος, επιδεικνύοντας την επισημότητα, την αυτοπεποίθηση αλλά και την ηρεμία, μέσω των οποίων εκπέμπεται ασφάλεια στους πολίτες της χώρας.

I: Instrumentalities(Μέσα): Ως είθισται, τα διαγγέλματα της Προέδρου της Δημοκρατίας μεταδίδονται από τα κρατικά κανάλια. Ωστόσο, τα υπόλοιπα μέσα ενημέρωσης διακόπτουν το πρόγραμμά τους, για να μεταδώσουν το διάγγελμα της Προέδρου της Δημοκρατίας. Επιπλέον, αυτό μεταδίδεται και στο ραδιόφωνο και αναπαράγεται από τα ειδησεογραφικά ιστολόγια (sites). Όλα σχεδόν τα ειδησεογραφικά ιστολόγια(sites) αναπαραγάγουν το μήνυμα της Προέδρου της Δημοκρατίας και οι πολίτες μπορούν να το παρακολουθήσουν σε βίντεο με ήχο ή ακόμη και σε γραπτή μορφή (Hymes, 2009).

N: Norms(Κανόνες): Το διάγγελμα της Προέδρου της Δημοκρατίας χαρακτηρίζεται από σοβαρότητα και σαφήνεια αλλά και από έντονο ύφος απολογισμού. Η ομιλία της Προέδρου της Δημοκρατίας είναι σχετικά αργή και με μέτρια ένταση ώστε να γίνει κατανοητή από όλους τους πολίτες (Hymes, 2009).

Οι κανόνες που διέπουν το διάγγελμα της Προέδρου της Δημοκρατίας χαρακτηρίζονται από σοβαρότητα. Παρ' όλο που πρόκειται για ένα ευχετήριο και γιορτινό μήνυμα, ο τρόπος μετάδοσής του επιδεικνύει σοβαρότητα. Ακόμη και η φωνή της Προέδρου δεν είναι ούτε πολύ δυνατή, ούτε πολύ σιγανή και η ταχύτητα της είναι πιο αργή από την ταχύτητα με την οποία διεξάγεται μια απλή συνομιλία, προσθέτοντας σαφήνεια στην επικοινωνία της Προέδρου (Hymes, 2009).

G: Genres (Είδη Λόγου): Η κοινή γραμμή της Προέδρου της Δημοκρατίας με τον λαό είναι εμφανής μέσω της παραδοχής: *«Το 2021 ήταν μια δύσκολη χρονιά για την χώρα μας και για ολόκληρο τον κόσμο»*. Επιπλέον, μιλάει στο πρώτο πληθυντικό, έτσι ώστε να τονισθεί η θέση ότι η Πρόεδρος της Δημοκρατίας και οι Έλληνες πολίτες είναι ένα ενιαίο σύνολο. Τα γεγονότα παρουσιάζονται στον τρίτο πληθυντικό, όπου περιγράφονται οι απειλές από την πανδημία, αλλά και οι συνέπειες από το κίνημα του 'ΜΕ ΤΟΟ' στην Ελλάδα. Ιδιαίτερα σημαντικά είναι τα κτητικά μέρη του λόγου, όπως *«η δημοκρατία μας»*, *«το Ευρωπαϊκό μας κεκτημένο»*, στοιχεία που δείχνουν την ομοψυχία και την ενότητα του Ελληνικού Έθνους.

9.7 ΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ 25^Η ΜΑΡΤΙΟΥ 2022 ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΠΑΡΕΛΑΣΗ

Εικόνα 6: Το μήνυμα της Προέδρου της Δημοκρατίας για την 25^η Μαρτίου 2022 μετά την παρέλαση

Πηγή: Σακελλαροπούλου για 25η Μαρτίου: Το παράδειγμα των αγωνιστών του '21 εμπνυχώνει στην προάσπιση της εθνικής μας κυριαρχίας, 2022.

S:SettingsandScene(Πλαίσιο Επικοινωνίας): Το μήνυμα πραγματοποιείται εντός εορταστικού κλίματος. Είναι εμφανές ότι η πανδημία δεν αποτελεί το επίκεντρο της επικαιρότητας, καθώς η Πρόεδρος της Δημοκρατίας ενώ φοράει προστατευτική μάσκα την βγάζει πριν την εκφώνηση του μηνύματος. Εν αντιθέσει, οι αξιωματικοί του στρατού που την συνοδεύουν την φορούν. Όπως και στα προηγούμενα μηνύματα, οι αξιωματούχοι φέρουν παράσημα. Η Πρόεδρος είναι ντυμένη επίσημα, όπως αρμόζει στην περίπτωση και δεν φοράει τα γυαλιά της.

P: Participants (Συμμετέχοντες): Στο διάγγελμα συμμετέχουν η Πρόεδρος της Δημοκρατίας, ως πομπός και οι Έλληνες πολίτες ως δέκτες του μηνύματος.

E: Ends (Σκοποί): Σκοπός του μηνύματος είναι οι ευχές προς τους Έλληνες πολίτες με αφορμή την Εθνική Εορτή 25^η Μαρτίου 2022.

A: Act Sequence(Πράξεις του Λόγου): Το μήνυμα της Προέδρου της Δημοκρατίας χαρακτηρίζεται από δηλώσεις και αποφαντικές πράξεις: «...*Η επέτειος της επανάστασης που τιμήσαμε με την σημερινή παρέλαση, μας θυμίζει ότι τα έθνη καταλαμβάνουν την θέση τους στον χάρτη της ιστορίας με πίστη στις δικές τους δυνάμεις, ενότητα και πάθος για την ελευθερία...*». Επίσης, το μήνυμα της Προέδρου της Δημοκρατίας εμπεριέχει εκφραστικές πράξεις και πιο συγκεκριμένα ευχές.

K: Key(Υφος): Η Πρόεδρος της Δημοκρατίας με αφορμή την επανάσταση του 1821 κάνει αναφορά στο σήμερα ενώ τονίζει τις λέξεις «ενότητα» και «ελευθερία». Επιπλέον, ο τόνος του μηνύματος χαρακτηρίζεται ως επίσημος.

I:Instrumentalities (Μέσα): Το μήνυμα της Προέδρου της Δημοκρατίας μεταδόθηκε τηλεοπτικά μετά το πέρας της παρέλασης της 25^{ης} Μαρτίου 2022 από τα κρατικά μέσα και στην συνέχεια στα δελτία ειδήσεων, στο ραδιόφωνο και σε ειδησεογραφικούς ιστότοπους.

N:Norms(Κανόνες): Το μήνυμα της Προέδρου έχει επίσημο ύφος, με σοβαρό τόνο και εορταστικό χαρακτήρα, ως είθισται στις εορταστικές εκδηλώσεις για τις εθνικές επετείους.

G:Genres (Είδη Λόγου): Ο λόγος της Προέδρου της Δημοκρατίας αναφέρεται στην παρέλαση και τον συμβολισμό της, εστιάζοντας στο σήμερα και στα επιτεύγματα της Ελλάδας.

9.8 ΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ 28^Η ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2022

Εικόνα 7: Στιγμιότυπο από το μήνυμα της Προέδρου της Δημοκρατίας Κατερίνας Σακελλαροπούλου για την 28^η Οκτωβρίου 2022

Πηγή: Δήλωση της Προέδρου της Δημοκρατίας για την 28η Οκτωβρίου 2022, 2022.

S: Settings and Scene (Πλαίσιο Επικοινωνίας): Η δήλωση πραγματοποιείται σε εξωτερικό χώρο. Η Πρόεδρος συνοδεύεται από τους τρεις αξιωματικούς. Η ίδια είναι επίσης ντυμένη στα χρώματα του λευκού και του μπλε σκούρου. Κύρια θέματα της επικαιρότητας είναι η ακρίβεια των προϊόντων και του ρεύματος, ο πόλεμος στην Ουκρανία, η παρακολούθηση από την Ε.Υ.Π. του Νίκου Ανδρουλάκη, Πρόεδρο του ΚΙΝΑΛ-ΠΑΣΟΚ και το πολύνεκρο ναυάγιο με μετανάστες στην Μυτιλήνη. («Πολιτικοί οι λόγοι της παρακολούθησής μου» επέμεινε ο Ν. Ανδρουλάκης στο Στρασβούργο, 2022). Το κλίμα είναι εορταστικό.

P: Participants (Συμμετέχοντες): Στο διάγγελμα συμμετέχουν η Πρόεδρος της Δημοκρατίας και οι Έλληνες πολίτες ως δέκτες του μηνύματος.

E: Ends (Σκοποί): Σκοπός του μηνύματος είναι οι ευχές προς τους Έλληνες πολίτες για την 28η Οκτωβρίου 2022.

A: Act Sequence (Πράξεις του Λόγου): Το μήνυμα της Προέδρου χρησιμοποιεί εκφραστικές πράξεις για να ευχαριστήσει τις Ένοπλες Δυνάμεις της χώρας: «...Είμαστε περήφανοι για τις Ένοπλες Δυνάμεις μας που με υψηλό αίσθημα ευθύνης υπερασπίζονται την εθνική ανεξαρτησία και την ασφάλεια της πατρίδας μας...». Επίσης στο μήνυμα υπάρχουν αποφαντικές πράξεις: «*Το ΟΧΙ της 28ης Οκτωβρίου 1940 και η γενναιότητα του λαού μας αποτελούν μια από τις λαμπρότερες, ενδοξότερες σελίδες της νεότερης ιστορίας μας, την οποία και τιμήσαμε με σεβασμό στην σημερινή παρέλαση*».

K: Key(Υφος): Η Πρόεδρος μιλάει με σοβαρό και εορταστικό ύφος απευθυνόμενη σε όλες τις κάμερες.

I: Instrumentalities (Μέσα): Το μήνυμα της Προέδρου της Δημοκρατίας μεταδόθηκε τηλεοπτικά μετά την παρέλαση της 28ης Οκτωβρίου στην Θεσσαλονίκη αλλά και στο ραδιόφωνο και σε ιστοσελίδες.

N: Norms(Κανόνες): Το μήνυμα της Προέδρου χαρακτηρίζεται από επισημότητα και σοβαρότητα. Συγκεκριμένα, πριν ξεκινήσει η Πρόεδρος της Δημοκρατίας το μήνυμά της για την 28η Οκτωβρίου 2022, ρώτησε τους δημοσιογράφους εάν μπορεί να ξεκινήσει, γεγονός που δίνει μια φιλική διάθεση.

G: Genres (Είδη Λόγου): Ο λόγος της Προέδρου έχει τα χαρακτηριστικά μιας επίσημης εορταστικής δήλωσης. Ξεκινώντας το μήνυμά της, η Πρόεδρος της Δημοκρατίας επικεντρώνεται στην γενναιότητα του Ελληνικού λαού, μιλώντας στο πρώτο πληθυντικό, έτσι ώστε με αυτό τον τρόπο να κατανοηθεί ότι μόνο μέσα από την ενότητα ενός λαού επιτυγχάνονται οι στόχοι του: «...*Το ΟΧΙ της 28ης Οκτωβρίου 1940 και η γενναιότητα του λαού μας...*».

10. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Όπως είδαμε, το μοντέλο του Hymes εστίασε στην επικοινωνιακή ικανότητα. Διαπιστώσαμε ότι σύμφωνα με το μοντέλο αυτό, δεν δίνεται έμφαση στις γραμματικές ικανότητες αλλά στα επικοινωνιακά γεγονότα.

Με την ανάλυση των διαγγεμάτων της Προέδρου της Δημοκρατίας, είδαμε ότι είναι πολύ σημαντική η αλληλεπίδραση της γλώσσας και του πολιτισμικού πλαισίου μέσα στο οποίο πραγματοποιείται. Σε όλα τα διαγγέλματα της Προέδρου της Δημοκρατίας υπάρχει αναφορά για την ενότητα του ελληνικού λαού. Τονίζεται ότι με την ενότητα του ελληνικού λαού είναι δυνατό να ξεπεραστούν όλες οι προκλήσεις που αντιμετωπίζει.

Η αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων δεν αφορά μόνο τις στρατιωτικές προκλήσεις από την Τουρκία αλλά και άλλες επιμέρους προκλήσεις που αντιμετωπίζει η χώρα, όπως για παράδειγμα η πρόκληση της πανδημίας. Έτσι, διαπιστώσαμε ότι σε κάθε διάγγελμα ή μήνυμα της Προέδρου της Δημοκρατίας, οι προκλήσεις ήταν ποικίλες και διαφοροποιούνταν. Είναι χαρακτηριστικό ότι στα διαγγέλματα και στα μηνύματα της Προέδρου της Δημοκρατίας, τα οποία πραγματοποιήθηκαν κατά την διάρκεια του 2020, τονίζεται ιδιαίτερα η πανδημία. Μάλιστα, κατά την διάρκεια της πανδημίας γίνεται έντονη αναφορά και στους υγειονομικούς ως τους σύγχρονους ήρωες.

Σε όλα τα διαγγέλματα της Προέδρου της Δημοκρατίας, οι συμμετέχοντες είναι αφ'ενός η Πρόεδρος της Δημοκρατίας και αφ'ετέρου οι πολίτες της Ελλάδας. Εξαίρεση αποτελεί το διάγγελμα της Προέδρου, όπου απευθύνεται στους Έλληνες του εξωτερικού. Αυτό έχει ως συνέπεια να χρησιμοποιηθούν ιστορικά γεγονότα που να σχετίζονται κυρίως με τους Έλληνες του εξωτερικού και τον Ελληνισμό της διασποράς.

Διαφοροποίηση στα διαγγέλματα και στα μηνύματα της Προέδρου της Δημοκρατίας έχουν και οι σκοποί του κάθε μηνύματος. Τα διαγγέλματα της Προέδρου για την έλευση των ετών 2021 και 2022 έχουν κατ'εξοχήν εορταστικό χαρακτήρα. Τα μηνύματα της Προέδρου, εκτός του εορταστικού τους χαρακτήρα στις εθνικές επετείους της 25^{ης} Μαρτίου και της 28^{ης} Οκτωβρίου δίνουν και το μήνυμα της

αγωνιστικότητας, της γενναιότητας και της ευθύνης δια μέσου των αιώνων για την προάσπιση της ελευθερίας.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι γλωσσικές πράξεις που χρησιμοποιεί η Πρόεδρος ανάλογα με το σκοπό του κάθε μηνύματος. Παρατηρούμε δηλαδή, ότι στα διαγγέλματα του 2020 και 2021 που η χώρα ταλανίζεται από την πανδημία ακολουθεί το ίδιο γλωσσικό μοτίβο. Ξεκινάει με αποφαντικές πράξεις θέλοντας να απεικονίσει την δύσκολη κατάσταση στην οποία βρίσκεται η χώρα. Ως επί το πλείστον χρησιμοποιεί παροντικό χρόνο οριστικής έγκλισης και γ' ενικό πρόσωπο.

Συνεχίζει με κατευθυντικές πράξεις είτε για να πείσει τους Έλληνες να τηρήσουν τα μέτρα προστασίας είτε για να προτρέψει τους πολίτες στον εμβολιασμό. Στις πράξεις αυτές χρησιμοποιεί οριστική και υποτακτική έγκλιση και α' πληθυντικό πρόσωπο εξισώνοντας με αυτόν τον τρόπο τον εαυτό της με τους πολίτες και τονίζοντας την σημασία της καθολικότητας. Σε κανένα σημείο δεν χρησιμοποιεί προστακτική έγκλιση.

Στις εκφραστικές πράξεις χρησιμοποιεί άλλοτε α' ενικό πρόσωπο θέλοντας να ευχαριστήσει τους υγειονομικούς ή τις ένοπλες δυνάμεις, και άλλοτε α' πληθυντικό πρόσωπο τονίζοντας έτσι την ευγνωμοσύνη που οφείλει ο ελληνικός λαός.

Τέλος, κλείνοντας τις δηλώσεις τις, χρησιμοποιεί δεσμευτικές πράξεις με ευρεία χρήση μελλοντικού χρόνου οριστικής και υποτακτικής έγκλισης, α' και γ' πληθυντικού προσώπου, θέλοντας να δείξει ότι η δέσμευση μας αφορά όλους και όλοι θα συνδράμουν για την έξοδο της χώρας από την κρίση.

Στα μηνύματα που έπονται της πανδημίας και όταν η χώρα επανέρχεται σε μια κανονικότητα, χρησιμοποιεί κυρίως αποφαντικές και εκφραστικές πράξεις. Με τις αποφαντικές πράξεις δηλώνει τη σημαντικότητα των αγώνων των Ελλήνων ενώ με τις εκφραστικές δηλώνει τις ευχαριστίες.

Ενδεικτικό του αξιώματος της Προέδρου της Δημοκρατίας είναι η σοβαρότητα και το κύρος που διαφαίνεται σε εθνικά θέματα και μη. Τελικός στόχος είναι να επιτευχθεί αμεσότητα με το κοινό. Ομοίως, όταν η Πρόεδρος μας βγάζει εορταστικό διάγγελμα κοιτάζοντας μία κάμερα ευθέως, χωρίς να αποσπάται η προσοχή της από πολλές είναι η αμεσότητα αυτή επιβεβαιώνεται.

Από την άλλη, το γεγονός ότι ο πομπός των μηνυμάτων που εξετάσαμε είναι η Πρόεδρος της Δημοκρατίας, οδηγεί στο συμπέρασμα ότι όλα τα μηνύματα αποκτούν άμεσα δημοσιότητα και αναπαράγονται από τα ηλεκτρονικά και έντυπα μέσα της Ελλάδας. Τα μηνύματα της Προέδρου είναι πάντα προφορικά, όχι όμως και αυθόρμητα. Μεταδίδονται από την κρατική τηλεόραση αλλά και από όλα τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το ραδιόφωνο και ιστοσελίδες.

Επιπλέον, η Πρόεδρος ακολουθεί τις νόρμες και κανόνες των επίσημων δηλώσεων. Έτσι φοράει ρούχο ταγέρ με τα χρώματα της Ελληνικής σημαίας. Επίσης, θα πρέπει να σημειωθεί ότι η Πρόεδρος της Δημοκρατίας πριν την έναρξη των διαγγεμάτων διατηρεί με τους δημοσιογράφους ένα φιλικό κλίμα, καθώς τους ρωτά εάν είναι έτοιμοι και αυτοί από την πλευρά τους, ώστε να ξεκινήσει να εκφωνεί το λόγο της.

Εξετάζοντας το εθνογραφικό πλαίσιο των λόγων της Προέδρου της Δημοκρατίας και λαμβάνοντας υπόψη το μοντέλο πολιτισμικής διάστασης που επικρατεί στην Ελλάδα, συναντάται μια κολεκτιβιστική κουλτούρα. Όπως αναφέρει ο ίδιος ο Hofstede, οι άνθρωποι από την γέννησή τους και μετά ενσωματώνονται σε μια ισχυρή συνεκτική ομάδα, την οικογένεια και στην συνέχεια στην χώρα. Έτσι, η Πρόεδρος της Δημοκρατίας τονίζοντας την ενότητα των Ελλήνων επιβεβαιώνει αυτήν την διάσταση του Hofstede (Kessapidou & Varsakelis, 2002).

Επιπλέον, σύμφωνα με τον Hofstede, η Ελλάδα έχει την υψηλότερη βαθμολογία όσον αφορά την αποφυγή της αβεβαιότητας. Κατά συνέπεια, οι Έλληνες απωθούνται από πολιτικές και λόγους που αναφέρονται στην αβεβαιότητα. Στο σημείο αυτό παρατηρούμε μία σημαντική σύνδεση της σταθερότητας που επιθυμούν οι Έλληνες με το περιεχόμενο των μηνυμάτων και των διαγγεμάτων. Έτσι, παρατηρούνται αναφορές της Προέδρου, προκειμένου η Ελλάδα να διασφαλίσει την σταθερότητά της, όπως την επιστροφή στην κανονικότητα για την αντιμετώπιση της πανδημίας.

Ομοίως, η Ελλάδα παρουσιάζεται ως εκείνη η χώρα η οποία αντιπροσωπεύει την ασφάλεια και την σταθερότητα στην περιοχή της Μεσογείου έναντι των προκλητικών γειτόνων της. Ιδίως σε εθνικά ζητήματα, η Πρόεδρος της Δημοκρατίας μας υιοθετεί έναν λόγο στιβαρό, απόλυτο και κατανοητό προς τους ακροατές. Με αυτό τον τρόπο δεν δημιουργούνται παρανοήσεις και δείχνει να αφουγκράζεται τις ανησυχίες του λαού.

Σε έναν μεγάλο βαθμό, η Πρόεδρος της Δημοκρατίας στα διαγγέλματά της μιλάει για την ενότητα και τα επιτεύγματα τα οποία καταφέρει ο Ελληνικός λαός όταν είναι ενωμένος. Ωστόσο, δεν δίνει βαρύτητα από την πλευρά της σε θέματα που μπορεί να επισκιάσουν το αίσθημα της συνεκτικότητας και της ενότητας.

Είναι σαφές ότι τα διαγγέλματα της Προέδρου της Δημοκρατίας κινούνται σε στενά τυπικά πλαίσια, αποφεύγοντας οποιαδήποτε κριτική στην κυβέρνηση ακόμη και έμμεσα..

Συνοψίζοντας, μία πρόταση για μελλοντική έρευνα θα ήταν να αναλυθούν τα διαγγέλματα του Προέδρου της Δημοκρατίας που θα διαδεχθεί την κα Σακελλαροπούλου ,με το μοντέλο ‘SPEAKING’ του Hymes. Με αυτόν τον τρόπο θα δοθεί η δυνατότητα στον μελλοντικό ερευνητή να διαπιστώσει κατά πόσο η προσωπικότητα του ατόμου που εκπροσωπεί τον θεσμό του Προέδρου της Δημοκρατίας επηρεάζει τους παράγοντες ανάλυσης του μοντέλου επικοινωνίας του Hymes.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΔΙΑΓΓΕΛΜΑ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ 25^Η ΜΑΡΤΙΟΥ 2020

«Αγαπητοί μου συμπατριώτες, η 25η Μαρτίου είναι μια μέρα ανεξίτηλα χαραγμένη στην συλλογική μνήμη. Με την επανάσταση του 1821 ενάντια στον Οθωμανικό δεσποτισμό, ο λαός μας διεκδίκησε και κέρδισε οριστικά το δικαίωμα να ορίζει ο ίδιος την μοίρα του. Ο αγώνας και οι θυσίες των προγόνων μας άνοιξαν το δρόμο για ένα σύγχρονο κράτος, που σήμερα βρίσκεται στον πυρήνα της Ενωμένης Ευρώπης και είναι εγγυητής σταθερότητας στην Νοτιοανατολική Μεσόγειο και στα Βαλκάνια. Η φετινή επέτειος βρίσκει τη χώρα μας αντιμέτωπη με μια πρωτόγνωρη απειλή που έχει αλλάξει δραματικά την καθημερινότητά μας, την πανδημία του Κορονοϊού. Αναπόφευκτα δεν θα γίνουν οι καθιερωμένες παρελάσεις...(παύση).

Παρελαύνουν όμως μπροστά μας και μας κάνουν να νιώθουμε περήφανοι οι ήρωες της όλο και πιο δύσκολης καθημερινότητας που βιώνει η χώρα. Οι Ένοπλες Δυνάμεις που προστατεύουν τα σύνορά μας από την επιθετικότητα της Τουρκίας, τα σώματα ασφαλείας που επαγρυπνούν, οι γιατροί και οι νοσηλευτές, οι άνθρωποι του κρατικού μηχανισμού, οι εργαζόμενοι που καλύπτουν τις καθημερινές μας ανάγκες, όσοι ανώνυμα προσφέρουν χωρίς να προσδοκούν όφελος για αναγνώριση...(παύση).

Με γεμίζει ελπίδα η επιστημονική επάρκεια, το ήθος, η αποτελεσματικότητα και η πειθώ του επικεφαλής των αρμόδιων επιστημόνων του Υπουργείου Υγείας. Με γεμίζει επίσης ελπίδα, το γεγονός ότι τα πολιτικά κόμματα συνεννοούνται και ομονοούν για την αντιμετώπιση του κοινού εχθρού. Σε τόσο κρίσιμες στιγμές, η ομοψυχία του πολιτικού κόσμου εμπνέει και καθοδηγεί τους πολίτες. Η 25η Μαρτίου μας διδάσκει ότι για να επιτύχει μια εθνική προσπάθεια, το εμείς πρέπει να μπει πριν το εγώ. Η ατομική ευθύνη, η συνεργασία και η αλληλεγγύη βρίσκονται στην καρδιά του νέου πατριωτισμού που έχουμε ανάγκη. Και όπως τότε, έτσι και σήμερα, για να θωρακίσουμε το εμείς και να κρατήσουμε τη πατρίδα όρθια, καλούμαστε να παραμερίσουμε το εγώ...(παύση).

Να θυσιάσουμε προσωρινά τις ατομικές μας ελευθερίες για να προασπίσουμε το υπέρτατο συλλογικό αγαθό της δημόσιας υγείας. Τα νέα μέτρα που ισχύουν είναι

απαραίτητα για την αντιμετώπιση της κρίσης. Η Ελλάδα είναι κράτος δικαίου και τα περιθώρια περιορισμού των ατομικών ελευθεριών ορίζονται στο Σύνταγμα και στον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είμαι σίγουρη ότι η συντριπτική πλειοψηφία των πολιτών καταλαβαίνει την αναγκαιότητα των μέτρων Και θα τα τηρήσει σχολαστικά, όσο οδυνηρά και αν είναι, αφού αποτελούν τον μόνο τρόπο ώστε να αντιμετωπιστεί η πανδημία. ...Καταλαβαίνω ότι υπάρχει φόβος, τόσο για τις ζωές και την υγεία μας όσο και για τις οικονομικές συνέπειες της κρίσης. Δε θα τον αφήσουμε να μας κυριεύσει. Μένοντας σπίτι προφυλάσσουμε όχι μόνο τον εαυτό μας αλλά και τους άλλους. Ταυτόχρονα, πρέπει να διατηρήσουμε αποθέματα συνοχής και αλληλεγγύης. Το μακριά ο ένας από τον άλλο να μην μετατραπεί σε παραμέληση ή άγνοια των συμπολιτών μας. Ας βοηθήσουμε ιδίως τους ηλικιωμένους και τους ανήμπορους. Τους το χρωστάμε. Η κρίση θα περάσει. Και από την πρώτη στιγμή της επόμενης ημέρας, όλοι θα συνδράμουμε σε ένα εθνικό σχέδιο ανασυγκρότησης. Σχέδιο που θα κινητοποιήσει το πολιτικό σύστημα, την κοινωνία των πολιτών και τις παραγωγικές δυνάμεις του Ελληνισμού, εντός και εκτός συνόρων. Θα αξιοποιήσει κάθε δυνατότητα και θα έχει ως αποστολή την επανεκκίνηση της οικονομίας, την επαναφορά του τόπου σε κοινωνικο-κανονικές συνθήκες λειτουργίας, την ανόρθωση του ηθικού, την απάλυνση των πληγών, την μείωση των ανισοτήτων. Η πανδημία που ζούμε, ξεπερνά κατά πολύ τα εθνικά όρια και συμπαρασύρει κράτη και κοινωνίες σε μεγάλες αλλαγές....(παύση).

Αποδεικνύεται για άλλη μια φορά ότι οι προκλήσεις που απειλούν όλους μας δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν παρά σε διεθνές, κοινωνικό, πολιτικό και επιστημονικό επίπεδο. Μας δίνεται η ευκαιρία να ξανασκεφτούμε όλοι την πατρίδα, την σχέση μας με το συλλογικό, τις ευθύνες και τις δυνατότητές μας, ως ισότιμα μέλη μιας παγκόσμιας κοινότητας. Σήμερα, οι Έλληνες δίνουμε ακόμα μια ιστορική μάχη. Δεν είμαστε όμως μόνοι, είμαι σίγουρη ότι θα νικήσουμε και ότι του χρόνου θα γιορτάσουμε με λαμπρότητα τα 200 χρόνια από την επανάσταση του 1821.

ΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ 28^Η ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2020

Η επέτειος που γιορτάζουμε σήμερα είναι πηγή υπερηφάνειας για το έθνος μας. Το όχι που βροντοφώναξε σύσσωμος ο ελληνικός λαός ενάντια στην ιταμή φασιστική πρόκληση είναι μια από τις συγκλονιστικές στιγμές στην ιστορία μας. Μια στιγμή πατριωτικής έξαρσης, εθνικής αυτοπεποίθησης, μια στιγμή υπέρβασης. Ένα μικρό έθνος αφήφησε την υπεροπλία των δυνάμεων του άξονα που είχαν ήδη σαρώσει την Ευρώπη, ύψωσε το ανάστημά του και απέκρουσε την φασιστική εισβολή. Τάχθηκε με την σωστή μεριά της ιστορίας, υπερασπίστηκε την ελευθερία, την δικαιοσύνη, τις ανθρωπιστικές αξίες ενάντια στην βαρβαρότητα του φασισμού και την βία του ναζισμού. Νίκησε το φόβο, πολέμησε ηρωικά σε αντίξοες συνθήκες και απέσπασε το θαυμασμό όλου του κόσμου. Το έπος του '40 μας συγκινεί και μας εμπνέει. Σήμερα, σε πολύ δύσκολες συνθήκες, εν μέσω έντασης της πανδημίας και της έντασης στο Αιγαίο και στην ανατολική Μεσόγειο, αποτελεί ένα πρότυπο ενότητας, ομοψυχίας και εθνικής αυτοπεποίθησης. Η ιστορία μας διδάσκει ότι η πατρίδα μας δυναμώνει και υπερβαίνει κάθε εμπόδιο όταν είναι ενωμένη. Θυμόμαστε τα λόγια του Οδυσσέα Ελύτη, ενός από τους πολλούς που έζησαν το θαύμα της Αλβανίας: «Είδα στο πρόσωπο των στρατιωτών μου την λάμψη που είναι ικανός ο Ελληνισμός να αναδύσει όταν πιστεύει στο δίκιο τους».

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΟ ΔΙΑΓΓΕΛΜΑ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥ 2021

Αγαπητοί μου συμπατριώτες, το έτος που φεύγει επιφύλαξεπολλές δυσκολίες. Όχι μόνο στη πατρίδα μας αλλά και σε όλο τον πλανήτη, η πανδημία του Κορονοϊού επισκίασε κάθε άλλο γεγονός. Οι κοινωνίες κλονίστηκαν και πενθούν. Τα χιλιάδες θύματα του ιού είναι ο πιο θλιβερός απολογισμός. Απώλειες στην σιωπή και στην μοναξιά, οι οποίες δεν βαραίνουν μόνο τους οικείους τους αλλά τραυματίζουν συλλογικά τον λαό μας που τιμά την ανθρώπινη αξία και την ιερότητα της ζωής. Ζούμε, εδώ και πολλούς μήνες, με πρωτόγνωρους περιορισμούς. Πολλά από τα σχέδιά μας ματαιώθηκαν και ο φόβος κατέλαβε την αυθορμητισμό και την κοινωνικότητά μας. Η οικογένεια, η εργασία, η εκπαίδευση, η διασκέδαση, ακόμα και οι πιο απλές μας συνήθειες επηρεάστηκαν βαθιά. Το ίδιο το κράτος δοκιμάστηκε και έφτασε στα όρια της αντοχής του. Ο καθημερινός αγώνας που δίνει το εθνικό

σύστημα υγείας και οι άνθρωποί του, οι γιατροί και οι νοσηλευτές, είναι παράδειγμα αυταπάρνησης. Μια μάχη πολλές φορές άνιση, σε αντίξοες συνθήκες, με ελλείψεις που καλύπτουν στο μέτρο του δυνατού, οι αφανείς ήρωες της πανδημίας. Εκείνοι που διδάσκουν στην πράξη την αξία της αλληλεγγύης και της φροντίδας του άλλου. Αυτό είναι και το καθήκον όλων μας όσο αναλογεί στο καθένα. Στην αφύσικη συνθήκη της κοινωνικής απόστασης καλλιεργείται και μας δένει η πιο ζεστή ψυχική και υλική στήριξη. Η αμέριστη συνδρομή σε αυτούς που έχουν ανάγκη. Αντιληφθήκαμε ξανά, στην πανδημία, πόσο ευάλωτοι είμαστε και πόσο εξαρτόμαστε ο ένας από τον άλλον. Και αυτό το βίωμα είναι η πολύτιμη αποσκευή μας για την επόμενη μέρα. Το πιο αισιόδοξο μήνυμα για την νέα χρονιά έχει ήδη φτάσει. Διαθέτουμε πια το εμβόλιο, το διαβατήριο για την ελευθερία μας. Ένα ιστορικό επίτευγμα της παγκόσμιας επιστημονικής κοινότητας που ξεπέρασε κάθε προσδοκία. Ο εμβολιασμός είναι μια πράξη σεβασμού του εαυτού και του κοινωνικού συνόλου. Η πιο αποτελεσματική, σύμφωνα με τις υποδείξεις των ειδικών, ασπίδα προστασίας της προσωπικής και της δημόσιας υγείας. Ο δρόμος όμως της επιστροφής στην κανονικότητα δεν είναι σύντομος και εύκολος. Θα τον διανύσουμε όλοι μαζί. Αφήνοντας σταδιακά πίσω τις επιφυλάξεις μας, προσεκτικά και συντονισμένα, τηρώντας τα υγειονομικά πρωτόκολλα, μέχρι τον τελικό μας στόχο: την ανοσία της κοινότητας. Θωρακίζοντας την υγεία μας, κάνουμε το πρώτο βήμα για να ξανακερδίσουμε τις ζωές μας. Απομένουν ωστόσο πολλά και σημαντικά. Προέχει η στήριξη αυτών που εκτέθηκαν περισσότερο στη κρίση και η διατήρηση της κοινωνικής συνοχής. Ο Κορονοϊός δεν απείλησε μόνο την ζωή και την υγεία μας. Διεύρυνε τις ανισότητες και επέφερε νέα ύφεση στην οικονομία. Η χώρα μας όμως δεν αντέχει άλλη μια οικονομική περιπέτεια. Οι δημόσιες πολιτικές, εθνικές και ευρωπαϊκές, οφείλουν να είναι επανορθωτικές και σύμφωνες με τις αρχές της δικαιοσύνης, ώστε οι πληγές της πανδημίας γρήγορα να επουλωθούν.

Στα εθνικά μας θέματα, επιδείξαμε αποφασιστικότητα και ψυχραιμία απέναντι στην κλιμάκωση της Τουρκικής προκλητικότητας. Διαφυλάξαμε την κυριαρχία μας, ενεργοποιήσαμε καίριες συμμαχίες και αναδείξαμε το μείζον ρόλο της χώρας μας ως παράγοντα σταθερότητας και ειρήνης της Ανατολικής Μεσογείου. Από κοινού με τους εταίρους μας, μετέχουμε στην χάραξη του Ευρωπαϊκού μέλλοντος, χωρίς να χάνουμε τη ταυτότητά μας. Μέσα από τους δεσμούς της με την Ευρώπη, η Ελλάδα καθίσταται πιο ισχυρή, ανθεκτική σε κάθε πρόκληση και ανοιχτή στην πρόοδο και

την εξέλιξη. Αυτό μας δείχνει η σύγχρονη ιστορία μας. Η χρονιά που έρχεται συνιστά συμβολικό ορόσημο για το έθνος μας. Η επέτειος των 200 ετών από την επανάσταση του 1821 είναι μια αφορμή για να αντλήσουμε έμπνευση από την αυτοθυσία και τον ηρωισμό των προγόνων μας. Να αναλογιστούμε αυτά που πετύχαμε και να βαθύνουμε την σκέψη και το συναίσθημά μας. Η μεγαλύτερη δύναμή μας βρίσκεται στην ενότητα και την συνεργασία. Το 2021 θα είναι το έτος της ελπίδας και της ανάκαμψης. Εύχομαι καλή χρονιά και χρόνια πολλά σε όλες και όλους με υγεία και ευτυχία (Προεδρία της Δημοκρατίας: Πρωτοχρονιάτικο μήνυμα για το νέο έτος 2021).

ΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ 25^Η ΜΑΡΤΙΟΥ 2021

Η λαμπρή παρέλαση, η ακτινοβολία αυτής της επετείου σε όλο τον κόσμο και όχι μόνο στη χώρα μας, είναι ένα ισχυρό μήνυμα της ιστορικής μας συνέχειας και παράδοσης. Αισθανόμαστε εθνικά υπερήφανοι για όσα έχουμε πετύχει. Η πατρίδα μας είναι ένα σύγχρονο κράτος δικαίου που βρίσκεται στον πυρήνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αποτελεί παράδειγμα σταθερότητας στην ευρύτερη περιοχή. Αναλογιζόμαστε την ευθύνη μας στην ιστορία. Η προστασία της δημόσιας υγείας και της κοινωνικής συνοχής είναι σε αυτή τη συγκυρία ο δικός μας αγώνας. Η μεγαλύτερη δύναμη του έθνους μας βρίσκεται στην ενότητα και την αλληλεγγύη.

Χρόνια πολλά σε όλους τους Έλληνες».

ΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ 25^Η ΜΑΡΤΙΟΥ 2021 (ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΕΣ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ)

Αγαπητοί μου συμπατριώτες, Ελληνίδες και Έλληνες του εξωτερικού, το μήνυμα που σας μεταφέρω αυτή την χρονιά με αφορμή την επέτειο της 25ης Μαρτίου ενέχει ιδιαίτερο συμβολισμό, καθώς εορτάζουμε τα 200 χρόνια από την έναρξη της επανάστασης που οδήγησε στην αποτίναξη του Οθωμανικού ζυγού, στην απελευθέρωση της πατρίδας και στην δημιουργία του σύγχρονου Ελληνικού κράτους. Σε αυτήν την ιστορική συγκυρία, ξεχωριστή θέση στη συλλογική μνήμη κατέχουν οι Έλληνες της διασποράς, που με αυταπάρνηση και ανιδιοτελή προσφορά συνέβαλλαν

στην αφύπνιση της Ελληνικής εθνικής συνείδησης και στην προετοιμασία του αγώνα, στηρίζοντας με κάθε τρόπο και μέσο τον ιερό αυτό σκοπό. Η εκτέλεση από τους Τούρκους του εθνομάρτυρα και ευρωπαϊστή Ρήγα, εντείνει τις προσπάθειες της συστηματικότερης οργάνωσης των Ελλήνων του εξωτερικού. Στις ελληνικές παροικίες της Δυτικής Ευρώπης, Έλληνες διανοούμενοι σε επαφή με τα πολιτιστικά ρεύματα της εποχής, διεθνοποιούν το ελληνικό ζήτημα και διαδίδουν την ιδέα του νεοελληνικού έθνους που έχει δικαίωμα σε ξεχωριστή πολιτική ύπαρξη. Στο Παρίσι, ιδρύεται το ελληνόγλωσσο ξενοδοχείο και στην Βιέννη η φιλόμουσος εταιρεία, δύο από τις προδρομικές οργανώσεις της Φιλικής Εταιρείας. Στην Βιέννη επίσης, εκδίδεται πρώτη ελληνική εφημερίδα «ΕΦΗΜΕΡΙΣ» που έχει μεγάλη απήχηση και μεταφέρει τις ιδέες του νεοελληνικού διαφωτισμού μέσα στον οποίο εκκολάπτεται η ιδεολογική μαγιά της προεπαναστατικής περιόδου. Λόγιοι κληρικοί, όπως ο Άνθιμος Γαζής και ο Νεόφυτος Δούκας καθιστούν την πόλη αυτή, το μεγαλύτερο πνευματικό κέντρο διάδοσης των Ευρωπαϊκών ιδεών στην Ελλάδα ενώ η οικονομική ανάπτυξη Ελληνικών εμπορικών εταιρειών ευνοεί την χρηματοδότηση Ελληνόγλωσσων σχολείων. Ανάλογη δραστηριότητα συναντάται και σε άλλα μέρη της κεντρικής Ευρώπης. Έλληνες που καταφέρνουν να διαφύγουν από την Κύπρο, την Σμύρνη, την Ρόδο, την Ήπειρο, από την σφαγή της Χίου και άλλα μέρη της Ελλάδας, βρίσκουν καταφύγιο στην Μασσαλία και στην Τεργέστη, ενώ οι ελληνικές κοινότητες στην Αγκόνα και στο Λιβόρνο χρηματοδοτούν αποστολές, παρέχοντας στους ήρωες του '21 όπλα, πολεμοφόδια και τρόφιμα. Και είναι μεγάλος ο αριθμός των Ελλήνων της Διασποράς που πολέμησαν και έδωσαν την ζωή τους για την ανεξαρτησία της χώρας μας. Μαχόμενοι μαζί με τους εξεγερμένους αδερφούς υπέρ πίστεως και πατρίδος. Δύο αιώνες μετά την επανάσταση, ο άσβεστος πόθος για την ελευθερία που μας εμφύσησαν οι αγωνιστές της, η αγάπη τους για την πατρίδα και η απaráμιλλη αυτοθυσία τους, αποτελούν την πυξίδα με την οποία καλούμαστε να πορευτούμε σ' ένα γεωπολιτικό περιβάλλον με διαρκείς εντάσεις. Η Ελλάδα αποτελεί ισχυρό κράτος δικαίου στον πυρήνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και σταθερό παράγοντα ειρήνης στην Ανατολική Μεσόγειο και στην ευρύτερη περιοχή. Η χώρα μας δυναμώνει τις συμμαχίες της, προφυλάσσει αποτελεσματικά τα σύνορά της και απαντά αποφασιστικά στη Τουρκική επιθετικότητα, με γνώμονα την πιστή εφαρμογή των αρχών του διεθνούς δικαίου. Και αν η εθνική μας ανεξαρτησία θεωρείται σήμερα αδιαμφισβήτητη, το ίδιο αδιαμφισβήτητη παραμένει η προσήλωσή μας στην προάσπιση των εθνικών κυριαρχικών μας δικαιωμάτων, όπως και η θωράκιση της

ασφάλειάς μας. Αγαπητοί μου συμπατριώτες, η κρίση του Κορονοϊού που δοκιμάζει εδώ και ένα χρόνο το πλανήτη ολόκληρο, δεν μας επιτρέπει να προσδώσουμε στους επετειακούς εορτασμούς για την συμπλήρωση δύο αιώνων από την εθνική μας επανάσταση, την λαμπρότητα που της αρμόζει. Αυτό όμως, δεν μας εμποδίζει να νιώθουμε περήφανοι για όλα όσα έχουμε πετύχει μέχρι σήμερα και είμαστε αισιόδοξοι για όλα όσα πρέπει να δημιουργήσουμε αύριο. Όλοι εσείς, Έλληνες πρώτης, δεύτερης και τρίτης γενιάς που ζείτε στο εξωτερικό, χωρίς ούτε στιγμή να λησμονείτε την Ελλάδα, που προκόβετε σε τόπους μακρινούς και αντιμετωπίζετε τις σύγχρονες προκλήσεις, είστε άξιοι πρεσβευτές του ελληνισμού σε όλο τον κόσμο. Και το παράδειγμά σας αποτελεί λαμπρή δικαίωση εκείνων που το 1821 αγωνίστηκαν με ηρωισμό για να είμαστε εμείς σήμερα ελεύθεροι . Χρόνια Πολλά.

ΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ 28Η ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2021

Η Επέτειος του «ΟΧΙ». Είναι μια στιγμή τιμής και υπερηφάνειας για το έθνος μας. Μια ημέρα δόξας, όταν ο ελληνικός λαός αρνήθηκε να παραδοθεί, αντιστάθηκε γενναία στην φασιστική εισβολή και κατανίκησε έναν υπέρτερο εχθρό. Το έπος του '40 μας διδάσκει πόσα μπορούμε να επιτύχουμε όταν είμαστε ενωμένοι. Είμαστε ευγνώμονες στις Ένοπλες Δυνάμεις που εγγυώνται την ασφάλειά μας και μας προστατεύουν από κάθε απειλή. Το εθνικό τους υψηλό φρόνημα, η ετοιμότητά τους μας δίνουν το παράδειγμα της ομοψυχίας και της ευθύνης. Χρόνια Πολλά.

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΟ ΔΙΑΓΓΕΛΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥ 2022

Αγαπητοί μου συμπατριώτες,

Το 2021 ήταν μια δύσκολη χρονιά για την χώρα μας και για ολόκληρο τον κόσμο. Η πανδημία εξακολουθεί να μας πληγώνει και να αναστέλλει την κανονικότητα της ζωής μας. Το Εθνικό Σύστημα Υγείας αναμετράται με τα όριά του, σε καταστάσεις εξαιρετικές και απρόβλεπτες, καθώς οι διαδοχικές μεταλλάξεις του ιού, μεταβάλλουν τα επιστημονικά δεδομένα. Δεν πρέπει, ωστόσο, να ξεχνάμε ότι δεν είμαστε μόνοι, ούτε απροστάτευτοι. Ο μαζικός εμβολιασμός είναι η πιο αποτελεσματική άμυνα, ιδίως απέναντι στην βαριά και επικίνδυνη μορφή της νόσου. Θωρακίζει την δημόσια υγεία και διασφαλίζει την δυνατότητα των γιατρών και των νοσηλευτών να μας παρέχουν τις πολύτιμες υπηρεσίες τους. Είναι το πιο ισχυρό μας όπλο για να νικήσουμε τον ιό. Η τήρηση των υγειονομικών μέτρων είναι ευθύνη της Πολιτείας, αλλά και δική μας. Αφορά την κοινωνική και την ατομική μας ηθική, με επίκεντρο τον σεβασμό στον πλησίον και το γενικό καλό.

Ζούμε στην εποχή των ανεξάντλητων δυνατοτήτων, αλλά και των επώδυνων αντιθέσεων. Οι ορίζοντες της ελευθερίας μας διευρύνονται και ο ρυθμός του βίου επιταχύνεται διαρκώς. Ο ψηφιακός μετασχηματισμός της κοινωνίας καταργεί τους εδαφικούς περιορισμούς και απελευθερώνει τις υπηρεσίες και τα παγκόσμια δίκτυα της εκπαίδευσης και της εργασίας. Δημιουργεί νέες μορφές κοινωνικότητας και οικειότητας. Μετέχουμε σε ένα απαιτητικό περιβάλλον πολλαπλών επιλογών και κοινωνικής κινητικότητας. Επιβιώνουμε σε συνθήκες κοσμοπολιτισμού που παράγουν πρωτόγνωρες προκλήσεις, εμπειρίες και ευκαιρίες και εμπεδώνουν έναν κοινό, σχεδόν οικουμενικό, τρόπο ζωής.

Παράλληλα, όμως, οι ανισότητες οξύνονται και οι βεβαιότητές μας κλονίζονται. Η οικονομική κρίση δοκίμασε τις δυνατότητες παροχών του Κράτους και τις υλικές μας αντοχές, ειδικά των πιο ευάλωτων ομάδων. Οι αυξημένες ροές των μεταναστών και των προσφύγων προκάλεσαν ιδιαίτερες εντάσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση, οι οποίες, σε ορισμένα κράτη, κλιμακώνονται σε ευθείες αμφισβητήσεις του Κράτους-Δικαίου. Οι καταστροφικές πυρκαγιές του καλοκαιριού στην Ελλάδα και σε όλη την Μεσόγειο κατέδειξαν την επείγουσα σημασία της διαχείρισης της κλιματικής αλλαγής. Οι γυναικοκτονίες και το κίνημα του 'ME TOO', μας έκαναν να συνειδητοποιήσουμε

τον δρόμο που έχουμε ακόμη να διανύσουμε για την πραγμάτωση της έμφυλης ισότητας, παρά την πρόοδο και την καταξίωση των γυναικών.

Στην ανασφάλεια των καιρών, η δημοκρατία μας αντιτάσσει το ιστορικό της βάθος και την συνοχή της. Ομοίως, την αταλάντευτη αναφορά της στην ταυτότητα και τις αξίες που θεμελίωσαν το έθνος μας. Η επιστροφή-200 χρόνια μετά- στην Επανάσταση του 1821 και η γενέθλια στιγμή του σύγχρονου ελληνικού Κράτους, μας υπενθύμισε την αστείρευτη δύναμη της ενότητας και της ομοψυχίας, που σε πείσμα κάθε αντιξοότητας, δικαιώνει διαχρονικά τους Έλληνες. Το ευρωπαϊκό μας κεκτημένο, η αναντίρρητη θέση της πατρίδας μας ανάμεσα στις πιο προηγμένες χώρες του πλανήτη, είναι η πιο ισχυρή εγγύηση για την σταθερότητα και την ευημερία. Στα εθνικά θέματα παραμένουμε απόλυτα προσηλωμένοι στην υπεράσπιση της κυριαρχίας και των κυριαρχικών μας δικαιωμάτων και ανυποχώρητοι απέναντι στην τουρκική επιθετικότητα. Σε αгаστή συνεργασία με τους εταίρους της, η Ελλάδα συμμετέχει ενεργά στον σχεδιασμό διεθνών πολιτικών και αναλαμβάνει πρωτοβουλίες για την οικονομική ανάκαμψη στην πανδημία, στο μεταναστευτικό και στο προσφυγικό ζήτημα, καθώς και στην προστασία του περιβάλλοντος.

Η χώρα μας είναι μια κοινωνία υψηλών προσδοκιών, ανοικτή και συμπεριληπτική. Μια κοινότητα ίσης ελευθερίας, δίχως διακρίσεις και αποκλεισμούς. Σε αυτό το στέρεο έδαφος ριζώνουν και αναπτύσσονται οι μεγάλες προοπτικές μας. Αξιοποιώντας την θεσμική μας παράδοση και αφήνοντας όσα μας κράτησαν πίσω. Οι Έλληνες ακολουθούν και συνδιαμορφώνουν το ισχυρό ρεύμα των αλλαγών του 21ου αιώνα. Το 2022 θα είναι έτος αισιοδοξίας και ανάτασης. Εύχομαι καλή χρονιά, με υγεία και ευτυχία!

ΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ 25Η ΜΑΡΤΙΟΥ 2022 ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΠΑΡΕΛΑΣΗ

«Η επέτειος της επανάστασης που τιμήσαμε με την σημερινή παρέλαση μας θυμίζει ότι τα έθνη καταλαμβάνουν την θέση τους στο χάρτη της ιστορίας με πίστη στις δικές τους δυνάμεις, στην ενότητα και στο πάθος για την ελευθερία. Το παράδειγμα των αγωνιστών του '21, μας εμπνέει και μας εμπυχώνει ώστε να διαφυλάσσουμε την εθνική μας κυριαρχία. Χρόνια Πολλά!!»

**ΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ 28Η
ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2022**

Το ΟΧΙ της 28ης Οκτωβρίου 1940 και η γενναιότητα του λαού μας αποτελούν μια από τις λαμπρότερες, ενδοξότερες σελίδες της νεότερης ιστορίας μας, την οποία και τιμήσαμε με σεβασμό στην σημερινή παρέλαση. Το πνεύμα εθνικής ομοψυχίας που σφυρηλατήθηκε στο αλβανικό έπος είναι πολύτιμη παρακαταθήκη για όλους μας. Είμαστε περήφανοι για τις Ένοπλες Δυνάμεις μας που με υψηλό αίσθημα ευθύνης υπερασπίζονται την εθνική ανεξαρτησία και την ασφάλεια της πατρίδας μας. Χρόνια πολλά!!

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ

Αλευριάδου, Α., & Ντίνας, Κ. (2008). Ο αφηγηματικός λόγος ενός παιδιού με σύνδρομο Williams: μελέτη περίπτωσης. *Σύγχρονη Εκπαίδευση: Τρίμηνη Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, (155), 177-189.

Βαγιάτης, Γ. (1995). *Επικοινωνία*, Δέγλερης, Ν. (επιμ.). Η επικοινωνία μέσα και έξω από τον εργασιακό χώρο, *Ελληνικά Γράμματα*, Αθήνα.

Βρεττός, Γ. (2010). Μη λεκτική συμπεριφορά και επικοινωνία στη σχολική τάξη: Άσκηση με μικροδιδασκαλία. Αθήνα: Ατραπός.

Γαϊτάνης, Β. (2008) *Από την Επικοινωνία στην Κοινωνία*. Εκδόσεις: Γρηγόρη.

Γιαννακόπουλος, Χ. (2010). *Εισαγωγή στην Επικοινωνία*. Διαπροσωπική, Μαζική, Διαφημιστική, Φωτογραφία και Μ.Μ.Ε.. Εκδόσεις: Ακαδημία Δημιουργικής Φωτογραφίας.

Γούτσος, Δ. (2014). Για μια γραμματική του ελληνικού προφορικού λόγου. *Μελέτες αφιερωμένες στην Ομότιμη Καθηγήτρια ΑΠΘ Άννα Αναστασιάδη-Συμεωνίδη*, 211.

Γούτσος, Δ., & Φραγκάκη, Γ. (2016). Εφαρμοσμένη γλωσσολογία και σώματα κειμένων.

Κατή, Δ. (2001). Απόκτηση της γλώσσας. Στο Α-Φ. Χρησιτίδης & Μ. Θεοδωροπούλου (Επ. Εκδ.), *Εγκυκλοπαιδικός Οδηγός για τη γλώσσα* (σελ. 27-30). Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

Κόλλιας, Α. (2010) *Ανάλυση Περιεχομένου*. Εξέλιξη, τεχνικές και εφαρμογές της Μεθόδου στην Μελέτη της Επικοινωνίας. Εκδόσεις: Παπαζήση.

Κουμπάνου, Α. (2016). *Αναδημιουργώντας το κείμενο: Κατανοώντας τη γραφή, μετα-γράφοντας την κατανόηση και ο ρόλος της εννοιολογικής μεταφοράς*. ΚΕΙΜΕΝΑ για την έρευνα, τη θεωρία, την κριτική και την διδακτική της Παιδικής Λογοτεχνίας.

Λαλούμη – Βιδάλη, Ε. (2008). Ανθρώπινες σχέσεις και επικοινωνία στην προσχολική εκπαίδευση. Θεσσαλονίκη: Σύγχρονες εκδόσεις.

Lyons, J. (2002). Εισαγωγή στη Θεωρητική Γλωσσολογία, Αθήνα: Μεταίχμιο.

Μητσοκοπούλου, Β. (2000). Ο λόγος και το κείμενο. Διαθέσιμο στο: https://www.greek-language.gr/greekLang/studies/discourse/1_1/index.html.

Μπαμπινιώτης, Γ. (1994). Η γλώσσα ως αξία. Το παράδειγμα της Ελληνικής Εκδόσεις: Gutenberg.

Μπαμπινιώτης, Γ. (2019) Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας. Εκδόσεις: Κέντρο Λεξικολογίας.

Παπαθανασόπουλος (2000). Τα σύγχρονα Μέσα και η πολιτική επικοινωνία. Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης, 16, 11-33.

Πολίτης, Π. (2001). Προφορικός και γραπτός λόγος. στο Α.-Φ. Χριστίδης (επιμ.), Εγκυκλοπαιδικός οδηγός για τη γλώσσα, Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

Σταμάτης, Π. (2013). Επικοινωνία στην Εκπαίδευση. Αθήνα: Διάδραση.

Σύνταγμα της Ελλάδος. (Φ.Ε.Κ. 187/Α'28.11.2019) Διαθέσιμο στο: <https://www.hellenicparliament.gr/Vouli-ton-Ellinon/To-Politevma/Syntagma/>.

Τσιτσιπής, Α. (2001). Στάσεις απέναντι στη γλώσσα. Εγκυκλοπαιδικός οδηγός για τη γλώσσα, 78-80.

Φραγκουδάκη, Α. (1987) Γλώσσα και ιδεολογία. Κοινωνιολογική προσέγγιση της ελληνικής γλώσσας, Αθήνα: Οδυσσέας.

Χατζηχρήστου Χ. (2004). Πρόγραμμα Προαγωγής της Ψυχικής Υγείας της Μάθησης: Κοινωνική και Συναισθηματική Αγωγή του Σχολείου. Τεύχος 1ο. Αθήνα: Εκδόσεις Τυπωθήτω-Γ. Δαρδανός.

Χατζησαββίδης, Σ. (2005). Από την παιδαγωγική του γραμματισμού στους πολυγραμματισμούς: νέες τάσεις, διαστάσεις και προοπτικές στη διδασκαλία της γλώσσας. Στο Κ. Μπαλάσκας & Κ. Αγγελάκος (Επιμ.) Γλώσσα και Λογοτεχνία στην Πρωτοβάθμια και τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Αθήνα: Μεταίχμιο, 35-52.

Χριστίδης, Α. Φ., & Θεοδοροπούλου, Μ. (Eds.). (2001). Εγκυκλοπαιδικός οδηγός για την γλώσσα. Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

ΑΓΓΛΙΚΗ

Al-Fedaghi, S. (2012). A conceptual foundation for the Shannon-Weaver model of communication. *International journal of soft computing*, 7(1), 12-19.

Alder, R.B. & Elmhorst, J.M. (2005). *Communicating at Work: Principles and Practices for Business and the Profession*. New York: McGraw Hill.

Bucur, M., & Ban, A. (2019). Study on the Westley Maclean Model and the Co-Orientation Model and their Exemplification in an Industrial Enterprise. *Acta Marisiensis. Seria Technologica*, 16(2), 25-28.

Burgoon, J. K., Manusov, V., & Guerrero, L. K. (2021). *Nonverbal communication*. Routledge.

Chandler, D. (1994). The transmission model of communication. URL: [http://www.aber.ac.uk/media/Documents/short/trans.html# Top](http://www.aber.ac.uk/media/Documents/short/trans.html#Top) (датазвернення: 24.07. 2013).

Cronin, P., Reeve, R., McCabe, P., Viney, R., & Goodall, S. (2020). Academic achievement and productivity losses associated with speech, language and communication needs. *International Journal of Language & Communication Disorders*, 55(5), 734-750.

Crowley, D., & Heyer, P. (2015). *Communication in history: Technology, culture, society*. Routledge.

DeVito, J. A. (2019). *The interpersonal communication book*. Instructor, 1, 18.

Downing, J. D. (2019). Drawing a bead on global communication theories. *Global Communication: A Multicultural Perspective*, 56.

Eadie, W. F., & Goret, R. (2013). Theories on models of communication: Foundations and heritage. *Theories and models of communication*, 1(2), 17-36.

Emanuel, R. (2005). The case for fundamentals of oral communication. *Community College Journal of Research and Practice*, 29(2), 153-162.

Fedaghi, S. (2012). A conceptual foundation for the Shannon-Weaver model of communication. *International journal of soft computing*, 7(1), 12-19.

Foulger, D. (2004). Models of the communication process. Brooklyn, New Jersey, 1-13.

Fitch, K. L., & Philipsen, G. (2009). Ethnography of speaking. *Culture and Language Use. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company*, 121-130.

Gonçalves, G. (2018). Political communication. Διαθέσιμο στο: https://www.researchgate.net/publication/327879415_Political_Communication, 9/12/2022.

Jensen, I. (2001). Public relations and emerging functions of the public sphere: An analytical framework. *Journal of Communication Management*, 6(2), 133–148.

Justice, L. M., & Pence, K. L. (2008). Language development from theory to practice. Upper Saddle River, NJ: Pearson/Merrill Prentice Hall.

Hecht, M. L., Warren, J., Jung, E., & Krieger, J. (2005). The communication theory of identity. *Theorizing about intercultural communication*, 257-278.

Hymes, D. (2009). Ways of speaking. *Explorations in the Linguist of Anthropology* Wiley

Irwin, H. (2020). Communicating with Asia: Understanding people and customs. Routledge.

Kessapidou, S., & Varsakelis, N. C. (2002). The impact of national culture on international business performance: the case of foreign firms in Greece. *European Business Review*.

Khatri, S., & Wilde, M. M. (2020). Principles of quantum communication theory: A modern approach. arXiv preprint arXiv:2011.04672.

Kress, G. R. (1989). *Linguistic processes in sociocultural practice*. Oxford University Press, USA.

Lacy, S.(1989). *The Westley-MacLean Model Revisited: An Extension of a Conceptual Model for Communication Research*.

Levis, J. M. (2018). *Intelligibility, oral communication, and the teaching of pronunciation*. Cambridge University Press.

Littlejohn, S. W., & Foss, K. A. (Eds.). (2009). *Encyclopedia of communication theory* (Vol. 1). Sage.

Locher, M. A. (2010). *Power and politeness in action: Disagreements in oral communication* (Vol. 12). Walter de Gruyter.

McCarty, T. L., Collins, J., & Hopson, R. K. (2011). Dell Hymes and the new language policy studies: Update from an underdeveloped country. *Anthropology & Education Quarterly*, 42(4), 335-363.

McCroskey, J. C. (2015). *An introduction to rhetorical communication*. Routledge.

McCarty, T. L., Collins, J., & Hopson, R. K. (2011). Dell Hymes and the new language policy studies: Update from an underdeveloped country. *Anthropology & Education Quarterly*, 42(4), 335-363.

McQuail, D., & Windahl, S. (2015). *Communication models for the study of mass communications*. Routledge.

Narula, U. (2006). *Communication models*. Atlantic Publishers & Dist.

Osgood, C. E., Sebeok, T. A., Gardner, J. W., Carroll, J. B., Newmark, L. D., Ervin, S. M., ... & Lounsbury, F. G. (1954). Psycholinguistics: a survey of theory and research problems. *The Journal of Abnormal and Social Psychology*, 49(4p2), i.

Peck, J., Craig, R. T., & Jackson, J. (2013). *Handbook of communication history* (Vol. 133). P. Simonson (Ed.). New York: Routledge.

Petersons, A., & Khalimzoda, I. (2016, May). Communication models and common basis for multicultural communication in Latvia. In *SOCIETY. INTEGRATION*.

EDUCATION. Proceedings of the International Scientific Conference (Vol. 4, pp. 423-433).

Peterson, L. L., Buchholz, N. C., & Schlichting, R. D. (1989). Preserving and using context information in interprocess communication. *ACM Transactions on Computer Systems (TOCS)*, 7(3), 217-246.

Pishghadam, R., & Firooziyani Pour Esfahani, A. (2017). A Sociolinguistic Analysis of the Discourse Functions of 'I don't know' in Persian Language: Hymes' SPEAKING Model. *Journal of Culture-Communication Studies*, 18(37), 7-35.

Phutela, D. (2015). The importance of non-verbal communication. *IUP Journal of Soft Skills*, 9(4), 43.

Quasthoff, U. M. (Ed.). (2011). Aspects of oral communication (Vol. 21). Walter de Gruyter.

Ray, M., Biswas, C., & Bengal, W. (2011). A study on Ethnography of communication: A discourse analysis with Hymes 'speaking model'. *Journal of Education and Practice*, 2(6), 33-40.

Richmond, V. P., & McCroskey, J. C. (2019). Human communication theory and research: Traditions and models. In an integrated approach to communication theory and research (pp. 237-246). Routledge.

Reynolds, C. (1998). As we may communicate. *ACM SIGCHI Bulletin*, 30(3), 40-44.

Sapienza, Z. S., Iyer, N., & Veenstra, A. S. (2015). Reading Lasswell's model of communication backward: Three scholarly misconceptions. *Mass Communication and Society*, 18(5), 599-622.

Schramm, W. (1997). *The beginnings of communication study in America: A personal memoir*. Sage.

Schramm, W., & Ruggels, W. L. (2021). 4. How Mass Media Systems Grow. In *Communication and change in the developing countries* (pp. 57-75). University of Hawaii Press.

Setyawati, K. A. (2022). Ethnography of Communication: The Analysis of Dell Hymes' SPEAKING Model in the Communication among the Infertility Husband and Wife. *Linguistics Initiative*, 2(1), 59-69.

Trenholm, S. (2020). *Thinking through communication: An introduction to the study of human communication*. Routledge.

Von Mettenheim, W., & Wiedmann, K. P. (2022). Aristotle meets online endorsers—implications of ancient philosophy for modern marketing communications. *Atlantic Journal of Communication*, 1-23.

Wagner, E. (2009). Communication and structured correlation. *Erkenntnis*, 71(3), 377-393.

Wenxiu, P. (2015). Analysis of new media communication based on Lasswell's "5W" model. *Journal of Educational and Social Research*, 5(3), 245-245.

West, R. L., Turner, L. H., & Zhao, G. (2010). *Introducing communication theory: Analysis and application (Vol. 2)*. New York, NY: McGraw-Hill.

Zhu, Y. (2005). *Written communication across cultures. A sociocognitive perspective on business genres*.

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

Προεδρία της Δημοκρατίας: Πρωτοχρονιάτικο μήνυμα για το νέο έτος 2021.
Ανακτήθηκε στις 25 Δεκεμβρίου 2022 από:
<https://www.presidency.gr/protochroniatiko-minyma-gia-to-neo-etos-2021/>.

Προεδρία της Δημοκρατίας: Πρωτοχρονιάτικο μήνυμα για το νέο έτος 2022. Ανακτήθηκε στις 25 Δεκεμβρίου 2022 από: <https://www.presidency.gr/protochroniatiko-minyma-gia-to-neo-etos-2022/>.

Προεδρία της Δημοκρατίας: Μήνυμα της Προέδρου της Δημοκρατίας Κατερίνας Σακελλαροπούλου με την ευκαιρία της εθνικής εορτής της 25ης Μαρτίου 2020. Ανακτήθηκε στις 25 Δεκεμβρίου 2022 από: <https://www.presidency.gr/minyma-tis-proedroy-tis-dimokratias-katerinas-sakellaropoyloy-me-tin-eykairia-tis-ethnikis-eortis-tis-25is-martioy/>; <https://www.youtube.com/watch?v=8C0WjDSOIi4>.

ComissionEuropa. Τα σημαντικότερα γεγονότα για τον κορονοϊό. Ανακτήθηκε στις 20 Δεκεμβρίου 2022 από: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/coronavirus-response/highlights_el.

Ανασκόπηση 2020: Τα κυριότερα γεγονότα του 2020. Ανακτήθηκε στις 26 Δεκεμβρίου 2022 από: <https://www.capital.gr/epikairotita/3503161/anaskopisi-2020-ta-kuria-gegonota-tis-xronias-ston-kosmo>.

Ανασκόπηση 2020: Τουρκική προκλητικότητα και η στάση των Βρυξελλών. Ανακτήθηκε στις 26 Δεκεμβρίου 2022 από: <https://gr.euronews.com/2020/12/23/anaskophsh-2020-tourkikh-proklhtikothta-kai-h-stash-twn-vryxellwn>.

Προεδρία της Δημοκρατίας. Μήνυμα της Προέδρου της Δημοκρατίας Κατερίνας Σακελλαροπούλου με την ευκαιρία της εθνικής εορτής της 25ης Μαρτίου 2020. Ανακτήθηκε στις 26 Δεκεμβρίου 2022 από: <https://www.presidency.gr/minyma-tis-proedroy-tis-dimokratias-katerinas-sakellaropoyloy-me-tin-eykairia-tis-ethnikis-eortis-tis-25is-martioy/>; <https://www.youtube.com/watch?v=8C0WjDSOIi4>.

Στιγμιότυπο από το μήνυμα της Προέδρου της Δημοκρατίας για τη 25^η Μαρτίου 2021. Ανακτήθηκε στις 25 Δεκεμβρίου 2022 από: <https://www.ertnews.gr/roidiseon/istoriki-stratiotiki-parelasi-gia-tin-epeteio-tis-25is-martioy-video>.

Το μήνυμα της Προέδρου της Δημοκρατίας για την 25η Μαρτίου 2022 μετά την παρέλαση. Ανακτήθηκε στις 26 Δεκεμβρίου 2022 από:

<https://www.prapolitika.gr/politiki/article/1178800/sakellaropoulou-gia-25i-martiou-to-paradeigma-ton-agoniston-tou-21-empshonei-stin-proaspisi-tis-ethnikis-mas-kuriarhias/>.

Μήνυμα της Προέδρου της Δημοκρατίας για την 28η Οκτωβρίου 2020. Ανακτήθηκε στις 24 Δεκεμβρίου 2022 από: <https://www.ertnews.gr/featured/28i-oktovrioy-80-chronia-apo-to-istoriko-ochi-o-koronoios-frenare-tis-parelaseis/>.

Δήλωση της Προέδρου της Δημοκρατίας για την 28η Οκτωβρίου 2021. Ανακτήθηκε στις 26 Δεκεμβρίου 2022 από: <https://www.youtube.com/watch?v=BSPNIJY1Wws>.

Δήλωση της Προέδρου της Δημοκρατίας για την 28η Οκτωβρίου 2022. Ανακτήθηκε στις 26 Δεκεμβρίου 2022 από: <https://www.reporter.gr/Eidhseis/Politikh/542555-Sakellaropoyloy-To-pneyma-ethnikhs-enothtas-einai-polytimh-parakatathkh>.

Ανασκόπηση/2021, έτος μετα-κανονικότητας. Ανακτήθηκε στις 27 Δεκεμβρίου 2022 από: https://www.avgi.gr/koinonia/404409_2021-etos-metakanonikotitas.

Αυτός είναι ο χάρτης της "Γαλάζιας Πατρίδας" που ανέβασε η Τουρκία στο GoogleMaps - Ποια ελληνικά νησιά "γκριζάρει. Ανακτήθηκε στις 26 Δεκεμβρίου 2022 από: <https://www.thetoc.gr/politiki/article/autos-einai-o-xartis-tis-galazias-patridas---ton-dimosiopoise-i-tourkia-sto-google-maps/>.

Ψαρά, Μ. Πολιτικοί οι λόγοι της παρακολούθησής μου επέμεινε ο Ν. Ανδρουλάκης στο Στρασβούργο. Ανακτήθηκε στις 26 Δεκεμβρίου 2022 από: https://www.efsyn.gr/politiki/antipoliteysi/362005_politikoι-oi-logoi-tis-parakoloythisis-moy-epemeine-o-n-androylakis.

Ραπανάκης, Σ. (31/12/2021). Ανασκόπηση 2021, έτος μετα-κανονικότητας. Ανακτήθηκε στις 25/12/2022 από: https://www.avgi.gr/koinonia/404409_2021-etos-metakanonikotitas.

Σούπερ Μάρκετ: Η ακρίβεια γεμίζει τα ταμεία και αδειάζει τα καλάθια. Ανακτήθηκε στις 27 Δεκεμβρίου 2022 από: <https://www.ot.gr/2022/10/26/oikonomia/souper-market-anaptyksi-46-stin-agera-to-enneamino-tou-2022-logo-akriveias/>.

Σακελλαροπούλου για 25η Μαρτίου: Το παράδειγμα των αγωνιστών του '21 εμπνυχώνει την προάσπιση της εθνικής μας κυριαρχίας. Ανακτήθηκε στις 24 Δεκεμβρίου 2022 από: <https://www.parapolitika.gr/politiki/article/1178800/sakellaropoulou-gia-25i-martiou-to-paradeigma-ton-agoniston-tou-21-empsuhonei-stin-proaspisi-tis-ethnikis-mas-kuriarhias/>.

Διπλή τραγωδία: 16 γυναίκες και ένα αγόρι νεκροί στη Μυτιλήνη, νεκροί μετανάστες και στα Κύθηρα. Ανακτήθηκε στις 26 Δεκεμβρίου 2022 από: <https://www.cnn.gr/ellada/story/331467/tragodia-me-metanastes-16-gynaikes-nekres-se-mytilini-pente-anthropoi-pnigikan-sta-kythira>.

Διπλή τραγωδία: 16 γυναίκες και ένα αγόρι νεκροί στη Μυτιλήνη, νεκροί μετανάστες και στα Κύθηρα. Ανακτήθηκε στις 27 Δεκεμβρίου 2022 από: <https://www.capital.gr/epikairoτητα/3664360/o-poutin-mas-esteile-minuma-alla-oxi-auto-pou-epedioke>.

Ανασκόπηση / 2021, έτος μετα-κανονικότητας. Ανακτήθηκε στις 27 Δεκεμβρίου 2022 από: https://www.avgi.gr/koinonia/404409_2021-etos-metakanonikotitas.

Πολιτικοί οι λόγοι της παρακολούθησής μου επέμεινε ο Ν. Ανδρουλάκης στο Στρασβούργο. Ανακτήθηκε στις 26 Δεκεμβρίου 2022 από: https://www.efsyn.gr/politiki/antipoliteysi/362005_politikoι-oi-logoi-tis-parakoloythisis-moy-epemeine-o-n-androylakis.

Διπλή τραγωδία: 16 γυναίκες και ένα αγόρι νεκροί στη Μυτιλήνη, νεκροί μετανάστες και στα Κύθηρα. Ανακτήθηκε στις 27 Δεκεμβρίου 2022 από: <https://www.cnn.gr/ellada/story/331467/tragodia-me-metanastes-16-gynaikes-nekres-se-mytilini-pente-anthropoi-pnigikan-sta-kythira>.

Σούπερ Μάρκετ: Η ακρίβεια γεμίζει τα ταμεία και αδειάζει τα καλάθια. Ανακτήθηκε στις 25 Δεκεμβρίου 2022 από: <https://www.ot.gr/2022/10/26/oikonomia/souper-market-anaptyksi-46-stin-agera-to-enneamino-tou-2022-logo-akriveias>.

Ο Πούτιν μας έστειλε μήνυμα, αλλά όχι αυτό που επεδίωκε. Ανακτήθηκε στις 27 Δεκεμβρίου 2022 από: <https://www.capital.gr/epikairoτητα/3664360/o-poutin-mas-esteile-minuma-alla-oxi-auto-pou-epedioke>.

Communication Theory (2011) Ανακτήθηκε στις 25/12/2022 από:
<https://www.communicationtheory.org/the-newcomb%E2%80%99s-model/>

Mishra. P (2018, 14/4/2018) Aristotle's Model of Communication. Ανακτήθηκε στις 25/12/2022 από: https://medium.com/@pragyamishra_84005/aristotles-model-of-communication-254aa568fb0a.

.Mortezai, V (2020, 6/2020) Ανακτήθηκε στις 25/12/2022 από:
https://www.researchgate.net/figure/Wilbur-Schramms-model-of-communication-reproduced-diagram-Lee-2020_fig4_342523348.